

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

**Program
2026.**

Zagreb, 2026.

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
Elektronička pošta: cssu@nsk.hr
URL: <http://cssu.nsk.hr/>

Sadržaj

Uvodna riječ

Programski odbor

Prijava na tečajeve

Prijava na webinare

E-tečaj na zahtjev

Program

Modul I: Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske profesije

Modul II: Knjižnične službe i usluge

Modul III: Upravljanje zbirkama

Modul IV: Bibliografska kontrola

Modul V: Vrednovanje, istraživanje i projektno upravljanje

Modul VI: Elektronički informacijski izvori i sistemsko knjižničarstvo

Modul VII: Nakladništvo

Modul VIII: Digitalizacija građe

Modul IX: Generičke kompetencije

PRILOZI:

Popis predavača CSSU-a

Adrese mjesta održavanja tečajeva

UVODNA RIJEČ

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj od 2002. godine kontinuirano provodi programe stalnog stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj razini. Uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, koja je ujedno i administrativno središte Centra, u pripremi, kreiranju, praćenju i evaluaciji godišnjih programa stručnog usavršavanja zajednički sudjeluju: Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Odjel za informacijske znanosti i tehnologije Sveučilišta u Zadru, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, Knjižnice grada Zagreba te Hrvatsko knjižničarsko društvo. Godišnji program edukacije obuhvaća novosti iz područja knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti, a tečajevi omogućuju, osim usvajanja novih, osvježavanje postojećih znanja i vještina putem vježbi, radionica te u interakciji s predavačima i polaznicima u vidu diskusija, *brainstorminga* i sl.

Obrazovni sadržaji Centra namijenjeni su knjižničarima iz svih vrsta knjižnica te svih stručnih zvanja, kao i informacijskim stručnjacima u drugim baštinskim ustanovama. Strukturirani program stalnog stručnog usavršavanja održava se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, županijskim matičnim knjižnicama te visokoškolskim i sveučilišnim knjižnicama diljem Hrvatske ili na daljinu, putem sustava za webinare i e-tečajeve. Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara također organizira gostovanja domaćih i stranih stručnjaka namijenjena široj AKM zajednici.

Program ostvaruje više od 80 predavača, sveučilišnih profesora, knjižničara i informacijskih stručnjaka. Program za 2026. godinu sadrži više od 80 tečajeva modularno strukturiranih u devet tematskih područja. Učenjem na daljinu putem e-tečajeva i webinara nastojat će se povećati dostupnost edukacija te mogućnost sudjelovanja za veći broj polaznika. Cilj je također potaknuti primjenu novih tehnologija u učenju i poučavanju te naglasiti važnost računalne pismenosti i digitalnih kompetencija.

Za 2026. godinu planirano je uključivanje novih radionica o primjeni etike u knjižničarskoj praksi, predstavljanju rada i vrijednosti knjižnice prema javnosti te pismenosti u području umjentne inteligencije, a predviđena je i radionica o organizaciji stručnih događanja u knjižnici. Novitet su i webinari o korištenju alatom Chat GPT te portalom e-Građani, u svrhu edukacije korisnika. U Program su također uključeni webinari o elektroničkim zvučnim knjigama, inkluzivnom izdavaštvu, upravljanju dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe te međuknjižničnoj posudbi u suvremenom knjižničarstvu.

Svaki polaznik Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH nakon sudjelovanja u edukaciji dobiva potvrdu o odslušanom programu trajne izobrazbe na kojoj je iskazana vrijednost CEU bodova (1 CEU bod ima vrijednost odslušanih 10 sati, odnosno 600 minuta programa trajne izobrazbe). Potvrdu o CEU bodovima polaznicima izdaje Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u svrhu bilježenja postignutog učenja i usavršavanja.

Programski odbor

PROGRAMSKI ODBOR

Godišnji program edukacije Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH odobrava Programski odbor, stručno tijelo čije članove predlažu i imenuju: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba, Hrvatsko knjižničarsko društvo te Odjel za informacijske znanosti i tehnologije Sveučilišta u Zadru i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. Programski odbor usvaja godišnji program tečajeva, predlaže planove razvoja programa stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara i potiče suradnju s drugim sličnim organizacijama.

Članovi Programskog odbora (2026.):

Izv. prof. dr. sc. Drahomira Cupar, Sveučilište u Zadru

Izv. prof. dr. sc. Martina Dragija Ivanović, Sveučilište u Zadru

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba

Prof. dr. sc. Sanjica Faletar, Filozofski fakultet u Osijeku

Antonija Filipeti, knjižničarska savjetnica, koordinatorica CSSU-a, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Matilda Justinić, viša knjižničarka, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Doc. dr. sc. Denis Kos, Filozofski fakultet u Zagrebu

Kristina Krpan, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba

Lea Lazzarich, knjižničarska savjetnica, Hrvatsko knjižničarsko društvo

Anita Malkoč Bišćan, viša knjižničarka, Hrvatsko knjižničarsko društvo

Prof. dr. sc. Anita Papić, Filozofski fakultet u Osijeku

Prof. dr. sc. Radovan Vrana, Filozofski fakultet u Zagrebu

PRIJAVA NA TEČAJEVE

O tečajevima

Osnovni tečajevi

Osnovni tečajevi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj organizirani su u 9 modula prema svojoj namjeni i sadržaju: Modul I: Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske profesije, Modul II: Knjižnične službe i usluge, Modul III: Upravljanje zbirkama, Modul IV: Bibliografska kontrola, Modul V: Vrednovanje, istraživanje i projektno upravljanje, Modul VI: Elektronički informacijski izvori i sistemsko knjižničarstvo, Modul VII: Nakladništvo, Modul VIII: Digitalizacija građe i Modul IX: Generičke kompetencije. Osnovni tečajevi Centra održavaju se u informatički opremljenim učionicama u knjižnicama u Zagrebu te izvan Zagreba. Webinarari su za polaznike besplatni te im je u najavljenom terminu moguće pristupiti s vlastitog računala. Snimka je za polaznike dostupna u razdoblju od dva do tri tjedna nakon održavanja ili dulje, ovisno o dogovoru s predavačima.

Na klasičnom tečaju može prisustvovati najmanje pet (5) do optimalno dvadeset i pet (25) polaznika. Osnovni tečajevi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH bodovani su CEU (continuing education units) bodovima. CEU bodovi naznačeni su na *Potvrdi o sudjelovanju u programu cjeloživotnog učenja knjižničara*, koja se po odslušanom tečaju ili webinaru uručuje polaznicima tečaja.

Posebni tečajevi

Svim knjižničarima, polaznicima Centra za stalno usavršavanje knjižničara (CSSU) dostupne su informacije o pohađanju tečajeva Sveučilišnog računskog centra (Srce), koji obuhvaćaju područja osnovne uporabe računala i interneta, web-tehnologija, baza podataka, multimedijских alata itd. Tečajevi se održavaju u suvremeno opremljenim učionicama, a svaki polaznik dobiva popratne nastavne materijale i potvrdu o odslušanom tečaju.

Pohađanje tečajeva određeno je cjenikom dostupnim na internetskoj stranici: <https://www.srce.unizg.hr/edu/cjenik>

Osim tečajeva u učionicama, svim zainteresiranim polaznicima na raspolaganju su i online tečajevi, dostupni putem sustava za udaljeno učenje.

Prijava na klasične tečajeve

Osnovni tečajevi Centra, u slučaju plaćanja kotizacije, prijavljuju se ispunjenom prijavnicom koja je dostupna na mrežnom portalu Centra uz svaki tečaj.

Ispunjenu i ovjerenu prijavnicu prije početka tečaja potrebno je poslati elektroničkom poštom na adresu **cssu@nsk.hr** ili klasičnom poštom na adresu:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb.

U slučaju da se kotizacija ne naplaćuje, dovoljno se prijaviti putem obrasca dostupnog na mrežnim stranicama tečaja.

Na tečajeve se potrebno prijaviti najkasnije dva (2) dana prije početka tečaja. Tečaj se može i odjaviti najkasnije jedan (1) dan prije početka tečaja putem elektroničke pošte (cssu@nsk.hr).

Prijava na webinare

Upute za prijavu na webinare dostupne su na mrežnim stranicama webinara nakon najave o terminu održavanja. Sudjelovanje je za polaznike besplatno, a sustav omogućuje istodobno uključivanje do 200 polaznika. U slučaju velikog interesa, edukacija se planira u dodatnom terminu.

E-tečaj na zahtjev

E-tečaj na zahtjev je tečaj u kojem polaznik samostalno upravlja procesom učenja, čime se postiže fleksibilnost trajne izobrazbe. Dostupan je na digitalnoj platformi i ima multimedijски sadržaj. Polaznik po završetku e-tečaja pristupa polaganju testa, nakon čega dobije potvrdu o pohađanju. Potvrda e-tečaja CSSU-a može se priložiti u svrhu stručnog napredovanja.

Dostupni e-tečajevi CSSU-a bit će 2026. godine objavljeni na mrežnim stranicama CSSU-a. Polaznici im mogu pristupati bez ograničenja. Kroz e-tečaj polaznici prolaze samostalno, a dinamiku svladavanja sadržaja e-tečaja određuje svaki polaznik za sebe, ovisno o interesima i slobodnom vremenu.

Pristup e-tečaju ostvaruje se AAI@EduHr elektroničkim identitetom. Za sve polaznike koji ne posjeduju elektronički identitet iz sustava AAI@EduHr, omogućeno je samostalno otvaranje lokalnih korisničkih računa. U sustavu MoD (<https://mod.srce.hr/>) korisnik jednom treba popuniti mrežni obrazac (<https://mod.srce.hr/login/signup.php>) kako bi mu se izradio lokalni korisnički račun. S izrađenim računom prijavljuje se u sustav klikom na „Prijava s lokalnim korisničkim računom“.

Kotizacija

Edukacije CSSU-a povremeno se organiziraju uz kotizacije.

Iznos kotizacije objavljuje se na mrežnim stranicama tečaja.

Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (IBAN: HR6623400091100010081) s naznakom „Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH“ s oznakom broja tečaja (npr. **I.1.** ili **VI.1.**) po ispostavi računa, a **nakon** održanog tečaja.

PROGRAM

MODUL I: INTELEKTUALNA SLOBODA I PRAVNA I ETIČKA PITANJA KNJIŽNIČARSKE PROFESIJE 11

I.1. Odgovorno upravljanje osobnim podacima korisnika: smjernice i preporuke (e-tečaj)	11
I.2. Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi (tečaj) - novo	12
I.3. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja (<i>webinar</i>)	14
I.4. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe	14
I.5. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju (<i>webinar</i>)	15
I.6. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama (<i>webinar</i>)	16

MODUL II: KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE 18

II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama (tečaj)	18
II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama	19
II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici	20
II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica	22
II.5. Sigurnost djece na internetu (<i>webinar</i>)	23
II.6. Knjižnice i turizam (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	24
II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska (<i>webinar</i>)	25
II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama (<i>webinar</i>)	27
II.9. Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom (<i>webinar</i>)	28
II.10. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (<i>dostupno i u obliku webinara, v. II.11.</i>)	28
II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (<i>webinar</i>)	30
II.12. Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara (<i>webinar</i>)	31
II.13. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps (<i>webinar</i>)	32
II.14. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (<i>dostupno i u obliku webinara, v. II.15.</i>)	33
II.15. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (<i>webinar</i>)	34
II.16. Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi	35
II.17. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica (<i>webinar u dva dijela</i>)	36

II.18. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja	38
II.19. Zelena knjižnica (<i>webinar</i>)	40
II.20. Školske zelene knjižnice (<i>webinar</i>)	41
II.21. Međuknjižnična posudba u suvremenom knjižničarstvu (<i>webinar</i>) – novo	42
II.22. Kako predstaviti rad i vrijednost knjižnice prema javnosti (tečaj) – novo	44
II.23. Građanska znanost u knjižnicama (<i>webinar</i>)	45
II.24. Čitateljski klubovi - program poticanja čitanja u narodnim i školskim knjižnicama (tečaj)	46
II. 25. Inkluzija i pristupačnost - koncepti i primjena u knjižnici (tečaj)	47
II. 26. Višekanalna komunikacija s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti (tečaj)	49

MODUL III: UPRAVLJANJE ZBIRKAMA..... 50

III.1. Revizija i otpis u školskim knjižnicama (<i>webinar</i>)	50
III.2. Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama (<i>dostupno i u obliku webinaru</i>)	51
III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta (<i>webinar</i>)	51
III.4. <i>Kako? Za koga? Što? i Zašto?</i> sačuvati knjižničnu baštinu (<i>webinar</i>)	53
III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje (<i>e-tečaj</i>)	54
III.6. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine	55
III.7. Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama (tečaj)	56
III.8. Osnove preventivne zaštite pisane građe (<i>e-tečaj</i>)	57
III.9. Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (ciklus webinaru)	58
III.10. Upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe (tečaj) – <i>dostupno i u obliku webinaru</i>	60
III.11. Elektronička zvučna knjiga (<i>webinar</i>) – novo	62

MODUL IV: BIBLIOGRAFSKA KONTROLA 63

IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK (<i>webinar</i>)	63
IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava (<i>webinar</i>)	64
IV.3. Sadržajna obrada knjižnične građe	65
IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (<i>webinar</i>)	66
IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata (<i>e-tečaj</i>)	68
IV.6. Mjesto Pravilnika KAM u bibliografskom univerzumu (<i>webinar</i>)	70

IV.7. Načela izgradnje žanrovskog sustava	72
IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena (<i>webinar</i>)	73
MODUL V: VREDNOVANJE, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTNO UPRAVLJANJE	74
V.1. Metodologija anketnog istraživanja (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	74
V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici	75
V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške (<i>webinar</i>)	76
V.4. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama (<i>webinar</i>)	76
V.5. Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu (<i>webinar</i>)	77
V.6. Kako napisati recenziju za znanstveni i/ili stručni članak (tečaj)	78
V.7. Kako napisati znanstveni i/ili stručni članak (tečaj)	80
MODUL VI: ELEKTRONIČKI INFORMACIJSKI IZVORI I SISTEMSKO KNJIŽNIČARSTVO	82
VI.1. Izvori podataka Europske unije	82
VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama	83
VI.3. Digitalni repozitoriji (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	84
VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	85
VI.5. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba	86
VI.6. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba (<i>webinar</i>)	87
VI.7. Struktura i sadržaj mrežnih stranica - smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica (<i>webinar</i>)	88
MODUL VII: NAKLADNIŠTVO	89
VII.1. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake	89
VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI (<i>webinar</i>)	90
VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa	91
VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje (<i>webinar</i>)	92
VII.5. Inkluzivno izdavaštvo (<i>webinar</i>) - novo	93
VII.6. Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica (<i>webinar</i>) - novo	94
MODUL VIII: DIGITALIZACIJA GRAĐE	96

VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	96
VIII.2. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda (<i>webinar</i>)	97
VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama (tečaj)	98
VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice	99

MODUL IX. GENERIČKE KOMPETENCIJE 101

IX.1. Organizacija stručnih događanja (skupa, okruglog stola i panela): od plana do izvedbe (tečaj) - novo	101
IX.2. Komuniciranje kao podrška poslovanju knjižnica – izrada komunikacijske strategije i akcijskog plana	102
IX.3. Canva – internetski alat za grafički dizajn (<i>webinar</i>)	103
IX.4. Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn (<i>webinar</i>)	104
IX.5. Knjižničarska početnica (dostupno i u obliku webinara)	105
IX.6. Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon (<i>e-tečaj</i>)	107
IX.7. Knjižnično zagovaranje (tečaj)	108
IX.8. Savladajte stvaranje teksta, slike i videa pomoću alata generativne umjetne inteligencije (webinar) - novo	109
IX.9. Portal e-Građani – osnove korištenja i prijenos znanja korisnicima (webinar) - novo	110
IX.10. Od informacijske do UI pismenosti: obrazovna uloga knjižničara (tečaj) - novo	111

MODUL I: INTELEKTUALNA SLOBODA I PRAVNA I ETIČKA PITANJA KNJIŽNIČARSKE PROFESIJE

I.1. Odgovorno upravljanje osobnim podacima korisnika: smjernice i preporuke (e-tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavači:

dr. sc. Anita Katulić, viša knjižničarka

izv. prof. dr. sc. Tihomir Katulić, dipl. iur.

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji rade s korisnicima ili sudjeluju u aktivnostima koje uključuju obradu osobnih podataka korisnika.

Ishodi učenja:

Polaznici će biti upoznati s temeljnim pojmovima vezanim uz zaštitu osobnih podataka te odredbama pravnog okvira kako bi razumjeli važnost zaštite osobnih podataka i stekli vještine za primjenu u različitim aspektima knjižničnog poslovanja. Polaznici će moći primijeniti osnovna načela obrade osobnih podataka u knjižničnom kontekstu, identificirati konkretne situacije u knjižničnom poslovanju koje zahtijevaju posebnu pozornost u obradi osobnih podataka, a koje uključuju prikupljanje, pohranu, pristup, dijeljenje i brisanje korisničkih podataka te analizirati potencijalne rizike i mjere zaštite. Samostalno će moći provoditi postupke zaštite osobnih podataka u knjižnici i razviti protokole za pravilno prikupljanje i pohranu podataka, te postupke za zaštitu podataka u različitim knjižničnim aktivnostima (posudba, organizacija knjižničnih događanja, komunikacija s korisnicima o ostvarivanju prava, rad u knjižnično-informacijskom programu i sl.). Bit će upoznati s procedurama za postupanje u slučaju potencijalnih povreda privatnosti te znati prijaviti incident odgovarajućim tijelima i obavijestiti korisnike.

Sadržaj e-tečaja

Ovaj e-tečaj namijenjen je djelatnicima knjižnica, s ciljem stjecanja znanja i vještina potrebnih za zaštitu korisničkih osobnih podataka u skladu s pravnim i etičkim standardima struke. Tečaj je podijeljen u četiri glavne cjeline koje zajedno čine sveobuhvatan vodič kroz ključne aspekte zaštite podataka u knjižnicama. Sadržaj je opremljen korisnim poveznicama s raznim primjerima i obrascima, a na kraju svake cjeline nalaze se zadaci za provjeru usvojenog znanja.

Prva cjelina istražuje važnost privatnosti kao jedne od ključnih etičkih vrijednosti u knjižničarstvu. Pruža uvid u profesionalnu ulogu knjižničara u zaštiti privatnosti korisnika te objašnjava zašto je poštivanje privatnosti presudno za povjerenje između korisnika i knjižnice. Polaznici će razviti dublje razumijevanje zašto zaštita podataka nije samo zakonska, već i etička obveza knjižničara.

U drugoj cjelini polaznici će se upoznati s osnovnim pojmovima i načelima iz Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR), prilagođenim specifičnom kontekstu knjižnica. Kroz praktične primjere obrađuju se pojmovi poput osobnih podataka, voditelja obrade, ispitanika, službenika za zaštitu osobnih podataka, nadzornog tijela. Poseban fokus stavlja se na temeljna načela obrade podataka – zakonitost, poštenost i transparentnost, ograničavanje svrhe, smanjenje količine podataka, točnost, ograničenje pohrane, cjelovitost i povjerljivost, pouzdanost – te na prepoznavanje

pravnih osnova za obradu podataka u knjižnicama. Cjelina uključuje primjere situacija u knjižnici u kojima su načela primjenjiva.

U trećoj cjelini tečaja polaznici će naučiti o tehničkim i organizacijskim mjerama koje pomažu u smanjenju rizika od povreda podataka. Kroz praktične primjere iz knjižničkog poslovanja kao što su organizacija knjižničnih događanja, zaštita podataka u knjižničnom programu, korištenje računala za korisnike, prikazane su obveze voditelja obrade podataka i procesi planiranja mjera zaštite.

Četvrta cjelina obrađuje komunikaciju s korisnicima u vezi s obradom njihovih podataka. Polaznici će naučiti kako na transparentan način informirati korisnike o obradi njihovih podataka i osigurati im ostvarivanje prava ispitanika, poput prava na pristup, ispravak, brisanje, ograničenje obrade, prigovor, prenosivost.

Svaka cjelina uključuje praktične zadatke za provjeru razumijevanja sadržaja, kao i poveznice na vanjske resurse, dokumente i upute, kako bi polaznici mogli dalje proširiti svoje znanje.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Nakon što prođu sve cjeline, polaznici će pristupiti rješavanju *online* testa.

Kompetencijska matrica: C.1., E.3., F.1., G.1.-3.

Odabrana literatura:

1. Danielisová, T.; Denár M.; Kovářová P. *Ochrana osobních údajů – Příručka pro knihovny*. Praha : Knihovnický institut, 2018.
2. Katulić, A. Obveze knjižnica prema Općoj uredbi o zaštiti podataka. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 61, 2(2018) , 343-365. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.690>
3. Pedley, P. *A practical guide to privacy in libraries*. London: Facet Publishing, 2020.
4. *Priručnik o europskom zakonodavstvu o zaštiti podataka*. Luksembourg: Agencija Europske Unije za temeljna prava i Vijeće Europe. Dostupno na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5b0cfa83-63f3-11e8-ab9c-01aa75ed71a1/language-en>
5. UREDBA (EU) 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1462363761441&from=HR>

I.2. Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi (tečaj) - novo

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Edita Bačić, knjižničarska savjetnica

Snježana Ercegovac, knjižničarska savjetnica

Silvija Perić, knjižničarska savjetnica

Annemari Štimac, prof., viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica (narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih), osobito onima koji u svakodnevnom radu donose odluke etičke prirode: u radu s korisnicima, pri upravljanju zbirkama i informacijama te u organizacijskom i javnom djelovanju knjižnice.

Ishodi učenja: Polaznici će nakon tečaja moći definirati osnovna etička načela knjižničarske profesije i Etički kodeks HKD-a; razlikovati i objasniti temeljne vrijednosti profesije: intelektualnu slobodu, neutralnost, privatnost korisnika i profesionalni integritet; vrednovati etičke dileme u svakodnevnom radu i primijeniti načela Kodeksa u njihovu rješavanju; razumjeti važnost i objasniti profesionalnu odgovornost, transparentnost i zaštitu povjerljivosti podataka.

Sadržaj: Tečaj se bavi temeljnim etičkim načelima knjižničarske profesije i njihovom primjenom u suvremenom okruženju.

U prvom, uvodnom dijelu bit će dan teorijski okvir o etici knjižničarske profesije i važnosti Etičkog kodeksa Hrvatskoga knjižničarskog društva. Upoznat će se temeljna načela profesionalnog ponašanja, svrha i povijesni razvoj Etičkog kodeksa HKD-a te njegova poveznica s međunarodnim dokumentima, osobito s IFLA-inim Etičkim kodeksom za knjižničare i druge informacijske stručnjake. Analizirat će se stavovi knjižničara o aktualnosti postojećih etičkih načela te potreba njihova proširenja na nova područja profesionalne prakse.

Posebna će se pozornost posvetiti najčešćim etičkim pitanjima u kontekstu uporabe umjetne inteligencije u knjižničarskom radu, kao što su zaštita privatnosti i osobnih podataka korisnika, transparentnost u korištenju sustava umjetne inteligencije, odgovornost za informacije generirane uz pomoć umjetne inteligencije, utjecaj UI-ja na profesionalnu autonomiju knjižničara, odnos prema korisnicima i kolegama te poštovanje autorskog prava u digitalnom i virtualnom okruženju. Drugi dio tečaja bit će radionički oblikovan te će uključivati grupni rad na primjerima etičkih situacija iz knjižničarske prakse. Kroz zajedničku raspravu polaznici će analizirati konkretna etička pitanja, predlagati moguća rješenja i raspravljati o načinima primjene Etičkog kodeksa u svakodnevnim situacijama. Takav oblik rada potaknut će razvoj profesionalne refleksije, etičkog prosuđivanja i odgovornog donošenja odluka u skladu s vrijednostima knjižničarske profesije.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, rasprava, radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati konkretna etička pitanja i predlagati moguća rješenja.

Kompetencijska matrica: C.1.2., E.3., G.6

Odabrana literatura:

1. Bačić, E. Suvremeno knjižničarstvo i društvena odgovornost: koliko smo pripravnici za alternativne pristupe i nove strategije. Vizija i stvarnost : zbornik u povodu 40 godina djelovanja Aleksandre Horvat u knjižničarstvu. Hrv. Sveučilišna naklada, 2016., 259-268.
2. Horvat, A. Why do we need a code of ethics. Knjiga rezimea Naučnog skupa Intelektualna sloboda i suvremene biblioteke. Beograd, Filološki fakultet, 2004., 207-209.
3. IFLA Code of Ethics for Librarians and other Information Workers. URL: <https://repository.ifla.org/handle/20.500.14598/1850>
4. Etički kodeks Hrvatskog knjižničarskog društva. URL: <https://www.hkdrustvo.hr/ot-nama/eticki-kodeks/>
5. Orban, E. (2024) The role of ethics in library and information practice. Cultural and Religious Studies, 12(10), 626-623. <https://doi.org/10.17265/2328-2177/2024.10.002>
6. Engstrom, L.; et al. (2024) An Act of Balance : Exploring the Boundaries of Librarianship in Times of Political Turmoil in Sweden and Denmark. Nordisk kultur politisk tidsskrift, 27(1), 8-25. <https://doi.org/10.18261/nkt.27.1.2>
7. Jaeger-McEnroe, E. (2024) Conflicts of neutrality: Exploring definitions, values, and practices among Canadian academic librarians. The Journal of Academic Librarianship, 50(6). <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2024.102958>

I.3. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica

Namjena: Mentorima, voditeljima knjižnica, svim knjižničarima koji rade sa studentima i novim djelatnicima kako bi osmislili praksu u svojoj knjižnici na najjednostavniji način.

Ishodi učenja: Nakon webinara polaznici će biti u mogućnosti kroz osnovne koncepte mentoriranja osmisliti praksu za studente i nove djelatnike u svojoj knjižnici te odgovoriti na izazove koji se pred njih postavljaju.

Sadržaj: Webinar će se održati u dva dijela: prvi dio bit će posvećen osnovnim teorijskim konceptima mentoriranja (vrste, oblici i modeli mentoriranja, vrste profesionalne socijalizacije, uloge mentora, mentorski odnos i proces te ishodi mentoriranja), a u drugom dijelu će se govoriti o iskustvima iz prakse te rezultatima hrvatskih istraživanja na temu mentoriranja i prakse u knjižnicama. Upoznavanje s osnovnim konceptima pomoći će knjižničarima mentorima da svoje mentorsko djelovanje usporede i usustave prema pozitivnim smjernicama, a drugi dio će omogućiti raspravu i oblikovanje rješenja za neke od izazova s kojima se knjižničari mentori susreću, poput uspostavljanja što uspješnijeg odnosa s mentoriranim osobama ili (samo)evaluacije mentora i prakse, uz praktične primjere.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati mentorske kompetencije te odrediti kojim se metodama koristiti u mentorskom odnosu kako bi se ostvarili određeni ciljevi.

Kompetencijska matrica: F.1; G.1; G.4.

Odabrana literatura:

1. Lamb, C.; Hendricks, B.; Galbraith, Q. D. Growing the Profession : Mentoring Undergraduates for Librarianship // College and Undergraduate Libraries. 22, 2(2015). Str. 123-148.
2. IDIZ-ov priručnik za mentoriranje mladih istraživača / Vlasta Vizek Vidović, Marija Brajdić Vuković, Jelena Matić. Zagreb, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, 2014.
3. Mučnjak, Dorja. A Mentor – from an Inspirer to a Friend: Librarian Mentoring Programs in Croatia // IFLA Satellite Meeting 2019 - Librarians and information professionals as (pro)motors of change: immersing, including and initiating digital transformation for smart societies. Zagreb, Hrvatska, 2019.
4. Mučnjak, Dorja; Lisek, Jadranka. Mentori – okosnica praktične poduke studenata bibliotekarstva Filozofskog fakulteta u Zagrebu // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 61 (2018), 2; 155-177 doi:10.30754/vbh.61.2.661

I.4. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Annemari Štimac, prof., viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica koji se bave digitalizacijom.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja polaznici će steći znanja o temeljnim pojmovima autorskog prava i odredbama zaštite autorskih djela u digitalnom okruženju, moći će prepoznati djela zaštićena autorskim pravom te provesti postupke koji prethode javnoj objavi digitaliziranih djela.

Sadržaj: Tečaj će dati pregled autorskopravnog zakonskog okvira te odredbi koje se odnose na pravne aspekte digitalizacije i javne objave svih vrsta digitalizirane građe. Predstaviti će se odredbe koje se odnose na autorska djela i predmete zaštite srodnih prava u digitalnom okruženju, s naglaskom na jezična i fotografska djela, djela siročad (Baza podataka djela siročadi), djela koja više nisu dostupna na tržištu, djela u javnoj domeni te druge odredbe koje utječu na mogućnosti javne objave i korištenja digitaliziranih djela. Predstaviti će se EU regulativa i soft-law te nove inicijative na europskoj razini. Usporedit će se europske i hrvatske prakse u području digitalizacije građe, opisat će se postojeći modeli licenciranja digitalne/digitalizirane građe te kolektivnog ostvarivanja prava. U praktičnom dijelu radionice proučit će se primjeri iz prakse te će se predstaviti rješenja povezana s pitanjima odabira, objave i korištenja digitalizirane građe.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima dobre prakse opisati i obrazložiti postupke odabira, objave i korištenja digitalizirane građe.

Kompetencijska matrica: B.2.1, D.1.3., E.3.1., E.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. A Digital Single Market Strategy for Europe, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. European Commission, Brussels, 6.5.2015, COM(2015) 192 final. Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015SC0100>
2. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society. // Official Journal of the European Communities L 167, 44(2001), 10-19. Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0029>
3. Memorandum of Understanding on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works. Brussels, 20 September 2011. Dostupno na: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-infso/20110920-mou_en.pdf
4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 80(2011); 141(2013); 127(2014).

I.5. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Svima koji objavljuju sadržaje na digitalnim platformama i u digitalnim sustavima.

Ishodi učenja: Polaznici će steći znanja o pravilnom postupanju s djelima zaštićenima autorskim pravom prilikom njihova korištenja u digitalnom okruženju te će biti u mogućnosti provesti i vrednovati postupke koji prethode javnoj objavi digitalnih sadržaja. Polaznici će moći razlikovati

djela kojima se mogu slobodno koristiti od djela koja su zaštićena autorskopравnim odredbama te će moći donijeti odluke o načinima objave i uporabe digitalnih sadržaja.

Sadržaj: Webinar će dati sažet pregled autorskopравnog zakonskog okvira te odredbi koje se odnose na pravne aspekte uporabe autorskih djela u digitalnom okruženju u baštinskim ustanovama. Izdvojiti će se iznimke i ograničenja Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima koja se odnose na baštinske ustanove. Predstaviti će se sadržaji koji se mogu upotrebljavati bez ograničenja (javno dobro) te će se opisati postupanje sa sadržajima koji su zaštićeni odredbama autorskog prava i srodnih prava prije njihove objave u digitalnim sustavima i na društvenim mrežama, s posebnim fokusom na aktualne primjere korištenja građom u baštinskim ustanovama u vrijeme posebnih okolnosti poput pandemije i potresa.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima prepoznati djela zaštićena autorskim pravom te predlagati načine uporabe u baštinskim ustanovama.

Kompetencijska matrica: D.1.3.; E.3.1.; E.3.2.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Copyright and Cultural Heritage: Preservation and Access to Works in a Digital World. Edited by Estelle Derclaye. Cheltenham : Edward Elgar, 2010.
2. Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu. // Službeni list Europske unije L 130, 62(2019), 92-125. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN>
3. Limitations and Exceptions in EU Copyright Law for Libraries, Educational and Research Establishments: A Basic Guide. LIBER, 2016.
4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 80(2011); 141(2013); 127(2014); 62(2017); 96(2018).

I.6. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Annemari Štimac, prof., viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji objavljuju i koriste se sadržajima na društvenim medijima.

Ishodi učenja: Polaznici će steći znanja o vrstama i karakteristikama sadržaja zaštićenima autorskim pravom koji se rabe na društvenim medijima te će moći donositi informirane odluke o objavljivanju i daljnjoj uporabi takvih sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama.

Sadržaj: Brojne knjižnice rabe i objavljuju sadržaje (fotografije, ilustracije, glazbu, filmove, knjige i dr.) na društvenim medijima. Na način i mogućnost uporabe tih sadržaja velik utjecaj

imaju odredbe Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. U webinaru će se opisati autorskopравни aspekti uporabe sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama, predstaviti će se pravila o autorskom pravu i pravila uporabe pojedinih društvenih medija te će se prikazati primjeri dobre prakse iz Hrvatske i svijeta.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će navoditi primjere uporabe različitih vrsta sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama.

Kompetencijska matrica: D.3.; E.3.; F.2.; G.2.

Odabrana literatura:

1. The Cost of Copyright Confusion for Media Literacy. Center for Social Media, 2007.

Dostupno na: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED499465.pdf>

2. A European library agenda for the post Covid-19 age. EBLIDA, 2020. Dostupno na:

<http://www.eblida.org/Documents/EBLIDA-Preparing-a-European-library-agenda-for-the-post-Covid-19-age.pdf>

3. Intellectual property and social media. European IP Helpdesk Blog, 2020. Dostupno na:

<http://www.iprhelpdesk.eu/blog/intellectual-property-and-social-media>

4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17, 96/18). Pročišćeni tekst dostupan na:

https://www.dziv.hr/files/file/zastita/zakon_autorsko_procisceni_HR.pdf

MODUL II: KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE

II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4

Predavačice:

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica

Janja Maras, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji žele ojačati kompetencije kriznog komuniciranja.

Ishodi učenja: Po završetku radionice polaznici će savladati osnovne pojmove kriznog komuniciranja te moći napraviti plan kriznog komuniciranja.

Sadržaj:

Krizno upravljanje pojam je koji se koristi prigodom planiranja reakcije ustanove, u ovom slučaju knjižnice, tijekom krizne situacije, a upravo je komunikacija jedna od ključnih funkcija kriznog upravljanja te određuje uspjeh ili neuspjeh cjelokupnog pokušaja obrane ustanove od negativnih posljedica krize. Knjižnice su posljednjih godina bile suočene s više različitih kriza (pandemija COVID-19 bolesti, potresi, poplave i slično) koje su nametnule potrebu za boljom pripravnosti suočavanja s kriznim situacijama.

Rješavanje krize iziskuje brzo djelovanje, otvorenu komunikaciju, korištenje tehnika upravljanja projektima i imanje čvrstog vodstva. Glavna načela u rješavanju krize su razvijanje pozitivnog stajališta prema krizi i nastaloj situaciji, postavljanje poslovnih aktivnosti organizacije u skladu s očekivanjima okruženja i traženje prilika i šansi u krizi. Ustanova mora imati sastavljen plan za krizno komuniciranje, koje može biti reaktivno i proaktivno. Radionica će sudionicima omogućiti uvid u osnovne pojmove kriznog upravljanja i kriznog komuniciranja, te kroz konkretne primjere dati im smjernice kako komunicirati s različitim javnostima u kriznim situacijama. Polaznici će također naučiti kako napraviti plan kriznog komuniciranja.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi nacrt plana kriznog komuniciranja.

Kompetencijska matrica: F.1., F.5., G.1., G.3., G.4., G.6.

Odabrana literatura:

1. MacIlwaine, J. IFLA-in kratki priručnik za pripravnost i planiranje mjera zaštite u slučaju katastrofa : središnji program za zaštitu i konzervaciju, Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012.
2. Jugo, D. Menadžment kriznog komuniciranja. Zagreb: Školska knjiga : Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment, 2017.
3. Radalj, M. Odnosi s javnošću u neprofitnim organizacijama. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2018.
4. Komunikacija od A do Uprava : priručnik za komuniciranje u javnom i neprofitnom sektoru / Mateja Jalušić. Zagreb : TIM4PIN, 2019.
5. Kišiček, G. ; Stanković, D. Retorika i društvo : [govorništvo]. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2014.

II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica

Janja Maras, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji žele povećati vidljivost svojih programa i usluga, osobito u medijima.

Ishodi učenja:

Polaznici će usvojiti temeljna znanja o metodama i načinima komuniciranja, s posebnim naglaskom na komunikaciju s medijima. Također će usvojiti vještine prezentacije u svrhu povećanja prisutnosti programa i usluga u medijima te vidljivosti u javnosti.

Sadržaj:

Odnosi s javnošću postali su neizostavan dio suvremenog knjižničnog poslovanja, omogućuju knjižnici stvaranje pozitivnog imidža te doprinose uspješnosti poslovanja. Kroz uvodno predavanje polaznici će biti upoznati s osnovnim pojmovima odnosa s javnošću i procesima komunikacijskih strategija. Knjižnice se obraćaju različitim vrstama javnosti (korisnicima, financijerima, stručnoj javnosti itd.) pa se razlikuju i načini oblikovanja poruke. Za veću uspješnost odnosa s javnošću važna je komunikacijska strategija prema svim ciljanim skupinama. Drugi dio predavanja bit će usmjeren na komunikaciju s medijima kao najznačajnijem segmentu komunikacijskih strategija.

Naglasak će biti stavljen na sustavnu komunikaciju s medijima, vrste medija i prilagodbu sadržaja ovisno o vrsti medija (tisak, radio, televizija, novi mediji), načine komunikacije s medijima (konferencija za medije, *briefing*, objava za medije i sl.), važnosti *press clippinga* za evaluaciju poslovanja i drugo.

Kroz radionički dio polaznici će se koristiti nekima od alata za komunikaciju s medijima na konkretnim primjerima.

Predavanje i radionica zamišljeni su kao svojevrsni priručnik za bolje razumijevanje procesa komunikacije, kao i kvalitetniju komunikaciju s medijima.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će na konkretnim primjerima primjenjivati odgovarajuće alate za komunikaciju s različitim vrstama javnosti.

Kompetencijska matrica: F.2., F.5., G.1., G.5.

Odabrana literatura:

1. Holy, M. Agencije za odnose s javnošću. Zagreb : Školska knjiga, 2019.
2. Aleksić, Lj. Javnost i imidž knjižnice: marketinško istraživanje. // Glasnik Društva bibliotekara Split 14 -15/2016. - 2017., str. 11 - 26. Dostupno na: <http://dkst.hr/wp-content/uploads/2018/11/Aleksi%C4%87-Javnost-i-imid%C5%BE-knji%C5%BEnice.pdf>
3. Radalj, M. Odnosi s javnošću u neprofitnim organizacijama. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2018.
4. Marketing with Social Media. / Edited by Beth C. Thomsett – Scott, Atlanta : USA American Library Association, 2018.
5. Goodman, A. L. Marketing Plans in Action: A Step-by-Step Guide for Libraries, Archives, and Cultural Organizations. Chicago : ALA Editions, 2019.
6. Duraj, E. Odnosi s medijima u lokalnoj i regionalnoj samoupravi u Hrvatskoj. Zagreb : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2017.
7. Pavelin, G. Odnosi s javnošću u funkciji potpore arhivskom menadžmentu i menadžmentu događanja. Zagreb : Alinea, 2017.
8. Đukec, I. Komuniciranje knjižnica s javnošću putem mrežnog mjesta: magistarski rad. Zadar, 2009.

II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavači:

Petar Lukačić, prof., viši knjižničar

Ida Gašpar, viša knjižničarka

Ana Škvarić, prof., viša knjižničarka

Maja Krulić Gačan, prof., viša knjižničarka

Namjena:

Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica koji žele organizirati TEDx programe u vlastitoj ustanovi te na taj način sudjelovati u svjetskom pokretu širenja vrijednih ideja. Za sudjelovanje u radionici nisu potrebna određena predznanja jer će sudionici tijekom radionice proći kroz sve elemente potrebne za implementiranje TEDx programa u programe vlastite ustanove.

Ishodi učenja:

Polaznici će na tečaju usvojiti osnovne organizacijske vještine i znanja potrebna za pokretanje TEDx programa u vlastitoj knjižnici. Nakon predavanja/radionice bit će u mogućnosti samostalno organizirati TEDx programe, usvojiti osnovna TEDx pravila potrebna za organizaciju te samostalno pronaći odgovore na sve probleme koji se pojavljuju u organizaciji programa. Predavači će podijeliti svoje šestogodišnje iskustvo u organizaciji konferencija, uključujući pogreške i primjere dobre prakse, te općenita znanja utemeljena na pozitivnim reakcijama koprivničke publike koja prati konferencije.

Sadržaj:

TED, neprofitna organizacija posvećena idejama vrijednim širenja, započela je s radom kao četverodnevna konferencija u Kaliforniji prije 35 godina te s vremenom narasla u globalnu organizaciju. Na TED-u vodeći svjetski mislioci i stručnjaci održavaju govor svog života u 18 minuta. Govori su poslije dostupni besplatno na <https://www.ted.com/>. Među poznatijim TED govornicima bili su papa Franjo, Al Gore, Bill Gates, Jane Goodall, Elizabeth Gilbert, sir Richard Branson, Benoit Mandelbrot, Philippe Starck, Ngozi Okonjo-Iweala, Isabel Allende i bivši britanski premijer Gordon Brown. Dva glavna TED događanja održavaju se svake godine: TED konferencija održava se svakog proljeća u Long Beachu, u Kaliforniji (uz paralelnu konferenciju TEDActive u Palm Springsu), a TEDGlobal svakog ljeta u Edinburghu, u Škotskoj.

S ciljem da potakne građanski aktivizam, odnosno zalaganje i sudjelovanje građana u oblikovanju javnog života lokalne zajednice i društvu općenito, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" u Koprivnici počela je u svibnju 2013. s organizacijom TEDxKoprivnicaLibrary. Prvi TEDxKoprivnicaLibrary održan je u kolovozu 2013., a Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" prva je knjižnica u Europskoj uniji koja je dobila dopuštenje za održavanje TEDx konferencija. Želja je organizatora da ovaj inovativni program koji potiče obnavljanje lokalnih zajednica u Hrvatskoj s vremenom postane brojniji među knjižnicama. Knjižnice su prepoznate kao zahvalna, javna i svima u zajednici otvorena mjesta za održavanje ovakvih događanja te je namjera predavača potaknuti i ostale knjižničare na organizaciju sličnih događanja.

Predavanje/radionica je koncipirana tako da sudionici prođu sve korake organizacije TEDx programa utemeljene na iskustvu organizatora konferencija TEDxKoprivnicaLibrary. Predavači će kroz praktične primjere i konkretne savjete i rješenja voditi polaznike do krajnjeg cilja –

pokretanja TEDx programa.

Predavanje/radionica je podijeljena na sljedeće cjeline:

1. Povijest TED-a i TEDx-a
2. Vrste licencija za TEDx program
3. TEDx pravila a. Osnove organizacije
 - a) Razlika između predavanja i TED govora
 - b) TEDxLibrary licencija
 - c) Brendiranje i naziv TEDx programa
 - d) Sponzori i financiranje
 - e) Suradnja s medijima
 - f) Internetska stranica i društvene mreže
 - g) Fotografiranje i snimanje
 - h) Potpisivanje ugovora
4. Organizacija prostora
5. Komunikacija s govornicima
6. Koordinacija programa
7. Pogreške i propusti
8. Primjeri dobre prakse – TEDxKoprivnicaLibrary, TEDxNKPPBjelovarLibrary i TEDxKarlovacLibrary
9. Što nakon održanog programa.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća:

Polaznici će uz pomoć predavača osmisлити “probni” TEDxKnjižnica program s osnovnom pripremom uz aktivnu pomoć predavača.

Kompetencijska matrica: C.1.3., F.1., F.2., F.5., G.1., G.5.

Odabrana literatura:

1. Chung, B. As libraries become cultural hubs, TEDx events bring the community in. (7.1.2015.) Dostupno na: <http://blog.ted.com/as-libraries-become-cultural-hubs-tedx-events-bring-the-community-in/> (23.11.2019.)
2. Lukačić, P. *TEDxKoprivnicaLibrary – velike ideje u malom gradu.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1-2(2015), str. 297-303. <http://hrcak.srce.hr/143639> (23.11.2019.)
3. Krulić Gačan, M. Lukačić, P. Library as a TEDx platform. Dostupno na: <https://npsig.wordpress.com/tag/koprivnica-library/> (23.11.2019.)
4. About TEDx & Libraries. American Library Association. Dostupno na: <http://www.ala.org/tools/librariestransform/tedx-libraries> (23.11.2019.)
5. Lukačić, P. TEDxKoprivnicaLibrary - library filled with ideas worth spreading. Wednesday Afternoon Ignite Talks / Next Library 2017. Od 6 minute.

II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

prof. dr. sc. Sanjica Faletar

prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog

Namjena: Knjižničarima uposlenima u narodnim knjižnicama. Nije potrebno nikakvo predznanje.

Ishodi učenja:

Po odslušanom tečaju polaznici će biti u mogućnosti:

- razumjeti obilježja demenciji prijateljskih zajednica te izazove s kojima se suočavaju osobe s demencijom (i njihovi članovi obitelji)
- razumjeti kompleksnost problema informacijskih potreba osoba koje pate od početnih stadija demencije, kao i obiteljskih skrbnika osoba u kasnijim fazama demencije
- uspješno komunicirati s osobama s demencijom
- razumjeti obilježja fizičkog prostora knjižnice koji je prilagođen starijim osobama i osobama s demencijom
- planirati nabavu knjižnične građe za osobe s demencijom i članove njihovih obitelji
- organizirati knjižnične programe za osobe s demencijom
- organizirati programe podrške za obiteljske skrbnike
- organizirati programe (u svrhu senzibilizacije i informiranja) za sve članove lokalne zajednice uspostaviti suradnju s ustanovama i udrugama u okruženju koje skrbe o osobama s demencijom

Sadržaj:

Tijekom tečaja polaznici će prijeći sljedeće sadržaje:

- osnovne značajke demencije i izazovi života s demencijom (demenciji prijateljske zajednice)
- informacijske potrebe osoba s demencijom i članova njihovih obitelji
- komuniciranje s osobama u ranim fazama demencije
- obilježja knjižnične građe prilagođene za osobe s demencijom (sadržaj, oblikovanje)
- knjižnični programi i usluge za osobe s demencijom (i osobe starije životne dobi)
- organizacija knjižničnih programa i usluga za obiteljske skrbnike osoba s demencijom
- organizacija knjižničnih programa i usluga za sve građane (prevencija, senzibilizacija, destigmatizacija)
- fizička obilježja knjižničkog prostora za starije osobe i osobe s demencijom
- uspostava suradnje s partnerskim ustanovama u okruženju
- kreiranje usluge za osobe s demencijom i njihove skrbnike uz pomoć Logičnog modela.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća:

Polaznici će osmisлити koncept pristupa i usluge za osobe s demencijom i njihovim skrbnicima.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., F.5., G.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Dickey, T. J. Library dementia services: how to meet the needs of the Alzheimer's community. Emerald, 2020.

2. Faletar Tanacković Sanjica; Kornelija Petr Balog; Sanda Erdelez. How can libraries support dementia friendly communities? The study into perceptions and experiences of Croatian public

librarians. / Education for Information. 37(2021), str. 525-543.

3. Howarth, L. C. Dementia Friendly memory institutions: designing a future for remembering. // The International Journal of Information, Diversity, & Inclusion 4(1): 20-41. Interest Group for Alzheimer's & Related Dementias (IGARD). (n.d). Librarian toolkit. 2020.

4. Mortensen, H. A.; Skat Nielsen, G. IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za osobe s demencijom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.

5. Petr Balog Kornelija; Faletar Tanacković, Sanjica; Erdelez, Sanda. Information support system for Alzheimer's disease patients' caregivers in Croatia: a phenomenological approach. Information Research. 25 (2020), 4; 2011, 17. URL: <http://informationr.net/ir/25-4/isic2020/isic2011.html>

II.5. Sigurnost djece na internetu (webinar)

Vrijednost webinara: 0.2 CEU

Predavačica:

doc. dr. sc. Alica Kolarić

Namjena: Dječjim knjižničarima, knjižničarima za mlade

Ishodi učenja:

Polaznici će po odslušanom webinaru biti u mogućnosti:

- navesti dokumente koji čine pravni i etički okvir djelovanja struke i ustanova u pogledu sigurnosti djece na internetu
- navesti i opisati inozemne primjere dobre prakse kojima je cilj pridonijeti sigurnosti djece na internetu te odabrati prakse primjenjive u hrvatskom kontekstu
- sastaviti smjernice za rad na temelju pravnog i etičkog okvira
- izraditi programe usmjerene na osiguravanje sigurnosti djece na internetu.

Sadržaj:

Polaznici webinara stječu znanja o osnovnim konceptima vezanim uz sigurnost djece na internetu i dokumentima koji čine pravni i etički okvir djelovanja struke i ustanova u pogledu sigurnosti djece na internetu. Polaznici će upoznati prakse inozemnih knjižnica i izazove s kojima se knjižničari susreću u nastojanju da pridonese sigurnijem korištenju interneta među djecom. Polaznici će raspravljati o mogućim aktivnostima i inicijativama u hrvatskom kontekstu.

Trajanje webinara: 2 sata

Metoda poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima iz prakse raspravljati o aktivnostima vezanim uz sigurnost djece na internetu.

Kompetencijska matrica: C.1., E.3., F.1., G.2., G.3., G.6.

Odabrana literatura:

1. Marianne Martens, Carolyn Rankin, Alica Kolarić. (2023). Creating and Maintaining a Safer Online World for Children and Young Adults in Libraries: A Report on the 2021 Safer Internet Day Baseline Survey for the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). IFLA Publications. <https://repository.ifla.org/handle/20.500.14598/2537>
2. IFLA. Social Media, Children and Young Adults @ the Library – Safety, Privacy and Online Behavior
3. European Commission. (2022). Better Internet for Kids. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/better-internet-kids>
4. European Commission. Safer Internet Centres.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/safer-internet-centres>

5. Centar za sigurniji Internet. Siguran početak nove školske godine – Smjernice za stručnjake i roditelje. <https://csi.hr/2022/09/02/siguran-pocetak-nove-skolske-godine-smjernice-za-strucnjake-i-roditelje/>

II.6. Knjižnice i turizam (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica:

dr. sc. Ksenija Tokić, znanstvena suradnica

Namjena: Radionica je namijenjena knjižničarima iz svih vrsta knjižnica. Nije potrebno posebno predznanje o promociji i marketingu u turizmu i knjižničarstvu.

Ishodi učenja:

Po završetku tečaja od polaznika se očekuje opće razumijevanje odnosa knjižnica i turizma, kao i osposobljenost za prepoznavanje knjižničnih resursa koji imaju turistički potencijal. Na temelju toga knjižničari mogu razvijati i ponuditi narativ koji će za knjižnicu i lokalnu zajednicu biti iskoristiv u kulturnom i gospodarskom smislu putem turizma. To je osnova za proširenje usluga i aktivnosti knjižnica, koje mogu povećati vidljivost te osnažiti položaj i ulogu u razvoju lokalnih zajednica. Time se, između ostalog, kod polaznika ujedno povećavaju izgledi i za uspješnu pripremu raznih vrsta projekata, uključujući i projekte za korištenje fondovima EU.

Sadržaj:

U uvodnom dijelu polaznici se upoznaju s teorijskim osnovama povezanosti knjižnica i turizma. Tečaj nudi metodološki okvir za uključivanje knjižnica s njihovom ponudom i uslugama u turističke tijekove. Zbog trendova u turističkoj industriji koji se šire posljednjih desetljeća, turizam je načelno vrlo pogodan za prezentiranje lokalne kulturne baštine. Knjižnice pohranjuju značajan dio te baštine, ali zasad ne sudjeluju sustavno u njezinoj većoj prezentaciji kroz turističke programe. Stoga će tečaj pokazati, s jedne strane, na koje sve načine knjižnice već sudjeluju u razvoju turizma, a s druge strane - i što je još potrebno učiniti da baština, kao i ostali resursi u knjižnicama, postanu turistički proizvod na obostranu korist. Također, radionica će kritički upozoriti i na neke negativne aspekte turističkog razvoja na lokalnu kulturnu baštinu te uputiti na moguća rješenja koja će omogućiti optimalan odnos turizma i baštine, kao i ulogu knjižnica u tome odnosu.

U praktičnom dijelu cilj je da polaznici kroz vježbe na konkretnim primjerima nauče kako otkriti resurse knjižnica s turističkim potencijalom, kako izgraditi narativ oko knjižničnih resursa i oko čitave knjižnice koji je pogodan za pretvaranje tih resursa u turističke atrakcije te način prezentiranja tih sadržaja korisnicima i ostalim posjetiteljima (turistima). Polaznici radionice imat će priliku za iznošenje vlastitih iskustava i uočenih problema te će imati mogućnost zajedničkog pronalaženja rješenja za te izazove.

Stoga je praktični dio radionice podijeljen u sljedeće cjeline:

1) Identificiranje knjižničnih resursa s turističkim potencijalom

Polaznici će pod vodstvom predavača uočavati, prepoznavati i identificirati takve resurse u knjižnicama u kojima rade.

2) Izgradnja narativa za knjižnične resurse

Upoznati polaznike s tehnikama izgradnje narativa te na konkretnim primjerima izraditi po jedan

narativ po izboru polaznika.

3) Prezentiranje sadržaja

Upoznati polaznike općenito s načinom prezentiranja sadržaja u turističke svrhe u knjižnicama. Zajedno s polaznicima osmisliti optimalne načine prezentiranja na primjeru njihovih knjižnica.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će procijeniti turistički potencijal određenog knjižničkog resursa, obrazložiti izbor narativa te načina njegove prezentacije.

Kompetencijska matrica: C.1.3., F.2., F.5., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bovero, E. (2009). Cultural tourism and libraries. New learning needs for information professionals // World library and information congress: 75th IFLA general conference and council, Milano.
2. Miedzin'ska, M., Tanaś, S. (2009). The tourism attractiveness of Polish libraries // Tourism, 19 (1/2): 69-75.
3. Spentza, E., Kyriakaki, A. (2013). The Role of Libraries in the Tourism Development: the case of Koraes Library on Chios Island, Greece // 5th International Scientific Conference "Tourism Trends and Advances in the 21st Century" : conference proceedings, University of the Aegean, Rhodes.
4. Weaver, D. (2006). *Sustainable tourism: theory and practice*. Amsterdam ... [et al.] : Elsevier : Butterworth Heinemann. ISBN 978-0-7506-6438-7.
5. Whitman, J. R. (2008). Libraries and Tourism // UNESCO Network of Associated Libraries [UNAL].

II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

Karolina Zlatar Radigović, knjižničarka

Jelena Lešaja, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima koji se u svom radu susreću s osobama s teškoćama čitanja ili se žele otvoriti za heterogenu populaciju korisnika, bilo da se radi o učenicima s disleksijom, slijepim i slabovidnim osobama te ostalim osobama koji iz nekog razloga ne mogu čitati standardni tisak.

Ishodi učenja:

Nakon sudjelovanja u webinaru, polaznici će moći:

- samostalno koristiti i demonstrirati uslugu preuzimanja zvučnih i EPUB knjiga s internetske stranice knjižnice
- objasniti načine reprodukcije zvučnih i EPUB formata na različitim uređajima
- opisati postupak obrade digitalnih formata prilikom njihova uvrštavanja u knjižnični fond
- primijeniti osnovne smjernice obrade zvučnih i EPUB knjiga u svakodnevnom knjižničnom radu
- navesti i preporučiti alate i aplikacije namijenjene osobama s teškoćama čitanja
- savjetovati korisnike s teškoćama čitanja o dostupnim digitalnim formatima i pomoćnim tehnologijama

Sadržaj:

1. O Hrvatskoj knjižnici za slijepe i knjižničnim uslugama za osobe koje ne mogu čitati standardni tisak.
2. Zakonski okviri pružanja usluga osobama s teškoćama čitanja (Ugovor iz Marakeša, Zakon o autorskim i srodnim pravima, Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti itd.)
2. Knjige u pristupačnim formatima i načini čitanja
3. Knjižničar u digitalnom okruženju i obrada pristupačnih formata
4. Korisnik u digitalnom okruženju (učlanjenje, pretraživanje kataloga, preuzimanje sadržaja, reprodukcija)
5. Suradnja Hrvatske knjižnice za slijepe i drugih knjižnica, posebice narodnih i školskih
6. Dostava podataka o korisnicima i građi obuhvaćenih suradnjom s Hrvatskom knjižnicom za slijepe u školskim i narodnim knjižnicama

Polaznici webinara dobit će informacije o građi u pristupačnim formatima i uslugama namijenjenim osobama koje ne čitaju standardni tisak, o zakonskim okvirima vezanim uz proizvodnju i distribuciju pristupačnih formata te o vidovima suradnje koje druge knjižnice i ustanove mogu ostvariti s Hrvatskom knjižnicom za slijepe. Polaznici će se upoznati s uslugom preuzimanja zvučnih i EPUB knjiga s internetske stranice te načinima reprodukcije digitalnih formata. Bit će prikazan način obrade pojedinih formata prilikom uvrštavanja u fond. Spomenut će se i drugi alati i aplikacije kojima se mogu služiti osobe s teškoćama čitanja. Do termina održavanja webinara, u drugoj polovici 2026. godine, bit će objavljene i IFLA-ine Smjernice za inkluzivne knjižnične usluge namijenjene osobama s teškoćama čitanja standardnog tiska te će biti obuhvaćene edukacijom.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava.

Mjerenje postignuća: Polaznici će pristupiti prilagođenim formatima te planirati uslugu namijenjenu slijepim i slabovidnim osobama.

Kompetencijska matrica: B.1.1-2., C.1.1-2, C.2.1-2, F.1, G.1, G.6

Odabrana literatura:

1. Zakon o autorskom pravu i autorskim pravima. Narodne novine (NN 111/2021).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html
2. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Narodne novine (NN 81/2021).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_81_1506.html
3. Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica.
https://hkzasl.hr/images/2023/Smjernice_za_pristupanost_narodnih_knjiznica.pdf
4. Upute za stvaranje pristupačnih formata: preporuke Hrvatske knjižnice za slijepe
https://hkzasl.hr/images/Upute_za_stvaranje_pristupanih_formata.pdf
5. Guidelines for Inclusive Library Services for Persons with Print Disabilities
<https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/8330901f-0bca-439b-bc19-cb0e4168a617/content>

II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

dr. sc. Tamara Horvat Klemen, voditeljica Službe za obradu i objavu službenih dokumenata i informacija u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

doc. dr. sc. Ana Ćorić Samardžija, savjetnica u Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva

Namjena: Službenicima u knjižnicama zaduženima za administraciju (izradu, vođenje i održavanje sadržaja) mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje (aplikacija).

Ishodi učenja:

Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovna znanja o konceptu digitalne pristupačnosti, njenoj važnosti i svrsi, njenim koristima za korisnike i vlasnike mrežnih stranica i aplikacija. Polaznici će poznavati dostupne alate za osiguranje digitalne pristupačnosti, a moći će lakše primijeniti zahtjeve pristupačnosti na mrežne stranice i aplikacije kojima raspolažu u svojim knjižnicama.

Sadržaj:

Primjenom novih tehnologija, mnoge knjižnične usluge dostupne su putem interneta, a digitalne informacije i usluge su na pravi način pristupačne onda kada ih svi ljudi mogu lako opažati i razumjeti. Osobe s vidnim, slušnim, motoričkim ili kognitivnim poteškoćama svakodnevno se susreću s preprekama, ne samo u fizičkom već i u digitalnom svijetu. Neprilagođeni digitalni sadržaji mogu predstavljati prepreku za osobe s invaliditetom, ali i za starije stanovništvo, kao i za svaku osobu koja se nađe u situaciji kao što je loše osvjetljenje, spora internetska veza, privremena ozljeda i slično.

Digitalna pristupačnost predstavlja uključivu praksu u kojoj ne postoje prepreke u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju. S ciljem osiguranja za sve građane jednakog, i pod istim uvjetima, pristupa sadržajima i uslugama javnog sektora, Europska unija donijela je [Direktivu \(EU\) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora](#), a u Republici Hrvatskoj načela digitalne pristupačnosti ugrađena su u [Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora](#).

Webinar „Digitalna pristupačnost u knjižnicama“ upoznat će polaznike s konceptom digitalne pristupačnosti (ideja i svrha), njenom važnosti za različite kategorije osoba s invaliditetom i praktičnim rješenjima za njeno ostvarivanje. Prikazat će se zakonski okvir, objasniti kriteriji pristupačnosti, standardi i praktična rješenja za prilagodbu mrežnih stranica i aplikacija.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati primjenu dostupnih alata za osiguranje digitalne pristupačnosti u svojim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; E.3.; F.1.; G.2.; G.6.

Odabrana literatura:

1. Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora. // Službeni list Europske unije L 327/1

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32016L2102>

2. Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. // Narodne novine, 36(2001), 135(2006).

URL: http://digarhiv.gov.hr/arhiva/263/192306/narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_02_17_358.html

3. Europska norma EN 301 549 V2.1.2

4. Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti. Zagreb : Carnet, 2019.

5. Metodologija za razvoj pristupačnog web sjedišta. Zagreb : HAKOM, 2019.

II.9. Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Aleksandra Šutalo, dipl. novinarka i viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen rukovodećem i stručnom kadru svih tipova knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru usvojiti znanja o procesu brendiranja ustanove. Po odslušanom webinaru bit će u mogućnosti planirati izradu vizualnog identiteta knjižnice.

Sadržaj: Teme koje se obrađuju na webinaru su:

Definicija procesa brendiranja i rebrendiranja

Što čini identitet knjižnice i kakav bi identitet trebao biti?

Što je dobar logo?

Tipografija kao dio vizualnog identiteta ustanove

Primjena tipografije, boja i drugih elemenata vizualnog identiteta

Copywriting u knjižnici

Komunikacija u ustanovi – standardizacija

Online komunikacija (web-stranica, društvene mreže, *mailing*)

Slogani kao dio identiteta

Djelatnik kao nositelj identiteta ustanove

Trajanje: 90 min

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenjivati iskustva i primjere iz prakse vezano uz proces brendiranja vlastite knjižnice te mogućnost unaprjeđenja.

Kompetencijska matrica: F.2., F.3., G.1., G.2., G.5.

Odabrana literatura:

1. Pavičić, Jurica; Alfirević, Nikša; Aleksić, Ljiljana. Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti. Zagreb : Masmedia, 2006.

2. Lidwell, William; Holden, Kristina; Butler, Jill. Univerzalna načela dizajna. Zagreb: Mate, 2006.

3. Belak, Boris. Ma tko samo smišlja te reklame?!?: prvi hrvatski priručnik o pisanju reklamnih poruka. Zagreb: Rebel, 2008.

II.10. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (*dostupno i u obliku webinaru, v. II.11.*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Kristina Čunović, prof., knjižničarska savjetnica

Danijela Petrić, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima narodnih knjižnica koji rade u dječjim odjelima, ravnateljima.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će usvojiti temeljna znanja o ranoj pismenosti i knjižničnim uslugama za bebe i djecu rane dobi i njihove roditelje potrebna za razumijevanje i učinkovitu primjenu u narodne knjižnice.

Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će uspjeti:

- osmisлити ili nadopuniti postojeće knjižnične usluge za bebe, djecu rane dobi i njihove roditelje
- odabrati aktivnosti i programe koji će omogućiti zajedničko druženje beba i roditelja te intelektualni, govorni, emocionalni i estetski razvoj djeteta
- izgraditi knjižnične zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka
- prepoznati kvalitetu ilustracije, jezika i opreme, te primjerenost i zanimljivost sadržaja slikovnice za bebe i djecu rane dobi

Sadržaj: Posebnosti populacije beba i djece rane dobi i njihovih roditelja, razvoj rane pismenosti, obitelj kao korisnik dječje knjižnice i knjižnica koja pruža podršku u razvoju rane pismenosti. Knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi – istraživanja, iskustva, smjernice. Potrebe djece rane dobi i obitelji u cjelini te njihov utjecaj na knjižnične usluge, građu, organizaciju rada, posebne programe i promotivne aktivnosti. Programi i usluge za bebe i njihove roditelje u hrvatskim knjižnicama i primjeri dobre prakse. Knjižnično osoblje, prostor, zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka. Mogući oblici suradnje i partnerstva u organizacijama u lokalnoj zajednici (rodilište, patronažna služba i dr.). Pedijatri, više sestre, odgajatelj i drugi stručnjaci koji rade s djecom kao volonteri u programu za bebe i njihove roditelje. Polaznicima će biti ponuđen niz primjera i ideja primjenjivih u različitim uvjetima. Osnovni je cilj radionice stjecanje spoznaja i vještina u radu s djecom rane dobi i njihovim roditeljima u knjižnici, od razvijanja knjižničnih zbirki do ostvarivanja programa i usluga za njih.

Trajanje: 4 sata

Metoda poučavanja: Predavanja, vježbe.

Mjerenje postignuća: Nakon uvodnog predavanja i primjera dobre prakse polaznici će kroz vježbe osmišljavati knjižnične usluge i aktivnosti za bebe, djecu rane dobi i njihove roditelje.

Kompetencijska matrica: B.1.2, C.1.2-3, F.1., F.5, G.1, G.3, G.6

Odabrana literatura:

1. Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi / [s engleskoga prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008.
2. Petrić, Danijela; Bonta, Gordana; Sesvečan, Marija. Igrajmo se! Čitaj mi! : priče, igre i pjesmice za bebe i malu djecu : preporuke roditeljima za poticanje rane pismenosti. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2012.
3. Vaskevich, Elvira. Velika knjiga razvojnih aktivnosti : od rođenja do 3 godine. Zagreb : Planet Zoe, 2011.
4. Stričević, Ivanka. 2006. Projekt "Čitajmo im od najranije dobi", 2006.
5. Martinović, Ivana; Stričević, Ivanka. Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal

namijenjen djetetu [citirano: 2012-12-05]. // Libellarium, IV, 1 (2011): 39 – 63. Dostupno na: <http://hrcak.srce.hr/file/136168>

II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (*webinar*)

Predavačice:

Kristina Čunović, knjižničarska savjetnica

Danijela Petrić, knjižničarka

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Namjena: Knjižničarima narodnih knjižnica koji rade u dječjim odjelima i bibliobusima, ravnateljima i voditeljima županijskih matičnih razvojnih službi, školskim knjižničarima.

Ishodi učenja:

Polaznici će usvojiti temeljna znanja o ranoj i obiteljskoj pismenosti potrebna za razumijevanje i učinkovitu primjenu u knjižnicama, osmisliti ili nadopuniti postojeće knjižnične usluge koje uključuju djecu rane dobi i njihove roditelje, odgajatelje i druge stručnjake, moći će uspostaviti suradnju s partnerima u lokalnoj zajednici s ciljem osvještavanja važnosti stvaranja poticajnog okruženja u obitelji prema knjizi i čitanju, preporučiti roditeljima i odgajateljima kvalitetne izvore informacija koji uključuju i digitalne sadržaje (mrežne stranice, aplikacije za djecu), biti u mogućnosti izgraditi knjižnične zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka, prepoznati kvalitetu ilustracije, primjerenost i zanimljivost sadržaja slikovnice za djecu rane dobi.

Sadržaj:

Obiteljska pismenost izuzetno je važna za razvijanje pismenosti kod djece rane dobi. Temelji za cjeloživotno učenje stvaraju se upravo u ranoj dobi i stoga je važno da knjižničari dopru do sve većeg broja roditelja kako bi im skrenuli pozornost na važnost stvaranja poticajnog okruženja kod kuće za kasniji razvoj vještina čitanja i pisanja. Poticanje rane pismenosti treba započeti djetetovim rođenjem, a u taj proces trebaju se uključiti svi mjerodavni partneri: roditelji, zdravstveni djelatnici, odgojno-obrazovne ustanove, stručnjaci različitih profila, volonteri. Donositelji odluka i financijeri moraju shvatiti da je rana pismenost ključna za obrazovanje i društvo te da će ulaganje u podučavanje rane pismenosti donijeti dugoročnu dobit cjelokupnom društvu. Knjižnice trebaju organizirati programe pismenosti koji uključuju roditelje, djecu, odgajatelje i druge stručnjake kako bi se razvili elementi obiteljske pismenosti poput broja knjiga u kućnoj biblioteci ili aktivnosti koje se prakticiraju u obitelji, a vezane su uz poticanje pismenosti djece (čitanje, pjevanje pjesmica, pričanje priča, slaganje kućnih knjižnica...). Novija studija koja analizira niz prethodnih istraživanja o čitanju objavljena 2012. godine pokazala je da pristup knjigama ima veći utjecaj na kasnija čitateljska postignuća i odnos prema čitanju nego socio-ekonomski status djeteta/obitelji koji se prethodno smatrao presudnim. Osiguran pristup knjigama može ublažiti negativan utjecaj siromaštva na čitateljska postignuća, a kako je poznato da siromašna djeca imaju manje doticaja s knjigom, knjižnice i knjižničari trebaju i mogu djelovati upravo u tom smjeru - osigurati dostupnost čitateljskoj građi svima. Za djecu rane dobi to ponajprije znači da roditelji zajedno s njima trebaju biti korisnici čitateljskih programa, jer oni su ti koji će osigurati da iskustvo čitanja ne bude samo izolirani slučaj nego stalna aktivnost u obitelji. Stoga osposobljavanje knjižničara mora ići ukorak s rastućim potrebama u poticanju rane i obiteljske pismenosti.

Webinarom ćemo predstaviti primjere dobre prakse u poticanju obiteljske pismenosti i rijetka

istraživanja o tome što i koliko hrvatske knjižnice čine za obitelji s djecom rane dobi; predstaviti deklaracije/dokumente te kvalitetne digitalne sadržaje (mrežne stranice, aplikacije za djecu).

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati uslugu za poticanje rane i obiteljske pismenosti.

Kompetencijska matrica: B.1.; C.1; C.2.; F.5.; G.1.; G.2.; G.6.

Odabrana literatura:

1. Petr, K. Obiteljska pismenost. // Dijete i društvo : časopis za promicanje prava djeteta / Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. 6 (2005), 2 ; str. 364-378.
2. Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008.
3. Stričević, Ivanka; Čunović, Kristina. Knjižnične usluge za djecu rane dobi i roditelje u Hrvatskoj // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 56 (2013), 3; 47-66.
4. Petrić, Danijela; Bonta, Gordana; Sesvečan, Marija. Igrajmo se! Čitaj mi! : priče, igre i pjesmice za bebe i malu djecu : preporuke roditeljima za poticanje rane pismenosti. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2012.
5. Ferenčić Martinčić, Ivanka; Lesinger, Maja. Bilješke dječjeg knjižničara. Virje : Narodna knjižnica Virje, 2019.

II.12. Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Ana Sudarević, dipl. knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen školskim knjižničarima i knjižničarima na dječjim odjelima narodnih knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će prepoznati važnost i pozitivne strane uporabe mrežnih igara u odgojno-obrazovnom radu te upoznati mogućnosti alata *Flippity*, koji omogućava izradu različitih igara pomoću Google obrazaca. Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovne vještine za izradu vlastitih mrežnih materijala.

Sadržaj:

Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu bit će predstavljen mrežni alat Flippity: analizirat će se ponuda postojećih vrsta mrežnih materijala i načini njihove uporabe. Bit će ponuđeni prijedlozi i savjeti za njihovu uporabu u radu s korisnicima. Poseban naglasak bit će na odgojno-obrazovnom radu knjižničara, povezivanju nastavnog gradiva s knjižničnim odgojem, poticanju čitanja putem online igre i slično.

Drugi dio bit će pokazno-praktični – na nekoliko primjera (lov na blago, križaljke, vješala, kolo sreće, lenta vremena i slično) pokazat će se kako prilagoditi ponuđene obrasce vlastitim potrebama i tako izraditi vlastite digitalne materijale.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati izradu igara u mrežnom alatu Flippity.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Mrežni alat Flippity. Dostupno na <https://www.flippity.net/>
2. Curts, Eric. 2019. Educational Activities and Games with Flippity. Teach & Learning. <https://www.techlearning.com/news/educational-activities-and-games-with-flippity> (pristupljeno 7. listopada 2020.)
3. Zirawaga, Victor Samuel; Idowu Olusanya, Adeleye; Maduku, Tinovimbanashe. 2017. Gaming in Education: Using Games as a Support Tool to Teach History. *Journal of Education and Practice* 8/15. 55-64. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1143830.pdf> (pristupljeno 7. listopada 2020.)
4. Mackay, R. F. 2013. Playing to learn: Panelists at Stanford discussion say using games as an educational tool provides opportunities for deeper learning : Interaction and opportunities to make choices are among the virtues of the new generation of educational games, experts say. Stanford News. <https://news.stanford.edu/2013/03/01/games-education-tool-030113/> (pristupljeno 7. listopada 2020.)

II.13. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps (*webinar*)

Vrijednost: 0.15 CEU

Predavač/i: Ana Sudarević, knjižničarka i Ivana Sudarević, povjesničarka umjetnosti i muzelloginja.

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici webinara upoznat će mogućnosti alata Artsteps za oblikovanje izložaba u proširenoj stvarnosti i usvojiti osnove rada u alatu Artsteps. Moći će izraditi vlastitu izložbu pomoću alata Artsteps i objaviti izložbu na mrežnoj stranici knjižnice ili je podijeliti na društvenim mrežama.

Sadržaj:

[Artsteps](#) je digitalni alat za oblikovanje različitih vrsta izložbi u proširenoj stvarnosti. Kao takav značajno može pomoći knjižničarima u realizaciji onog dijela njihova poslovanja koji se odnosi na kulturnu i javnu djelatnost. Naime, sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019), Standardu za školske knjižnice (NN 61/2023) te IFLA-inom i UNESCO-ovom Manifestu za narodne knjižnice (2022.), jedna od uloga knjižnica jest biti obavijesno središte s neposrednim pristupom svim vrstama znanja i informacija. S druge strane, pripremajući materijale i osmišljavajući najbolji način kako ih predstaviti publici, knjižničar – autor izložbe – pokazuje svoje znanje, kreativnost i estetski izričaj. Sve su važnije i digitalne vještine knjižničara koje doprinose i podižu obrazovnu vrijednost prezentacije/izložbe jer omogućavaju interaktivno uključivanje korisnika u prezentirani sadržaj, razvijajući pri tome njihovu digitalnu pismenost, a kroz aktivnu participaciju pospješuju učenje i pamćenje priče i sadržaja.

Virtualne izložbe, u usporedbi s izložbama u stvarnom svijetu, imaju svoje specifične karakteristike i mnoge prednosti, no i neke nedostatke o kojima treba voditi računa. Moglo bi se reći da su glavne pozitivne odrednice virtualne izložbe bolja dostupnost i pristupačnost samom prostoru i eksponatima, interaktivnost kao važno sredstvo stvaranja personaliziranog iskustva posjetitelja te svakako manji troškovi i ekonomičnost u održavanju. Iako posjetiteljima ne pružaju iste senzorne doživljaje, izložbe u knjižnicama – kojima primarna svrha najčešće nije umjetnički doživljaj – kroz mogućnosti proširene stvarnosti predstavljaju moćnu platformu za postizanje važnih ciljeva: edukacije, opismenjavanja, promicanja održivog i zelenog razvoja te inkluzivnosti. Izložbe realizirane pomoću alata Artsteps mogu intenzivirati suradnju knjižnice s ostalim baštinskim ustanovama poput muzeja i arhiva, ali i međuknjižničnu suradnju, čineći je s tehničke

strane jednostavnijom, bržom i sigurnijom; raznovrsnijom s obzirom na vrste izložaka, a konačni proizvod učinit će atraktivnijim za korisnike.

Jednostavan za korištenje i velikim dijelom besplatan, alat Artsteps nudi mogućnost izlaganja raznih vrsta građe kombinirajući različite medije u istom virtualnom prostoru. Mogućnost je to koju je gotovo nemoguće ostvariti u fizičkom prostoru knjižnice (zbog dimenzija prostora i/ili izložaka, financija, sigurnosti itd.). Nadalje, izložba oblikovana u proširenoj stvarnosti dostupna je svim korisnicima, ali i lokalnoj, pa i široj zajednici, bez obzira na radno vrijeme knjižnice budući da se izložbi pristupa s knjižnične mrežne stranice ili njenih profila (kanala) na društvenim mrežama. To može pridonijeti promociji knjižnične građe, knjižničnih usluga i aktivnosti, odnosno promociji poslovanja knjižnice.

S druge strane, pohrana izložbenog materijala, odnosno cijele izložbe, jednostavna je i praktična budući da se trajno čuva na korisničkom računu i može joj se uvijek pristupiti. Na taj se način stvara arhiva knjižničnih izložaba koje se mogu koristiti po potrebi.

Sudionicima webinaru najprije će biti predstavljene vrste izložaba koje knjižničar može oblikovati, njihove glavne odlike te dobrobiti postavljanja izložaba s naglaskom na virtualno okruženje. Potom će im biti predstavljene osnove rada u alatu Artsteps te mogućnosti koje nudi s obzirom na dijeljenje i pohranu radova.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će predlagati primjere i glavne karakteristike vlastitih izložbi pomoću alata Artsteps.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., D.3., F.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Tica, Milka. 2022. Knjižnične izložbe. Hrvatski, XX 1. 47-76.
<https://hrcak.srce.hr/file/429551> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
2. Bristol, Jenny. 2021. Artsteps: Immersive virtual exhibit tool is attractive and versatile but fussy. Common Sense Education. <https://www.commonsense.org/education/reviews/artsteps> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
3. Salopek Bogavčić, Iva. 2019. Kustos online virtualnih izložaba - izazov i/ili zadatak. *Informatica museologica* 50. 52-56. <https://hrcak.srce.hr/238628> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
4. ArtSteps. Medium. <https://blog.artsteps.com/> (pristupljeno 8. listopada 2023.)

II.14. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (*dostupno i u obliku webinaru, v. II.15.*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica

Keti Krpan, dipl. pedagoginja, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima dječjih odjela narodnih knjižnica i stručnim suradnicima knjižničarima u osnovnim školama.

Ishodi učenja: Polaznici će biti upoznati s metodama kojima se mogu koristiti u razvijanju kritičkog mišljenja kod djece na primjeru čitanja tradicionalnih priča. Bit će u mogućnosti služiti se biblioterapijskim metodama, tehnikama i alatima u vlastitom radu s djecom u knjižnici.

Sadržaj:

U uvodnom dijelu predavanja polaznici će biti upoznati s metodama koje se upotrebljavaju za poticanje i razvijanje kritičkog mišljenja kod djece. Teorijski dio sastoji se od upoznavanja s različitim metodama koje mogu poslužiti kao temelj za rad s djecom te za kreiranje radionica kojima se, čitanjem tradicionalnih priča, potiče razvijanje kritičkog mišljenja, razvoj komunikacijskih vještina na materinskom jeziku te potiče socijalizacija i društveno uključivanje. Vježbe se sastoje od primjera biblioterapijske radionice koja će pokazati sudionicima jedan od načina poticanja kritičkog mišljenja i socio-emocionalnih kompetencija uz pomoć hrvatske narodne priče.

Tečajem će se potaknuti praktično i razvojno poticanje čitanja dajući ideje kako čitanje tradicionalnih dječjih priča približiti djeci i pritom razvijati kritičko promišljanje kod njih. Metode s kojima se polaznici upoznaju omogućavaju provođenje radionica na način da je svako dijete uključeno, da se zadržava djetetova pozornost, povećava motivacija i razvija kritičko promišljanje. Ponuđene metode potiču samorefleksiju, stvaralaštvo, rješavanje problema, komunikativnost, prilagodljivost i rad u grupi stvarajući ugodno knjižnično ozračje koje je poticaj i za ponovno dolaženje u knjižnicu i čitanje. Primjenom interaktivnih metoda rad je usmjeren na djecu, što knjižničara stavlja u odgovornu ulogu usmjerivača i voditelja radionice.

Tijekom praktičnog dijela tečaja uloga polaznika bit će dvostruka. S jedne strane, oni će „biti djeca“ aktivno sudjelujući u radionici, izvršavajući zadatke koje zadaje voditeljica radionice. S druge strane, usvojit će biblioterapijske metode suradničkog poučavanja, metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje, biblioterapijske alate koje će moći primjenjivati u daljnjem radu s djecom.

Trajanje: 4 sata

Metoda poučavanja: Predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu tečaja izvršavati zadatke, na temelju kojih će izdvajati metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bušljeta, R. i Piskač, D. (2018). Literarna biblioterapija u nastavi književnosti: sveučilišni priručnik za nastavnike. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
2. Ćurko, Bruno. Kritičko mišljenje u nastavi filozofije, logike i etike. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo; Filozofski fakultet, 2017.
3. Peti-Stantić, Anita. Čitanjem do (spo)razumijevanja: od čitalačke pismenosti do čitateljske sposobnosti. Zagreb: Naklada Ljevak, 2019.
4. Piskač, D. (2018). O književnosti i životu: primjena načela literarne biblioterapije u čitateljskoj praksi. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu.
5. Sabljak, Lj. Biblioterapija u posebnim knjižničnim programima poticanja čitanja. // Biblioterapija u pop kulturi. / Frida Bišćan et al. Karlovac ; Novo Mesto : Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, 2014. Str. 47-54
6. Škrbina, D. (2013). Art terapija i kreativnost. Zagreb: Veble commerce.

II.15. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavačice:

Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica

Keti Krpan, dipl. pedagoginja, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima dječjih odjela narodnih knjižnica i stručnim suradnicima knjižničarima u osnovnim školama.

Ishodi učenja:

Polaznici će na kraju tečaja biti upoznati s različitim metodama kojima se mogu koristiti u razvijanju kritičkog mišljenja kod djece, pri razvoju komunikacijskih vještina na materinskom jeziku te poticanju razvoja njihovih socijalnih i emocionalnih kompetencija.

Kroz praktičan prikaz načina provođenja biblioterapijske radionice usvojit će znanja i vještine kojima će se moći služiti u vlastitom radu.

Sadržaj:

U uvodnom dijelu polaznici će biti upoznati s metodama koje se upotrebljavaju za poticanje i razvijanje kritičkog mišljenja kod djece.

Webinar će na konkretnom primjeru biblioterapijske radionice pokazati sudionicima jedan od načina poticanja kritičkog mišljenja.

Trajanje: 2 sata

Metoda poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu na temelju primjera biblioterapijske radionice izdvajati metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bušljeta, R. i Piskač, D. (2018). Literarna biblioterapija u nastavi književnosti: sveučilišni priručnik za nastavnike. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
2. Ćurko, Bruno. Kritičko mišljenje u nastavi filozofije, logike i etike. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo; Filozofski fakultet, 2017.
3. Peti-Stantić, Anita. Čitanjem do (spo)razumijevanja: od čitalačke pismenosti do čitateljske sposobnosti. Zagreb: Naklada Ljevak, 2019.
4. Piskač, D. (2018). O književnosti i životu: primjena načela literarne biblioterapije u čitateljskoj praksi. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu.
5. Sabljak, Lj. Biblioterapija u posebnim knjižničnim programima poticanja čitanja. // Biblioterapija u pop kulturi. / Frida Bišćan et al. Karlovac ; Novo Mesto : Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, 2014. Str. 47-54.

II.16. Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

dr. sc. Ljiljana Sabljak, knjižničarska savjetnica

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Studentima knjižničarstva i svim knjižničarima koji rade s korisnicima svih dobi, posebice starijim osobama. Nisu potrebna predznanja, već sklonost radu s osobama s poteškoćama

u čitanju.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju usvojiti metodologiju izvođenja radionica s biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom čitanju, kojim će moći obogatiti rad u čitateljskim klubovima i sl. te dobiti upute za provođenje posebnih programa poticanja čitanja u neposrednom radu s korisnicima.

Sadržaj: Pojam biblioterapije, tj. vođenog čitanja, u središtu je zanimanja knjižničara, nastavnika, defektologa i sl. U biblioterapijskom i logo-biblioterapijskom pristupu čitanja literarni tekst služi kao prilagođeni predložak za strukturirani razgovor. Kako čitateljska aktivnost objedinjuje brojne složene vještine – vještinu slušanja, vještinu izražavanja govorom i pisanjem, kao i čitalačku vještinu – osim obvezatnog razgovora o pročitanoj, vođeno čitanje dopušta intervenciju u sam tekst, odnosno pretpostavlja ulaženje u nj (pisanje pisama, poruka liku, crtanja, dramatizacije, mijenjanja dijela ili kraja teksta i sl.). Cilj vođenog čitanja podizanje je razine čitanja kod knjižničnih korisnika u komunikaciji autor – djelo – knjižničar – čitatelj. Osobito je učinkovito za starije osobe koje imaju problema pri čitanju (problemi s vidom, socijalno uključivanje putem čitateljskih klubova, poticanje kreativnih sposobnosti i očuvanja mentalnog zdravlja starijih osoba).

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će osmisliti elemente radionice s biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom čitanju.

Kompetencijska matrica: C.1-2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Ayalon, O. (1995). Spasimo djecu. Zagreb: Školska knjiga.
2. Bašić, I. (2011). Biblioterapija i poetska terapija: priručnik za početnike. Zagreb: Balans centar.
3. Biblioterapija: knjigom do zdravlja. Zavod za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar.
4. Iser, W. (1978). The act of reading: A Theory of Aesthetic Response. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
5. Morrison, M. R. (1987). Poetry as therapy. New York: Human science press.

II.17. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica (*webinar u dva dijela*)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavačice:

Iva Grković, viša knjižničarka

Klaudija Mandić, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen voditeljima županijskih matičnih službi i ravnateljima knjižnica u sklopu kojih se namjeravaju osnivati službe pokretnih knjižnica, ali jednako tako i onima koji žele unaprijediti rad svojih već postojećih službi pokretnih knjižnica. Također je namijenjen svim knjižničarima i drugim djelatnicima (npr. vozačima) koji će se zapošljavati u službama pokretnih knjižnica, ili već rade u takvoj službi, odnosno imaju afiniteta za rad u pokretnim knjižnicama pa o tome žele steći dodatna znanja i nove / veće kompetencije ili ih zbog drugih razloga profesionalno zanima ovo specifično područje knjižničarstva. Može biti zanimljiv i koristan i studentima knjižničarstva koji tek ulaze u struku kao zasebna i vrlo specifična grana

knjižničarstva.

Ishodi učenja:

Za polaznike koje zanimaju nove službe pokretnih knjižnica:

Polaznici će usvojiti znanja potrebna za osmišljavanje i izradu projekta uvođenja usluge pokretne knjižnice, koji će uključivati:

- Identifikaciju potreba za uslugama pokretnih knjižnica na području županije, grada ili pojedinih općina
- Izradu nacrtu mreže potencijalnih stajališta pokretne knjižnice
- Odabir vrste i tipa vozila za obavljanje pokretnih knjižničnih usluga, ovisno o vrsti terena i veličini mreže stajališta
- Aktivnosti u uvođenju pokretne knjižnične usluge (nabava i opremanje specijalnog vozila; zapošljavanje i edukacija odgovarajućeg osoblja; kontakti i informiranje korisnika o novoj usluzi, njenom sadržaju, ciljevima, namjeni itd.; promidžba usluge)
- Mogućnosti financiranja projekta osnivanja nove službe, uključujući EU fondove
- Upravljanje novom uslugom, evaluaciju, održivost i dugoročno planiranje razvoja djelatnosti.

Za postojeće službe pokretnih knjižnica i sve ostale polaznike:

Polaznici će sudjelovanjem u webinaru:

- steći nova znanja i kompetencije vezane za organizaciju rada i specifičnosti pokretnih knjižnica
- moći primijeniti u praksi pozitivna iskustva iz drugih knjižnica radi unapređenja vlastitog rada
- uvesti nove usluge i sadržaje rada u pokretnim knjižnicama
- upoznati trendove i suvremena kretanja u domaćem, europskom i svjetskom pokretnom knjižničarstvu.

Sadržaj: Kroz teorijska izlaganja i praktične primjere korištenjem konkretnih podataka iz vlastitog rada i iskustva, kao i primjera drugih knjižnica, knjižnicama i knjižničarima koje žele ili planiraju osnovati službu pokretne knjižnice izložit će se osnovne informacije potrebne za osmišljavanje projekta uvođenja usluge pokretne knjižnice. Bit će predstavljeni zakonski i podzakonski propisi na kojima se ova djelatnost temelji. Objasnit će se razlike između pokretnih knjižničnih usluga (kao što je npr. dostava knjige na zahtjev, do kućnog praga) i pokretne knjižnice, koja podrazumijeva znatno višu i zahtjevniju razinu organizacije posebne službe koja uz pomoć specijalnog vozila – bibliobusa, proizvedenog i uređenog po važećim standardima, djeluje kao specifičan, posebni odjel svoje matične knjižnice, sa zasebnim knjižničnim fondom i djelatnicima, vlastitim programom rada, ciljevima i zadacima, na točno utvrđenom području i s utvrđenim rasporedom dolazaka na dogovorena stajališta.

Kroz primjere dobre prakse iz djelovanja pokretnih knjižnica u zemlji, kao i iz inozemstva, polaznicima će se prezentirati moguća rješenja i načini rada pokretnih knjižnica koji su se pokazali uspješnim, predstaviti trendovi te mogući načini djelovanja suvremenih pokretnih knjižnica.

Trajanje: 2 sata + 2 sata

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: U praktičnom dijelu polaznici će razmjenjivati iskustva i primjere dobre prakse.

Kompetencijska matrica: C.1., F.1., F.2., F.5., G.1.

Odabrana literatura:

1. Pokretne knjižnice – prije, za vrijeme (i poslije) pandemije koronavirusa : zbornik radova / 15. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 9. festival hrvatskih bibliobusa, Vinkovci, 8. i 9. lipnja 2021.; [organizator Komisija za pokretne knjižnice HKD-a, suorganizator Gradska knjižnica i čitaonica „Vinkovci”]; [uredništvo Iva Grković, Klaudija Mandić, Tihomir

Marojević, Ljiljana Vugrinec] ; [prijevod i lektura engleskog teksta Lucija Škrlec]. Vinkovci : Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci, 2021. 200 str. : ilustr. ; 24 cm.

2. Pokretne knjižnice u Hrvatskoj : zbornik radova / 10. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 4. festival hrvatskih bibliobusa "Od kočije do suvremenog bibliobusa", Karlovac, 15. travnja 2011. ; [organizatori Komisija za pokretne knjižnice HKD-a [i] Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac] ; uredile Ljiljana Vugrinec, Ljiljana Črnjar, Frida Bišćan ; [prijevod na engleski Edita Gojka, Tea Fluksi]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo ; Karlovac : Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", 2012. 264 str. : ilustr. ; 24 cm.

3. Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH od 2023. do 2032. godine. Ministarstvo kulture i medija RH, 2023. Dostupno na: <https://min-kulture.gov.hr/vijesti-8/objavljen-program-razvoja-mreze-pokretnih-knjiznica-u-republici-hrvatskoj-od-2023-do-2032/24544>

4. Smjernice za pokretne knjižnice / prerađeno izdanje priredila radna skupina IFLA-ine Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Ianom Stringerom ; [s engleskog prevela Sanja Kovačević]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. 59 str., [24] str. s tablama : ilustr. u bojama ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1334-7667. Novi niz ; knj. 26)

Zakonski i podzakonski osnovni propisi:

1. ZAKON o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. // Narodne novine 17, 2019. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

2. STANDARD za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine, 103/2021. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html

II.18. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačica:

dr. sc. Dejana Golenko, knjižničarska savjetnica

Namjena: Radionica je namijenjena ponajprije visokoškolskim knjižničarima, ali i svim drugim zainteresiranim knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji provode edukacije ili programe informacijskog opismenjavanja na svojim institucijama. Potrebno je osnovno predznanje o informacijskoj pismenosti.

Ishodi učenja: Polaznici će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti:

1. kreirati i provesti programe informacijskog opismenjavanja
2. odabrati pristup primjeren specifičnom kurikulumu
3. planirati korake u razvoju specifičnog programa informacijskog opismenjavanja i participirati u pojedinim koracima
4. definirati i analizirati ishode učenja na razini programa informacijskog opismenjavanja
5. upotrebljavati primjerene tehnike i alate u kreiranju i provedbi programa informacijskog opismenjavanja
6. primijeniti praktične smjernice i savjete u kreiranju i provedbi programa informacijskog opismenjavanja

7. osvijestiti važnost znanja i razumijevanja provedbe programa informacijskog opismenjavanja i važnosti uključivanja programa na formalnoj razini visokoškolske ustanove
8. zagovarati interdisciplinarni pristup u provedbi programa informacijskog opismenjavanja (suradnja knjižničara i nastavnika)..

Sadržaj:

Znanje i korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije i informacijskih izvora dostupnih na internetu i u različitim oblicima (analognim i digitalnim) usko je povezano s korisničkim potrebama, pa knjižničari moraju ukazati korisnicima na različite mogućnosti i pristup izvorima informacija. Zbog toga su programi informacijskog opismenjavanja postali neizostavan dio rada visokoškolske knjižnice budući da kompetencije i vještine obuhvaćene informacijskom pismenošću postaju preduvjet za uspješno učenje studenata i podloga za cjeloživotno učenje. No, bez obzira na važnost formaliziranja sadržaja informacijske pismenosti različita je praksa na visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, ali i u svijetu. Naime, u izvođenju i primjeni tipova poučavanja informacijskog opismenjavanja studenata, visokoškolske knjižnice nailaze na različite probleme. Oni su u praksi katkada teže ostvarivi s obzirom na različitu osviještenost sudionika obrazovnog procesa ili ne uključivanje IP u kurikulum visokoškolske institucije.

S druge strane, Torras (2009) ističe važnost razvijanja pedagoških vještina knjižničara za kreiranje i provedbu programa informacijskog opismenjavanja. Odnosno da bi knjižničari bili uključeni u nastavni proces, oni pritom moraju biti i dobri poučavatelji/edukatori, moraju poznavati metode i tehnike učenja, tj. različite didaktičke modele podučavanja. Naglašava da je pri izboru tipa informacijskog opismenjavanja nužno uzeti u obzir primjerenost sadržaja programa informacijskog opismenjavanja, odnosno vještine koje bi trebala imati svaka informacijski pismena osoba te specifičnost pojedinoga područja; metodologiju provedbe programa informacijskog opismenjavanja, kao i izbor najprimjerenijih obrazovnih modela učenja.

Sadržaj tečaja bi stoga obuhvatio pregled najvažnijih koraka, od kreiranja programa informacijskog opismenjavanja do same provedbe i vrednovanja programa. Pritom bi sudionici dobili zadatak izrade vlastitoga programa informacijskog opismenjavanja prema prikazanim koracima.

Svrha je ovoga tečaja osnažiti knjižničarsku zajednicu o važnosti uključivanja programa informacijskog opismenjavanja na formalnoj razini visokoškolskih institucija u Republici Hrvatskoj i razvijanja vještina informacijske pismenosti studenta. Na praktičnoj razini u sklopu ovoga tečaja korisnicima će se ponuditi smjernice za izradu i provedbu formalnih programa informacijskog opismenjavanja u praksi visokoškolskih knjižnica i institucija u Republici Hrvatskoj.

Sadržaj radionice:

1. Uvod u informacijsku pismenost na visokoškolskoj razini: modeli – standardi - programi informacijskog opismenjavanja
2. Planiranje nastave / programa informacijskog opismenjavanja
3. Izvođenje nastave / programa informacijskog opismenjavanja (predavanja, radionice, simulacija nastavnih situacija, (grupna) rasprava, prezentacije, igranje uloga itd.)
4. Primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije u kreiranju programa informacijskog opismenjavanja
5. Provedba programa informacijskog opismenjavanja - metode i tehnike (oblici)
6. Procjena studenata (praćenje, vrednovanje, ocjenjivanje)

7. Vrednovanje programa informacijskog opismenjavanja (pokazatelji učinka, ishoda, rezultata)

8. Primjeri programa informacijskog opismenjavanja

Trajanje: 4 sata.

Metode poučavanja: Predavanje: slušanje, gledanje, demonstracija, praktičan rad, rješavanje problema, rasprava; poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala, samostalno učenje)

Mjerenje postignuća: Nakon što polaznici prođu kroz sve cjeline, izrada vlastitoga programa informacijskog opismenjavanja prema prikazanim koracima.

Kompetencijska matrica: C.2., D.3., F.3., F.4., F.5., G.1. – G.6.

Odabrana literatura:

1. Australian and New Zealand Information Literacy Framework: principles, standards and practice. // Bundy, Alan editor. 2nd ed. Adelaide : Australian and New Zealand Institute for Information Literacy, 2004.
2. Golenko, Dejana. Model intrakurikularnog pristupa informacijskoj pismenosti na visokoškolskoj razini u području prava / Vilar, Polona ; Stričević, Ivanka (mentor); Zadar, Odjel za informacijske znanosti, 2016.
3. Lau, J. (2008). Smjernice za informacijsku pismenost u cjeloživotnom učenju : završna verzija, recenzirano 30. srpnja 2006. Hrvatsko knjižničarsko društvo: Zagreb, 2011. Lau, Jesus. Guidelines on Information Literacy for Lifelong Learning. Final Draft. Retrieved July 12, 2008.
4. Torras, Maria-Carme; Saetre, Tove Pemmer (2009). Information literacy education: a process approach: professionalising the pedagogical role of academic libraries. Chandos publishing : Oxford
5. Stričević, I., and Rubinić, D. (2013). Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenjavanja studenata: istraživanje programa sveučilišne knjižnice sveučilišta Karl-Franzens Graz. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54(4), 23–48.
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=119017
6. Špiranec, S., and Banek Zorica, M. (2008). Informacijska pismenost: teorijski okvir i polazišta. Zavod za informacijske znanosti.

Dodatne napomene vezane uz realizaciju programa:

Za održavanje je potrebna računalna oprema. Predavači bi trebali imati na raspolaganju projektor, platno i predavačko prijenosno računalo s mišem.

Dostupna oprema za sudionike: prijenosna računala s miševima; s instaliranim sustavom Windows 10, preglednicima Microsoft Edge, Google Chrome i Mozilla Firefox te paketom Office.

II.19. Zelena knjižnica (*webinar*)

Vrijednost: 0.15 CEU

Predavačice:

Blaženka Klemar Bubić, viša knjižničarka

Dolores Mumelaš, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru usvojiti temeljne pojmove, te će po odslušanom webinaru biti u mogućnosti razviti i provesti vlastite aktivnosti prilagođene potrebama svojih

korisnika i izraditi zeleni plan za knjižnice.

Sadržaj:

Prvi dio webinara odnosit će se na pojam zelenih knjižnica. Polaznici će biti upoznati s razvojem zelenih knjižnica u svijetu i u Hrvatskoj. Objasnit će se uloga zelenih knjižnica te predstaviti najpoznatiji svjetski i hrvatski primjeri prakse.

Drugi dio webinara detaljno će prikazati važnost provođenja aktivnosti zelenih projekata i programa u svim vrstama knjižnica. Istaknut će se koje su organizacijske vještine važne za provođenje takvih aktivnosti, a naglasit će se i važnost suradnje unutar institucije kao i povezivanje s vanjskim partnerima. Upozorit će se na moguće organizacijske prepreke i ponuditi rješenja za njihovo prevladavanje. Predstavit će se ekološka, društvena i ekonomska održivost u praksi, te načini kreiranja aktivnosti prema potrebama korisnika. Prikazat će se primjeri svjetske prakse i aktivnosti u hrvatskim knjižnicama. Polaznicima webinara bit će predstavljena i platforma koja okuplja primjere aktivnosti zelenih knjižnica.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će navoditi zelene aktivnosti koje su provodili ili namjeravaju provesti u svojim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., F.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030 globalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-do-2030_web.pdf (odraz.hr).
2. Manifest za zelene knjižnice <https://izdanja.hkdrustvo.hr/drustvena/di/catalog/book/35>
3. IFLA Tools for Green Libraries https://www.ifla.org/wp-content/uploads/GreenLibsTools_v01_202210-1.pdf
4. Kraljević, I., i Afrić Rakitovac, K. (2021). 'Promicanje ekološke osviještenosti projektom „Zelena knjižnica“ Društva bibliotekara Istre', *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 64(2), str. 399-423. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/269710> (Datum pristupa: 16.11.2023.)
5. Aulisio, G. J. (2013). Green libraries are more than just buildings. *Electronic green journal*, 1(35). <https://escholarship.org/content/qt3x11862z/qt3x11862z.pdf>
6. Fedorowicz-Kruszewska, M. (2021). Green libraries and green librarianship–Towards conceptualization. *Journal of librarianship and information science*, 53(4), 645-654.
7. Antonelli, M. (2008). The green library movement: An overview and beyond. *Electronic green journal*, 1(27). <https://escholarship.org/content/qt39d3v236/qt39d3v236.pdf>
8. Dragaš, B. (2017). Zelene knjižnice za zelenu pismenost. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 60(4), 221-241. <https://hrcak.srce.hr/file/288857>

II.20. Školske zelene knjižnice (webinar)

Vrijednost webinara: 0.2 CEU

Predavačica:

Dragica Pršo, prof. i dipl. bibl., u zvanju stručne suradnice savjetnice

Namjena: Školskim knjižničarima osnovnih i srednjih škola

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti temeljne pojmove u kontekstu održivog razvoja i zelenih knjižnica te će biti u mogućnosti razviti i provesti vlastite aktivnosti prilagođene potrebama korisnika i izraditi zeleni plan za knjižnice.

Sadržaj:

Webinar počinje definiranjem koncepta održivog razvoja i zelenih knjižnica i njihove uloge u obrazovnom sustavu. Naglašava se važnost školske knjižnice kao središta za podizanje svijesti o održivom razvoju. Cilj webinara je sudionicima pružiti praktične smjernice, upute i inspiraciju za transformaciju školskih knjižnica u zelene centre učenja.

Ključni aspekti uputa uključuju: korištenje energetske tehnologije, promicanje recikliranja i ponovne upotrebe materijala te uključivanje održivih tema u knjižnični fond i aktivnosti stvaranjem zbirke ekoloških knjiga. Sudionici će se upoznati s pojmom ekološkog otiska i primjerima radionica osvješćivanja održivosti. Knjižnice su idealna mjesta za integraciju održivih praksi u svakodnevni život škole jer mogu educirati učenike o globalnim ekološkim problemima poput ekološkog otiska, klimatskih promjena i gubitka raznolikosti, pružati pristup knjigama, časopisima i digitalnim resursima o ekologiji, organizirati radionice, izložbe i projekte koji potiču ekološku svijest te povezati učenike s lokalnim inicijativama za zaštitu okoliša. Sve će se te aktivnosti prikazati kroz primjere dobre prakse drugih školskih knjižnica, ali i aktivnosti ustanova i udruga. Sudionicima će biti predstavljeni primjeri iz škola koje su uspješno implementirale koncept zelene knjižnice: kroz ekološki kutak, odnosno prostor s biljkama, edukativnim materijalima i reciklažnim spremnicima; razmjenu knjiga kako bi se smanjila potrošnja resursa; digitalnu knjižnicu u kontekstu smanjenja ekološkog otiska promicanjem e-knjiga i digitalnih alata; edukativne projekte kao što su radionice o recikliranju, izrada herbarija, izrada prirodnih sapuna i platnenih vrećica te čitanje prigodnih knjiga ili slikovnica. Sudionici dobivaju upute za izradu zelenog plana i odvojeno vrijeme za izradu te eventualna pitanja i razmjenu iskustva. Dobit će praktične materijale i predloške za provedbu radionica i aktivnosti. Sudionici webinara izradit će zeleni plan svoje knjižnice prema dobivenim uputama: od procjene resursa, odnosno analize postojećih materijala i mogućnosti suradnje, odnosno uključivanja učenika, učitelja i roditelja u planiranje aktivnosti, te promocije, odnosno organiziranja događaja poput Dana zelene knjižnice, do poticanja u ulaganje u održive tehnologije (LED rasvjeta, digitalni alati, poticanje štednje energije i potrošnje papira).

Trajanje webinara: 2 sata

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi zeleni plan svoje knjižnice na temelju dobivenih uputa.

Kompetencijska matrica: B.2.1., C.1.3., C.2., F.5., G.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. Dostupno na: https://www.odraz.hr/wp-content/uploads/2020/10/globalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-do-2030_web.pdf
2. Manifest za zelene knjižnice <https://izdanja.hkdrustvo.hr/drustvena/di/catalog/book/35>
3. IFLA Tools for Green Libraries https://www.ifla.org/wp-content/uploads/GreenLibsTools_v01_202210-1.pdf
4. Sudarević, A. Milički, J. Lista književnih djela za djecu i mlade za promicanje održivog razvoja. https://issuu.com/knjiznica_dubovac/docs/agenda2030_reading_list
5. Šimleša, D. Ekološki otisak. <https://url-shortener.me/4YSV>
6. Okmaca Pilepić, A., Pršo, D. <https://edutorij.carnet.hr/materijali/2982414>

II.21. Međuknjižnična posudba u suvremenom knjižničarstvu (webinar) – novo

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavačice:

Jelena Šančić, knjižničarka

Daniela Sestrić, knjižničarka

Namjena: Program je namijenjen knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji žele steći ili unaprijediti znanja i vještine u području međuknjižnične posudbe (MKP). Usluga međuknjižnične posudbe osigurava dostupnost građe i informacija u slučajevima kada traženi materijal nije dostupan u matičnoj knjižnici. Program razvija stručne kompetencije potrebne za učinkovito upravljanje procesima posudbe, razmjenu građe među knjižnicama te dosljedno poštivanje profesionalnih i pravnih standarda.

Ishodi učenja:

Po završetku programa polaznik će moći:

- objasniti svrhu, ciljeve i osnovna načela međuknjižnične posudbe
- prepoznati i primijeniti važeće zakonske i profesionalne propise koji uređuju MKP
- provoditi postupke zaprimanja, obrade, slanja i praćenja zahtjeva za posudbu
- koristiti nacionalne i međunarodne informacijske sustave i alate (npr. PrimoVe, ZAKI, CROLIST, WorldCat, KVK) za pretraživanje i razmjenu građe
- primjenjivati standarde profesionalne komunikacije s korisnicima i partnerskim knjižnicama
- uočiti mogućnosti razvoja digitalne i elektroničke međuknjižnične posudbe uz poštivanje autorskih prava i zaštite podataka
- analizirati postojeće MKP procese i predložiti mjere za njihovo unaprjeđenje.

Sadržaj:

Webinar je usmjeren na stjecanje praktičnih znanja i vještina potrebnih za učinkovito provođenje međuknjižnične posudbe (MKP) u različitim vrstama knjižnica.

U kratkom uvodnom dijelu daje se osnovni pregled pojma i uloge MKP-a, s naglaskom na njezinu važnost za dostupnost građe i suradnju među knjižnicama. Teorijski i povijesni kontekst obrađuje se sažeto, isključivo kao podloga za razumijevanje suvremene prakse.

Normativni i pravni okvir prikazuje se kroz pregled IFLA-inih smjernica za međuknjižničnu posudbu te odredbi Zakona o autorskom pravu relevantnih za provedbu MKP-a, s naglaskom na njihovu primjenu u svakodnevnoj knjižničkoj praksi.

Središnji dio webinara posvećen je praktičnom provođenju MKP-a. Obrađuju se faze operativnog procesa, od zaprimanja zahtjeva i provjere dostupnosti građe do komunikacije s partnerskim knjižnicama, praćenja rokova i rješavanja uobičajenih problema, uz preporuke za standardizaciju postupaka.

Posebna pažnja posvećuje se korištenju informacijskih sustava i alata za MKP (PrimoVE, ZAKI, CROLIST, KVK, WorldCat), uključujući primjere pretraživanja i razmjenu dokumenata.

Završni dio obuhvaća primjere dobre prakse, studije slučaja te raspravu i razmjenu iskustava s polaznicima, s ciljem unaprjeđenja MKP usluge u različitim vrstama knjižnica.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će tijekom rasprave na praktičnim primjerima prepoznati i izdvojiti učinkovite načine odgovaranja na upite međuknjižnične posudbe te predložiti odgovarajuće postupke u skladu s važećim smjernicama i dobrom praksom.

Kompetencijska matrica: A.3.1.-2., C.1.2, D.3, G.1.- 5.

Odabrana literatura:

1. Guidelines for Interlibrary Loan (Document Delivery and Resource Sharing Section, 2009)
2. Golubović, V. Razvoj i uloga međuknjižnične posudbe : magistarski rad, Zagreb, 2009.
3. Konjević, S. (2020). Međuknjižnična posudba u eri digitalne dostupnosti znanstvenih informacija. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 63(1–2), 185–208.

II.22. Kako predstaviti rad i vrijednost knjižnice prema javnosti (tečaj) – novo

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica

Janja Maras, viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica koji žele komunikacijskim alatima bolje zagovarati rezultate svog rada.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja polaznici će moći primijeniti alate i metode za planiranje komunikacijskih aktivnosti, mapiranje dionika te korištenje kvantitativnih i kvalitativnih podataka u javnom zagovaranju i prezentiranju vrijednosti knjižničnih usluga, uz razumijevanje važnosti strateškog komuniciranja i usklađenosti komunikacijskih poruka s misijom, vizijom i ciljevima knjižnice.

Sadržaj:

U suvremenom knjižničnom okruženju učinkovita i strateška komunikacija postala je temelj uspješnog djelovanja knjižnica. Ona ne podrazumijeva samo odnose s javnošću, već i sustavno komuniciranje temeljeno na vrijednostima, misiji i viziji knjižnice, usmjereno prema različitim javnostima i partnerima. Cilj takvog pristupa jest stvaranje zajedničkog razumijevanja, izgradnja povjerenja te jačanje suradnje i podrške knjižnicama unutar zajednice i šire.

Kroz uvodno predavanje polaznici će se upoznati s osnovama strateškog komuniciranja – od definiranja temeljnih vrijednosti knjižnice, misije i vizije, do razvoja komunikacijskog plana koji povezuje unutarnju i vanjsku komunikaciju s ciljevima knjižnice. Naglasak će biti na prepoznavanju i razumijevanju različitih ciljnih javnosti (korisnici, financijeri, donositelji odluka, stručna i šira javnost) te na izgradnji dosljednih, razumljivih i uvjerljivih poruka za svaku od njih. U oblikovanju poruka poticat će se kombinirano korištenje postojećih, javno dostupnih statističkih podataka, podataka o poslovanju knjižnica te dostupnih istraživanja na temu vrijednosti knjižničnih usluga te želja i potreba korisnika. Iskustva iz prakse istaknut će važnu ulogu komunikacije u javnom zagovaranju knjižnica i pokazati kako knjižnice mogu kroz planirano, proaktivno i autentično komuniciranje iskoristiti svoje rezultate za jačanje društvene pozicije, vidljivosti, utjecaja i podrške zajednice. Predavanje će predstaviti i praktične primjere alata koji pomažu u održavanju usklađenosti komunikacijskih aktivnosti s vrijednostima i strateškim ciljevima knjižnice.

U radioničkom dijelu polaznici će raditi na konkretnim primjerima i kroz interaktivne zadatke isprobati alate i metode strateške komunikacije: kako definirati ključne poruke, mapirati dionike, oblikovati pristup prema različitim javnostima te planirati aktivnosti javnog zagovaranja. U vježbama će se primjenjivati alati i metode za spajanje kvantitativnih pokazatelja (statističkih podataka, pokazatelja korištenja usluga) s kvalitativnim pristupima (priče korisnika, emocionalne i društvene koristi knjižnice), prilagođeno predstavnicima raznovrsnih javnosti kojima se obraćaju.

Cilj je radionice osnažiti polaznike za strateško komuniciranje u knjižnicama te naučiti kako uskladiti komunikacijske aktivnosti s misijom, vizijom i ciljevima knjižnice. Kroz praktičan rad

polaznici će unaprijediti vještine planiranja i proaktivnog komuniciranja, oblikovanja poruka i povezivanja kvantitativnih pokazatelja s kvalitativnim pričama u prezentiranju vrijednosti knjižnica i knjižničnih usluga.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, rasprava, radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će koristiti alate i metode strateške komunikacije u prezentiranju vrijednosti svojih knjižnica i knjižničnih usluga koje nude.

Kompetencijska matrica: F.3., F.5., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Đukec Kero, I.; Krpan, K.; Maras, J. (2024). Zašto su knjižnice važne: Izravne koristi za zajednicu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 67(3), 209-226.

<https://doi.org/10.30754/vbh.67.3.1283>

2. Kovačević, J. (2025) Narodna knjižnica : središte kulturnog i društvenog života. 2. prošireno izd. Zagreb : Naklada Ljevak, 2025.

3. Marketing for Libraries and Information Services: Systems and Developments (2025). Editor Jean – Philippe Accart. London: John Wiley & Sons: Hoboken.

4. Creating an Organizationally Embedded Strategic Communication Plan for Libraries Doralyn Rossmann (2019). Library leadership and management, 33 (2), 1- 17.

<https://app.amanote.com/v4.5.5/research/note-taking?resourceId=d5Zl2XMBKQvf0BhiWjt1>

5. Tench, R. (2023). Izvršnost komunikacije: kako razviti, upravljati i voditi izuzetne komunikacije. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću

II.23. Građanska znanost u knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Dolores Mumelaš, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će nakon odslušanog webinara znati definirati i protumačiti pojam građanske znanosti, razlikovati građansku znanost od pojma otvorene znanosti, razviti i provesti vlastite aktivnosti građanske znanosti prilagođene potrebama svojih korisnika, prepoznati važnost građanske znanosti za knjižnično poslovanje te lokalnu i znanstvenu zajednicu u kojoj djeluju.

Sadržaj:

Prvi dio webinara odnosit će se na građansku znanost općenito. Polaznici će biti upoznati s terminom „građanska znanost“ te njegovim povijesnim razvojem. Objasnit će se uloga građanske znanosti kao jednog od osam temeljnih stupova otvorene znanosti, opisati razine građanske znanosti te predstaviti najpoznatiji svjetski i hrvatski primjeri prakse.

Drugi dio webinara detaljno će prikazati važnost provođenja aktivnosti građanske znanosti u svim vrstama knjižnica s naglaskom na povezivanje lokalne zajednice, u prvom redu korisnike knjižnica, sa znanstvenom zajednicom. Istaknut će se koje su organizacijske vještine važne za provođenje takvih aktivnosti, a naglasit će se važnost suradnje unutar institucije kao i s vanjskim partnerima te mogućnosti povezivanja s lokalnim, nacionalnim pa i međunarodnim udrugama. Upozorit će se na moguće organizacijske prepreke i ponuditi rješenja za njihovo prevladavanje.

Predstavit će se načini analiziranja potreba korisnika i kreiranja aktivnosti građanske znanosti prema njihovim potrebama. Objasnit će se uloga građanske znanosti u znanstvenoj zajednici te istaknuti mogući znanstveni doprinosi. Prikazat će se primjeri svjetske praske za svaku vrstu knjižnice, a predstaviti će se i aktivnosti građanske znanosti u hrvatskim knjižnicama. Polaznicima webinara bit će predstavljene i platforme koje okupljaju primjere aktivnosti građanskih znanosti (SciStarter, eu-citizen science i sl.) koje im mogu poslužiti kao inspiracija za potencijalne buduće aktivnosti.

Trajanje: 1.5 sati

Metoda poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na temelju svjetskih i hrvatskih primjera aktivnosti izdvajati načine primjene građanske znanosti u vlastitoj praksi.

Kompetencijska matrica: C.1.-2., F.1., F.5., G.1.-6.

Odabrana literatura:

1. Cohen, C., Cheney, L., Duong, K., Lea, B., & Pettway Unno, Z. (2015). Identifying Opportunities in Citizen Science for Academic Libraries. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 79 (Winter 2015). Dostupno na: <https://journals.library.ualberta.ca/istl/index.php/istl/article/view/1629>
2. ECSA (European Citizen Science Association). 2015. Ten Principles of Citizen Science. Berlin. <http://doi.org/10.17605/OSF.IO/XPR2N>
3. Haklay, et. al. What is citizen science? The challenges of definition in K. Vohland et al. (eds.) *The science of citizen science*, Springer Nature, 2021, 13-33.
4. Ignat, T., et al. Merry work: libraries and citizen science. *Insights*, 2018, vol. 31, p.1-10.
5. Vohland, K. et.al. Citizen science in Europe. in K. Vohland et al. (eds.) *The science of citizen science*, Springer Nature, 2021, 35 – 53.
6. Wiederkehr, S. Open Data for the Crowd: An Account of Citizen Science at ETH Library. 2019, *Liber Quarterly: The Journal of European Research Libraries*, 29(1). pg. 1-10.

II.24. Čitateljski klubovi - program poticanja čitanja u narodnim i školskim knjižnicama (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Silvija Perić, knjižničarska savjetnica

Maja Jurenić, knjižničarka

Iva Lorković, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima narodnih i školskih knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti znanja vezana uz organizaciju i provedbu programa poticanja čitanja kroz osnivanje i vođenje čitateljskih klubova.

Sadržaj:

Tečaj će biti podijeljen na tri dijela.

U prvom, uvodnom dijelu bit će dan teorijski osvrt na čitanje i koristi koje proizlaze iz čitanja. Kultura razmjene mišljenja u manjim neformalnim, ali organiziranim grupama potaknuta književnim djelima razvija kod čitatelja vještine poput: govornništva, argumentiranja stajališta te vođenja rasprave uvažavajući i poštujući druge i različita mišljenja. Razgovor o pročitanoj utječe na razvoj kritičkog mišljenja, razvija toleranciju i potiče na novo istraživanje. Fenomen

čitateljskih klubova i uloga knjižnica u poticanju čitanja rezultira razvojem kako čitateljske, tako i publike u širem kulturološkom smislu koja će očekivati i tražiti kulturno-obrazovne sadržaje te je kao takva pokretač razvoja društva u cjelini.

U drugom dijelu bit će predstavljeni primjeri dobre prakse te ostale ključne komponente: kome je čitateljski klub namijenjen, kako organizirati sastanke, kako privući zainteresirane, kako odabrati literaturu za čitanje. Činjenica je da se čitateljski klubovi međusobno razlikuju odabirom građe za čitanje, načinom rada i publikom kojoj se obraćaju te je važno poticati i njegovati raznovrsnost koncepata čitateljskih klubova.

Treći dio je radionički, na kojem će se kroz aktivno sudjelovanje polaznika radionice simulirati pokretanje čitateljskog kluba, pripremne radnje te sastanak i rasprava o pročitanoj.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će simulirati pokretanje čitateljskog kluba, pripremne radnje te sastanak i raspravu o pročitanoj.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., F.1., F.2., G.1., G.4.-5.

Odabrana literatura:

1. Bašić, I. O čitateljskim grupama: metodički priručnik s primjerima dobre prakse. Zagreb: Balans centar za logopedagogiju i biblioterapiju, 2014.
2. Bukvić Pažin A.; M. Ott Franić. Velika važnost malih priča. Zagreb: Naklada Ljevak, 2023.
3. Duić M.; Anđić M. Čitateljski klubovi u narodnim knjižnicama velikih hrvatskih gradova. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019), str. 89-111.
4. Kovač, M. Čitam, da se pročitam: deset razloga za čitanje knjiga u digitalno doba. Zagreb: Naklada Ljevak, 2021.
5. Plevnik, D. Tolle lege: za slobodu čitanja. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2012.

II. 25. Inkluzija i pristupačnost - koncepti i primjena u knjižnici (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

dr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, knjižničarska savjetnica

Karolina Zlatar Radigović, knjižničarka

Namjena:

Tečaj je namijenjen ravnateljima/voditeljima knjižnica, voditeljima odjela i službi te svim ostalim stručnim djelatnicima knjižnica.

Nije potrebno određeno predznanje ili pohađanje nekog od ponuđenih radionica Centra.

Ishodi učenja:

1. Polaznici će pohađanjem ovog tečaja proširiti razumijevanje djelokruga društvenih uloga i zadaća suvremenih knjižnica u kojima koncepti inkluzije i pristupačnosti imaju veliki značaj te usvojiti alate za njihovu primjenu u praksi.
2. Polaznici će demonstrirati primjenu alata za primjenu koncepata inkluzije i pristupačnosti u knjižnici na sustavan i održiv način.
3. Polaznici će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti vrednovati dosadašnje napore u primjeni koncepata inkluzije i pristupačnosti u svojim knjižnicama te planirati njihovo poboljšanje i/ili nadogradnju u svim segmentima knjižničkog poslovanja: strateškom planiranju i upravljanju, nabavi knjižnične građe i izgradnji zbirke, događanjima, knjižnično-pedagoškom radu, komunikaciji s korisnicima i zajednicom, nabavi informacijsko-komunikacijske opreme i fizičkom prostoru.

Sadržaj:

Cilj tečaja ukazati je na značaj inkluzije i pristupačnosti kao koncepata i prakse koji proširuju razumijevanje suvremenih društvenih uloga i zadaća narodnih knjižnica. Oba koncepta ulaze u domenu društvene pravednosti te naglašavaju poštivanje različitosti i ravnopravnosti s obzirom na rasu, etničku pripadnost, dob spol, jezik, seksualnu i rodnu orijentaciju te nacionalno i kulturno podrijetlo.

U prvom dijelu tečaja sudionici će steći uvid u pojmove i koncepte inkluzije i pristupačnosti. Radi se o srodnim konceptima, pa će se ukazati na njihove podudarnosti i razlike. Dok inkluzija kao širi pojam fokus ima na prihvaćanju i uključivanju različitih skupina korisnika u knjižnicu, pristupačnost se odnosi na ono čemu se u knjižnici može pristupiti s naglaskom na osobe s invaliditetom, manjine i marginalizirane skupine kao i na rodnu osviještenost. Sudionike će se upoznati s najvažnijim međunarodnim i nacionalnim strateško-političkim dokumentima koji se odnose na inkluziju i pristupačnost. Posebna pozornost posvetit će se Europskom zakonu o pristupačnosti (European Accessibility Act - EAA) i njegovoj primjeni na knjižnice. Naime, EAA se u potpunosti počeo primjenjivati od 28. lipnja 2025. pa iz njega nisu izuzete niti knjižnice. Fokus pristupačnosti u knjižnicama odnosi se na prepoznavanje i odgovaranje na uvjete nedostupnosti, na pružanje jednakih mogućnosti bez obzira na sposobnosti ili okolnosti osobe/a te na jednak pristup svakom korisniku, što uključuje ne samo fizički pristup već i pristup istim alatima i uslugama kao i osobama bez invaliditeta. Ukazat će se na značaj knjižničnog menadžmenta u implementaciji inkluzije i pristupačnosti u praksi na sustavan i održiv način.

Drugi dio tečaja odvijat će se u formi radionice. Sudionike će se upoznati s alatima za cjelovitu i sustavnu primjenu pristupačnosti u svakodnevnom poslovanju, tj. samoprovjeru pristupačnosti u raznim segmentima knjižničnog poslovanja: strateškom usmjerenju i upravljanju knjižnicom, nabavi građe i formiranju zbirke, korisničkim službama, događanjima, knjižnično-pedagoškom radu, komunikaciji s korisnicima, nabavi informacijske i komunikacijske tehnologije te fizičkom prostoru. Podloga će biti *Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica*, prijevod izvorno finskog priručnika na hrvatski. Na temelju tih smjernica sudionicima će biti ponuđene tablice (*check lista*) za usporedbu primjene pristupačnosti u pojedinim dijelovima knjižničnog poslovanja koje će zorno ukazati u kojim segmentima se rad pojedinih knjižnica (ne) podudara s pokazateljima pristupačnosti. Dobivanjem uvida u stanje inkluzije i pristupačnosti u vlastitim knjižnicama sudionici će osvijestiti u kojim segmentima mogu dalje planirati njihovu nadogradnju i poboljšanje na sustavan i održiv način.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će ocijeniti razinu primjene načela pristupačnosti u pojedinim segmentima knjižničnog poslovanja u svojim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1., E.3., F.1., G.1.-.6.

Odabrana literatura:

1. Bolt, N. (2024). It Starts at the Top: The Role of Leadership and Management in an Accessible and Inclusive Library (2024). U: Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja u vrijeme pandemije bolesti COVID-19: zbornik radova / urednica Dijana Sabolović-Krajina. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica. Str. 13-28. [citirano 2024-10-23]. Dostupno na: <https://www.knjiznica-koprivnica.hr/wp-content/uploads/2024/05/E-zbornik-Knjiznicne-usluge-za-osobe-s-teskocama-citanja-u-vrijeme-pandemije-bolesti-COVID-19.pdf>
2. Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility requirements for products and services <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0882> [citirano 2024-11-18].

3. Nomura, M. (2023). Revised Guidelines for Accessible Libraries and Services for Everyone: A Brief Overview of Tips for Ensuring Access to Information for Persons with Disabilities. [citirano 2024-03-06]. Dostupno na: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2696>.
4. Practicing Social Justice in Libraries: Routledge Guides to Practice in Libraries, Archives and Information Science (2022). / edited by Alyssa Brissett and Diana Morontaand. London ; New York : Routledge.
5. Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica: prilagođeno i dopunjeno hrv. izd. (2022). / urednice Karolina Zlatar Radigović i Dijana Sabolović-Krajina. Zagreb ; Koprivnica : Hrvatska knjižnica za slijepe ; Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“. Dostupno i na: https://www.hkzasl.hr/images/2023/Smjernice_za_pristupanost_narodnih_knjinja.pdf. [citirano 2024-11-18].
6. Socijalno inkluzivne knjižnične usluge : Zbornik radova (2018). / uredila Dijana Sabolović-Krajina. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović".

II. 26. Višekanalna komunikacija s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Sanja Bunić, knjižničarska savjetnica

Maela Rakočević Uvodić, viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarskim tehničarima i svim ostalim knjižničarima koji većinu radnog vremena provode u izravnoj komunikaciji s korisnicima.

Ishodi učenja:

Polaznici će nakon tečaja moći primijeniti specifične pristupe te ispravnu terminologiju u komunikaciji s različitim skupinama korisnika u riziku od socijalne isključenosti.

Sadržaj:

U prvom dijelu tečaja dat će se pregled osnova komunikacije i komunikacijskih vještina na višestrukim kanalima: uživo, e-poštom, telefonom, mrežnim stranicama, društvenim mrežama, tiskanim materijalima i alatima za prezentaciju. Naglasak će biti stavljen na specifičnosti pristupa i komunikaciji s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti: starijim osobama, osobama s mentalnim teškoćama, osobama s iskustvom beskućništva, osobama s disleksijom, gluhim, nagluhim i gluhoslijepim osobama te slijepim i slabovidnim osobama.

U drugom će se dijelu tečaja radom u malim grupama, razgovorom i razmjenom iskustava ukazati na značaj upravljanja emocijama u radu s korisnicima, a na primjerima iz prakse unaprijedit će komunikacijske vještine te primijeniti stečena znanja o višekanalnoj komunikaciji s različitim skupinama korisnika.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima iz prakse identificirati najprikladniji pristup u svrhu prilagodbe komunikacije različitim situacijama i korisničkim skupinama.

Kompetencijska matrica: C.1, E.3.1., E.3.2., F.1. G.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Bunić, S. i Krpan, K. (2024). Kako komunicirati s korisnicima: radionice komunikacijskih vještina za knjižničarske tehničare u Knjižnicama grada Zagreba. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 67 (2), 243-263. <https://doi.org/10.30754/vbh.67.2.1166>

2. Disabilities and the library (2023). Disabilities and the library: fostering equity for patrons and staff with differing abilities. Editor Clayton A. Copeland. Santa Barbara ; Denver : Libraries unlimited.
3. RUSA (2023). The Reference & User Services Association (RUSA): A Division of the American Library Association. Guidelines for behavioral performance of reference and information service providers. [citirano: 2023–12–09]. Dostupno na: <https://www.ala.org/rusa/resources/guidelines/guidelinesbehavioral>
4. Smjernice za pristupačnost (2022). Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica. Prilagođeno i dopunjeno hrvatsko izdanje. Uredile K. Zlatar Radigović i D. Sabolović-Krajina. Zagreb: Hrvatska knjižnica za slijepe; Koprivnica: Knjižnica i čitaonica "Fran Galović". Dostupno i na: https://hkzasl.hr/images/2023/Smjernice_za_pristupačnost_narodnih_knjiznica.pdf
5. Socijalno inkluzivne knjižnične usluge (2018). Socijalno inkluzivne knjižnične usluge : zbornik radova. Uredila Dijana Sabolović Krajina. Koprivnica: Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“.

MODUL III: UPRAVLJANJE ZBIRKAMA

III.1. Revizija i otpis u školskim knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica

Namjena: Školskim knjižničarima.

Ishodi učenja: Polaznici će nakon predavanja i razgovora razjasniti eventualne nedoumice te dobiti odgovore na pitanja vezana uz provođenje revizije i/ili otpisa. Polaznici će umjeti provesti reviziju i/ili otpis u skladu s propisanim podzakonskim aktima tj. pravilnicima i standardu.

Sadržaj: U prvom dijelu webinara definirat će se pojmovi vezani uz postupak revizije i otpisa, navesti i pojasniti podzakonski akti te svrha revizije i otpisa. Također će se govoriti o pripremnim poslovima i potrebnim/propisanim dokumentima koji se pripremaju prije provođenja revizije/otpisa, kao i dokumentima koje je nužno napisati i prikupiti poslije revizije/otpisa. Opisat će se tijek i koraci revizije/otpisa te što slijedi poslije. Polaznici će dobiti primjere potrebne dokumentacije.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenjivati iskustva iz prakse te predlagati rješenja vezana uz reviziju i otpis u školskim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: B.1.-3.; G.2; G.3.

Odabrana literatura:

1. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02)
2. Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (NN/ 52/05)

3. Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u RH (NN 43/01)

4. Standard za školske knjižnice (NN 34/00)

III.2. Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica:

dr. sc. Svjetlana Mokriš, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Razumijevanje procesa revizije i izlučivanja knjižnične građe te primjena mjerila i postupaka za otpis knjižnične građe na temelju zastarjelosti građe. Izrada potrebite dokumentacije prije, za vrijeme i poslije provedenog otpisa i/ili revizije i otpisa.

Sadržaj:

- primjena Zakona o knjižnicama i Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe
- obveza provođenja revizije knjižnične građe prema Pravilniku
- postupak revizije i otpisa knjižnične građe, zapisnik o reviziji
- izrada dokumentacije za reviziju i otpis
- kriteriji za otpis knjižnične građe, zapisnik o otpisu i popis prijedloga za otpis
- postupanje s otpisanom knjižničnom građom
- utvrđivanje knjigovodstvene vrijednosti otpisane knjižnične građe
- osvrt na inventuru knjiga sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Radionica: Izrada plana provođenja revizije i otpisa knjižnične građe na primjeru svoje knjižnice.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanja i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi plan postupka otpisa i revizije fonda knjižnice.

Kompetencijska matrica: A.3.; B.1.-3.; C.1.; F.4; G.3.

Odabrana literatura:

1. Upute za provedbu revizije i otpisa u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama (u izradi)
2. Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 43/01)
3. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
4. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02)
5. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19)

III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će na webinaru usvojiti osnovna znanja o principima i teoriji interpretacije baštine, provenijenciji knjižnične baštinske građe kao izvora za interpretaciju baštine, moći će definirati osnovne pojmove vezane uz staru građu pohranjenu u baštinskim ustanovama, na razini razumijevanja steći kompetencije za opisivanje duha mjesta te primjene elemenata provenijencije u interpretaciji.

Sadržaj:

Područje interpretacije baštine proizašlo je iz dugogodišnje prakse Američke službe za parkove (*US National Park Service*) te se razvija od 50-ih godina prošlog stoljeća. F. Tilden je 1957. godine u knjizi *Interpreting Our Heritage* definirao interpretaciju baštine kao „obrazovnu aktivnost koja nije samo iznošenje činjenica već ima za cilj otkriti značenja i odnose uz pomoć uporabe izvornih objekata, iskustava iz prve ruke i medija.“ Tilden razlikuje dva koncepta i šest principa interpretacije kojima obuhvaća ne samo osobu koja interpretira baštinu već i korisnike interpretiranih sadržaja. Kvalitetna interpretacija baštine predstavlja povezanost čovjeka, predmeta interpretacije te potrebe za zaštitom kulturne baštine. ICOMOS-ova povelja kao cilj interpretacije navodi potrebu olakšavanja i uvažavanja svijesti javnosti, komunikaciju značenja zasnovanu na znanstvenim radovima, očuvanje vrijednosti u socijalnom kontekstu, uvažavanje autentičnosti baštine, zaštitu baštine kroz promociju, sudjelovanje, stalne napore u održavanje interpretativne infrastrukture, poticanje uključenosti u interpretaciji baštine te razvoj tehničkih i profesionalnih smjernica za interpretaciju i prezentaciju. Interpretacija je neodvojiva od zaštite i upravljanja kulturnom baštinom jer očuvana baština može biti temelj interpretativnih aktivnosti, a interpretativne aktivnosti povećavaju svijest o važnosti zaštite kulturne baštine. Pomoću aktivnosti interpretacije pisane baštine ostvaruje se njezina uloga kao jednog od nositelja kulturnog identiteta.

Deklaracija o očuvanju duha mjesta iz Quebecka (2008.) definira ga kao materijalni (zgrade, mjesta, prirodni okoliš, premeti) i nematerijalni element (sjećanja, priče, pisani dokumenti, rituali, festivali, tradicionalno znanje, vrijednosti, tekture, boje itd.) odnosno ukazuje na sinergiju fizičkih i duhovnih elemenata koji daju značenje, vrijednost, emocije i misterij nekom mjestu.

Svaka knjiga, pa tako i stara, ima svoj privatni život kojega možemo pratiti od rođenja (tiska, odnosno nastanka), preko njezinih vlasnika i korisnika koji su svoje vlasništvo bilježili kao različite vrste *ex librisa*, do doma gdje je pohranjena. Upravo su *ex librisi*, a i drugi izvori provenijencije (signature, natpisi, pečati itd.) oni koji omogućuju praćenje njezinoga puta, stavljajući ju u kontekst mjesta i vremena.

U okviru webinara, na primjeru *ex librisa* iz knjižnice Ivana Bizzarra, uz pomoć knjižnične građe, interpretirat će se život i djelo ovoga kolekcionara podrijetlom sa Pelješca, a čiji sačuvani dio knjižnice je pohranjen u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će interpretirati djelo knjižnične baštinske građe.

Kompetencijska matrica: B.1., D.1., E.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Tilden. F. *Interpreting our heritage*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 1977.
2. Quebec Declaration on the preservation of the spirit of place, 2008. dostupno na: <https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-646-2.pdf>

3. Bratulić, Josip. Hrvatski ex libris: prilog povijesti hrvatskih knjižnica. Zagreb: Ex libris, 2007.

III.4. *Kako? Za koga? Što? i Zašto?* sačuvati knjižničnu baštinu (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će moći definirati osnovne pojmove vezane uz staru građu pohranjenu u baštinskim ustanovama, njezin značaj za društvo u cjelini i potrebu očuvanja za buduće generacije, bit će upoznati s osnovnim rizicima uništenja i propadanja stare građe, steći osnovna znanja o elementima provenijencije građe, steći znanja o pravima i obvezama imatelja stare građe te će biti upoznati s postupkom preventivne zaštite, uvjetima i postupcima potrebnima za stjecanje svojstva kulturnoga dobra i upisa u Registar kulturnih dobara RH.

Sadržaj: Pod baštinom obično se drži „naslijeđe koje preci ostavljaju potomcima“ ili „vrijednost prošlosti koju prepoznamo u sadašnjosti da bismo je očuvali za budućnost“. Osim elementa protoka vremena, koji ostavlja tragove na svim materijalnim sastavnicama kulturne baštine jer protok kronološkoga vremena s utjecajem okoliša uzrokuje starenje materijala, za kulturnu baštinu važni su prostor, kao fizički kontekst pojavnosti kulturne baštine, te društvo, kao značenjski kontekst razumijevanja i doživljavanja kulturne baštine. Knjižnice su čuvarice baštine iskazane kao kolektivna memorija, ali i katalizatori kulturalnih promjena. Unutar knjižnica često su pohranjene zbirke stare građe kao djela kulturne baštine koje je potrebno očuvati, i to ne samo kao informacije sadržane u rukopisima i tiskanoj građi, već i kao fizičke objekte od povijesnoga i kulturološkog značaja. Upravo u tim zbirkama sadržana je srž specijalnoga knjižničarstva. Zaštita stare građe jedan je od osnovnih zadataka svake knjižnice pa odgovor na pitanje što zaštititi glasi: Štiti se građa za koju se predmnijeva svojstvo kulturnoga dobra i koja ima svojstvo kulturnoga dobra, sukladno zakonima i podzakonskim (provedbenim) aktima. Zaštita podrazumijeva pravnu i fizičku zaštitu, koja je zakonska obveza svih imatelja jer je riječ o kulturnoj baštini, a predstavlja skup mjera kojima se pokušava usporiti propadanje pojedinačnih objekata, ali i cijelih zbirki. Svaki građanin dužan je voditi brigu o građi za koju se predmnijeva svojstvo kulturnoga dobra, a knjižnični djelatnici odgovorni su za očuvanje pisane baštine te trebaju biti upoznati s različitim uzrocima propadanja knjižnične građe, kao i metodama kojima se ono pokušava zaustaviti. U okviru webinara, na primjerima javnih i privatnih knjižnica (knjižnica/zbirke vjerskih zajednica) prezentirat će se osnovni elementi obuhvata knjižnične građe kao kulturnoga dobra (opis dobra, pretpostavljena svojstva kulturnoga dobra, kulturološki značaj, uloga elemenata provenijencije građe itd.).

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru predavanja i rasprave na primjerima prepoznati elemente knjižnične građe kao kulturnog dobra.

Kompetencijska matrica: B.1., D.2., E.3.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Pearson, David. Books As History: The Importance of Books Beyond Their Texts. London:

The British Library; Oak Knoll Press, 2011.

2. Preserving cultural heritage: an IFLA guide.

3. Katić, Tinka. Stara knjiga: bibliografska organizacija informacija. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007.

4. IFLA principles for the care and handling of library material. Paris: IFLA; Washington: CLIR, 1998. Dostupno na: <https://www.ifla.org/files/assets/pac/ipi/ipi1-en.pdf>

III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Tamara Horvat Klemen, voditeljica Službe za obradu i objavu službenih dokumenata i informacija u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Dolores Mumelaš, viša knjižničarka

Vesna Mravunac, viša suradnica specijalistica u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz narodnih, sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica. Nije potrebno predznanje.

Ishodi učenja: Po završetku ovog tečaja polaznici će moći definirati pojam i vrste službenih publikacija te navesti primjere poznatijih hrvatskih digitalnih zbirki službenih publikacija i dokumenata. Polaznici će moći razlikovati vrste tiskanih i mrežnih izdanja službenih publikacija te samostalno primijeniti odgovarajuće postupke pretraživanja u objedinjenim digitalnim zbirkama takvih publikacija.

Sadržaj: Službene publikacije izdaju tijela državne vlasti, odnosno tijela lokalne samouprave i uprave te međunarodne organizacije kao svoja službena izdanja. Sadržajno obuhvaćaju širok raspon tema, a zahvaljujući svojoj raznolikosti i relevantnosti, mogu biti važna pomagala u radu svakog pojedinca, osobito knjižničara. Zbog svojeg značaja, važnosti ažuriranih informacija i vrijednosti za cjelokupnu zajednicu, kao i zbog učestalosti izlaženja, službene su publikacije svoj prostor pronašle na mreži, gdje su najčešće okupljene unutar digitalnih zbirki. Knjižničari bi, kao informacijski stručnjaci, trebali biti upoznati s važnošću i sveobuhvatnošću službenih publikacija i snalaziti se u takvim digitalnim zbirkama kako bi korisnicima mogli ustupiti valjane podatke. Definiranje službenih publikacija, kao i njihovo pretraživanje u mrežnim digitalnim zbirkama, bit će predstavljeno ovim tečajem, koji je podijeljen u dvije osnovne cjeline: Opći podaci o službenih publikacijama i Zbirke hrvatskih službenih publikacija. Poblje će se obrazložiti pojam službenih publikacija kroz povijesni kontekst, a predstaviti će se i vrste službenih publikacija te njihovo pravno utemeljenje u hrvatskom i međunarodnom pravu. Druga cjelina obuhvatit će hrvatske službene publikacije i njihove digitalne zbirke, s naglaskom na pretraživanje.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Polaznici će nakon što prođu sve cjeline pristupiti rješavanju online testa.

Kompetencijska matrica: A.3.2.; B.1.1-2.; B.2.2; C.1.; G.2.

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje”.

Odabrana literatura:

1. Državni zavod za statistiku. URL: <https://www.dzs.hr/>
2. Horvat, T., Pekorari, R. Središnji katalog službenih dokumenata RH i pravo na pristup informacijama. // 47. savjetovanje hrvatskih arhivista : Dostupnost arhivskog gradiva. Zagreb : Hrvatsko arhivističko društvo, 2014. 465-479.
3. Horvat Klemen, T. Pravac razvoja i dostupnost službenih informacija u Hrvatskoj. // Vizija i stvarnost : Zbornik u povodu 40 godina Aleksandre Horvat i knjižničarstvu. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naknada, 2016.
4. Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske. URL: <https://sredisnjikatalogrh.gov.hr/>
5. Peradenić-Kotur, B. Službene publikacije između zakonskih mogućnosti i prakse. // Međunarodni stručni skup Službene publikacije i državne informacije u knjižnicama Hrvatske. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2014. 82-100
6. Pilaš, I. Državne informacije i službene publikacije. // Zbornik radova i priloga s 1. i 2. dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001.
7. Pilaš, I. Službene publikacije i digitalne knjižnice : magistarski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2005.
8. Portal otvorenih podataka. URL: <https://data.gov.hr/>
9. Portal sudske prakse. URL: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home>
10. Zakon o knjižnicama. // Narodne novine, 105/97, 5/98, 104/00, 87/08 i 69/09
11. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. // Narodne novine, 17/2019
12. Zakon o pravu na pristup informacijama. // Narodne novine, 25/2013, 85/2015.

III.6. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine

Vrijednost: 0.4 CEU

Predavač/i: prof. dr. sc. Damir Hasenay

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, neovisno o specifičnostima radnog mjesta. Nije potrebno posebno predznanje o zaštiti knjižnične građe.

Ishodi učenja:

Polaznici će na tečaju usvojiti temeljna znanja u području upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama. Po odslušanom tečaju bit će u mogućnosti definirati i razumjeti osnovne pojmove u okviru ove problematike. Osposobit će se za sveobuhvatno sagledavanje problematike upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama te će biti u mogućnosti razumjeti kriterije za implementaciju raznovrsnih i učinkovitih rješenja u praksu.

Sadržaj:

Definicije i određenja temeljnih pojmova problematike upravljanja zaštitom pisane baštine. Koncepti, razine, pristupi, aspekti i modeli upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama. Planiranje i praktična implementacija rješenja.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te primjenjivati predstavljene kriterije za implementaciju rješenja.

Kompetencijska matrica: B.1., D.2.1., D.2.2., F.1., G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Preservation management for libraries, archives and museums / ed. by G. E. Gorman and S. J. Shep. London: Facet Publishing, 2006.
2. Managing preservation for libraries and archives : current practice and future developments / ed. by J. Feather. Aldershot: Ashgate, 2007.
3. Calvi, Elise et al. The preservation manager's guide to cost analysis. Chicago: American Library Association, 2006.
4. M. Krtalić, D. Hasenay, T. Aparac-Jelušić, Upravljanje zaštitom pisane baštine u knjižnicama : teorijske pretpostavke, Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54 (2011) 1-36 i M. Krtalić, D. Hasenay, Zaštita pisane baštine u knjižnicama – analiza stanja i moguće perspektive upravljanja zaštitom hrvatske pisane baštine, Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54 (2011) 37-66.
5. The preservation management handbook : a 21st-century guide for libraries, archives, and museums / ed. by Ross Harvey, Marta R. Mahard ; rev. by Donia Conn. Lanham: Rowman & Littlefield, 2020.

III.7. Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

dr.sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica

dr. sc. Tamara Štefanac, viša arhivistica i kustosica

Namjena:

Radionica je namijenjena knjižničarima, arhivistima i kustosima te ostalim baštinskim stručnjacima koji rade s pisanom baštinom u izvornom ili digitalnom obliku. Predznanje nije neophodno, ali je iskustvo praktičnog rada s upravljanjem, obradom, opisom i izlaganjem pisane baštine poželjno. Od polaznika se očekuje aktivno sudjelovanje u radionici.

Ishodi učenja:

Polaznici će usvojiti znanja o mogućnostima obrade, opisa i prezentacije ostavština kao složenih kulturoloških cjelina, osnažiti tehnike istraživanja provenijencije građe i poboljšati razumijevanje modela upravljanja ostavštinama u baštinskim ustanovama.

Sadržaj:

Planirano je predavanje u trajanju od 90 minuta. Predavačice će se izmjenjivati prema predviđenim tematskim cjelinama. Sadržaj obuhvaća sljedeće komponente:

- što definiramo pod pojmom ostavštine
- gdje se sve čuvaju; primjeri iz Hrvatske, primjeri iz inozemstva
- modeli upravljanja ostavštinama – primjeri iz Hrvatske, primjeri iz inozemstva
- smjernice za upravljanje ostavštinama u NSK – potreba prilagodbe u drugim ustanovama
- analiza stanja prije izrade Smjernica.
- podaci o provenijenciji građe – tehnike istraživanja
- informacijske i poslovne posljedice ne-upravljanja ostavštinama i koristi od unaprijed definiranog modela upravljanja ostavštinama prilagođenog kontekstu ustanove.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će kroz aktivno sudjelovanje u radionici demonstrirati stečena znanja o mogućnostima obrade, upisa i prezentacije osavštine.

Kompetencijska matrica: B.1., E.3.2., E.4.2., F.1., F.5., G.3.

Odabrana literatura:

1. Balint, Benjamin. 2019. *Posljednji Kafkin proces : slučaj jedne književne ostavštine*. Zagreb : TIM press.

2. Štefanac, Tamara ur. 2024. Smjernice za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

3. <https://nsk.hr/wp-content/uploads/2024/07/Smjernice-za-postupanje-s-ostavstinom-u-NSK-16-7-2024.pdf>

4. Špoljarić Kizivat, Marijana. Kvantitativna analiza legata Viktora D. Sonnenfelda u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek // Osječki zbornik 30(2011)

5. Vinaj, M.; Knežević Križić, I. Knjižno naslijeđe obitelji Truhelka u Muzeju Slavonije – kulturno-povijesni kontekst // Osječki zbornik 36(2020)

III.8. Osnove preventivne zaštite pisane građe (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.3 CEU

Predavačica:

dr. sc. Gabriela Aleksić, dipl. ing, viša konzervatorica-restauratorica

Namjena: E-tečaj je namijenjen knjižničarima, vlasnicima baštinskih knjižnica/zbirki i restauratorima.

Ishodi učenja:

Po završetku tečaja polaznici će moći:

- definirati osnovne pojmove vezane uz zaštitu knjižnične građe
- opisati i analizirati svojstva materijala od kojih se sastoji knjižnična građa
- prepoznati i opisati uzroke propadanja građe
- predvidjeti moguće posljedice izlaganja građe pojedinim ugrozama
- razlikovati osnovne tehnike i metode zaštite
- procijeniti važnost provođenja metoda preventivne zaštite
- prepoznati i opisati osnovne koncepte upravljanja zaštitom.

Sadržaj:

Zaštita knjižnične građe jedan je od osnovnih zadataka knjižnice, a predstavlja skup mjera kojima se pokušava usporiti propadanje pojedinačnih objekata, ali i cijelih zbirki. Svaki djelatnik odgovoran za očuvanje pisane baštine treba biti upoznat s različitim uzrocima propadanja knjižnične građe, kao i metodama kojima se ono pokušava zaustaviti.

Neodgovarajući okolišni uvjeti, neprikladni uvjeti pohrane i izlaganja, kao i nemarno rukovanje građom, mogu nanijeti trajnu i značajnu štetu, zbog čega oštećeni, oslabljeni ili polomljeni objekti postaju još podložniji novim oštećenjima.

Ako mjere preventivne zaštite nisu adekvatno implementirane, kurativni (konzervatorsko-restauratorski) tretman nemoguće je izbjeći. Najčešće skup i dugotrajan, kurativni tretman ne može u potpunosti ukloniti nastalu štetu. Iz ovog razloga preventivna zaštita predstavlja cjelovito, ali i značajno povoljnije rješenje, s obzirom na to da obuhvaća cjelokupnu zbirku, a ne samo pojedinačne objekte.

E-tečaj će se baviti načelima i metodologijom preventivne zaštite građe te njenom ulogom u kontekstu očuvanja kulturne baštine.

Trajanje: 3 sata

Kompetencijska matrica: D.2., G.6.

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Nakon što prođu sve cjeline, polaznici će pristupiti rješavanju online testa.
<https://mod.srce.hr/course/view.php?id=486>

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Osnove preventivne zaštite pisane građe”.

Odabrana literatura:

1. IFLA Principles for the Care and Handling of Library Material, Paris: IFLA PAC, Washington DR: CLIR, 1998. <https://www.ifla.org/files/assets/pac/ipi/ipi1-en.pdf>
2. Havermans, J. B. G. A. (2002) ‘The Impact of European Research Related to Paper Ageing on Preventive Conservation Strategies’, Restaurator, 23, pp. 68–76.
3. McGinley, R. J. (1993) ‘Where’s the management in collections management: planning for the improved care, greater use, and growth of collections’, in Rose, C. L., Williams, S. L., and Gisbert, J. (eds) Current issues, initiatives, and future directions for the preservation and conservation of natural history collections . Madrid, Spain: Consejería de Educación y Cultura, Comunidad de Madrid, Dirección General de Bellas Artes y Archivos, Ministerio de Cultura, pp. 309–338.
4. Pasquariello, G. et al. (2014) ‘Microbial environmental monitoring in museums: preventive conservation of graphic collections’, Conservation Science in Cultural Heritage, 14(1), pp. 275–289.
5. Preservation and conservation of library and archival documents: a UNESCO/IFLA/ICA enquiry into the current state of the world's patrimony, General Information Programme and UNISIST UNESCO PGI-87/WS/15 REV Paris, 1987.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000075641>

III.9. Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (ciklus webinar)

Vrijednost webinar: 0.15 CEU

Predavači:

Zrinka Stepanić Hofer, dipl. povijesti umjetnosti i etnologije

dr. sc. Sanda Milošević

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Ivan Volarević, knjižničar

Mia Perković, konzervatorica

Namjena: Cilj je pružiti polaznicima temeljno razumijevanje procesa zaštite knjižnične baštine, uzimajući u obzir ključne aspekte registracije kulturnih dobara, digitalizacije te restauracije i konzervacije. Kroz praktične primjere i teorijska znanja, webinar omogućavaju stjecanje vještina potrebnih za očuvanje kulturnog naslijeđa, čime se doprinosi dugoročnoj zaštiti i dostupnosti vrijednih knjižničnih resursa za buduće generacije. Webinar su namijenjeni svima i nije potrebno predznanje.

Ishodi učenja: Nakon prvog modula polaznici će poznavati osnove zaštite pisane baštine, uključujući zakonodavni okvir i registar kulturnih dobara. Pohađanjem drugog modula polaznici će moći objasniti proces registracije pisane baštine te ulogu knjižničara i konzervatora u zaštiti baštine, analizirati studije slučaja te identificirati ključne korake za dobivanje Rješenja o kulturnom dobru. Na kraju trećeg modula, polaznici će poznavati principe i tehnike restauracije pisane baštine, etičke aspekte intervencija te postupke prijavljivanja obnove baštine, s naglaskom na prioritetnu građu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Nakon posljednjeg modula polaznici će razlikovati tehnike i tehnologije digitalizacije knjižnične baštine te razmotriti važnost digitaliziranja rijetkih i vrijednih knjiga, etičke smjernice i politiku otvorenog pristupa u procesu digitalizacije kulturne baštine.

Sadržaj: Riječ je o ciklusu od četiri webinar, koji pružaju sveobuhvatan pregled ključnih procesa zaštite knjižnične baštine, omogućujući polaznicima da steknu duboko razumijevanje teorijskih osnova, zakonskih okvira, tehničkih postupaka i praktičnih alata potrebnih za očuvanje i zaštitu knjižnične baštine. Cilj webinar pružiti je uvid u sve korake koji vode trajnom očuvanju pisane baštine, od prvih mjera do postavljanja dugoročnih ciljeva. Zaštita knjižnične baštine ne može biti ostvarena bez suradnje između različitih institucija i stručnjaka. Polaznici će se upoznati s organizacijama i inicijativama koje se bave zaštitom kulturnih dobara na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Naglasit će se važnost suradnje s arhivima, muzejima, Ministarstvom kulture i medija, nevladinim organizacijama te međunarodnim tijelima poput UNESCO-a i IFLA-e. Dodatno, razmotrit će se uloga knjižnica.

Prvi webinar održati će Zrinka Šepanić Hofer i Mia Perković pod naslovom ***Zaštita knjižnične baštine, zakonodavni okvir***. Polaznici će se upoznati s osnovama zaštite kulturnih dobara, s posebnim naglaskom na specifičnosti knjižnične baštine. Bit će objašnjena važnost očuvanja knjižničnih zbirki, koje čine neprocjenjive kulturne, povijesne i znanstvene vrijednosti. Jedna od ključnih točaka ove edukacije bit će pravilno vođenje postupka registracije knjižnične baštine kao kulturnih dobara, što predstavlja prvi korak u njezinoj zaštiti. Registracija omogućava pravnu zaštitu i pristup financijskim sredstvima za očuvanje zbirki. Polaznici će se upoznati s relevantnim zakonodavstvom, međunarodnim standardima i smjernicama za registraciju kulturnih dobara, kao i s ulogom Registra kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija. Naglasak će biti na važnosti preciznog dokumentiranja, kategorizacije i inventarizacije knjižničnih materijala te ulozi nacionalnih i međunarodnih baza podataka u ovom procesu.

Drugi webinar održati će Ivan Volarević i Mia Perković pod naslovom ***Registracija knjižnične baštine, studije slučaja***, a analizirat će se konkretne studije slučaja i uspješnih i izazovnih praksi iz knjižničnih i kulturnih institucija u Hrvatskoj kroz stručne nadzore koje provodi Hrvatski zavod za knjižničarstvo. Polaznici će imati priliku detaljno razmotriti stvarne izazove i rješenja u procesu zaštite knjižnične baštine. Knjižničari će biti upoznati sa svim potrebnim koracima za dobivanje Rješenja o kulturnom dobru, kao i o ulozi knjižničara i konzervatora u zaštiti baštine. Kroz ovaj modul polaznici će steći praktično razumijevanje procesa registracije pisane baštine, analizirati

studije slučaja te naučiti ključne korake za dobivanje Rješenja o kulturnom dobru i uloge knjižničara i konzervatora u zaštiti baštine.

Treći webinar održat će dr. sc. Sanda Milošević i Mia Perković pod naslovom ***Zaštita knjižnične baštine: restauracija i konzervacija***. Restauracija predstavlja neophodan proces u obnovi fizički oštećenih ili degradiranih knjižničnih materijala. Ovaj modul polaznicima će pružiti znanja o principima i tehnikama restauracije. Polaznici će naučiti prepoznati različite vrste oštećenja te metode koje se primjenjuju za vraćanje knjiga i rukopisa u optimalno stanje, uz očuvanje njihovih kulturnih vrijednosti. U kontekstu restauracije bit će obrađeni i etički aspekti, poput odluka o intervencijama, minimalnoj intervenciji i balansiranju između očuvanja izvornog stanja i potrebe za obnovom. Polaznici će biti upućeni u poslovanje Odjela za zaštitu i pohranu građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice te način na koji mogu prijavljivati obnovu baštine s naglaskom na prioritetnu građu.

Četvrti webinar održat će Karolina Holub i Mia Perković pod naslovom ***Digitalizacija, ključ očuvanja***. Digitalizacija je ključna strategija za dugoročno očuvanje knjižnične baštine. Kroz ovaj dio edukacije polaznici će se upoznati s tehnikama i tehnologijama digitalizacije, kao i s važnosti digitaliziranja rijetkih i vrijednih knjiga. Razmotrit će se teme vezane uz pristup i dostupnost digitaliziranih materijala, uključujući politiku otvorenog pristupa, zaštitu intelektualnog vlasništva i etičke smjernice u digitalizaciji kulturne baštine. Polaznici će steći uvid u važnost i vrstu baštinske građe koja se digitalizira.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će kroz raspravu demonstrirati razumijevanje ključnih pojmova vezanih uz zaštitu knjižnične baštine.

Kompetencijska matrica: B.1.2., B.2.2., D.2.1., E.3.1., E.3.2.

Odabrana literatura:

1. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03; NN 157/03 Ispravak, NN 87/09, NN 88/10, NN 61/11, NN 25/12, NN 136/12, NN 157/13, NN 152/14, 44/17 i 90/18) - novi Zakon u zakonodavnoj proceduri
2. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, NN 98/19, NN 114/22, NN 36/24)
3. Antolović, Jadran. Menadžment u kulturi. Zagreb: Hadrian, 2009.
4. Antolović, Jadran. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara. Zagreb: Hadrian, 2009.
5. McCann, Laura. Conservation Documentation in Research Libraries: Making the Link with MARC Dana. Library Resources & Technical Services, vol. 57, no. 1, str. 30-50. 2003.
Dostupno na: <https://journals.ala.org/index.php/lrts/article/view/5220/6340>.
6. Harrison, Rodney. Heritage: Critical Approaches. London : New York: Routledge, 2012.

III.10. Upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe (tečaj) – *dostupno i u obliku webinara*

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Maja Bodiš, viša knjižničarka

Jasmina Kenda, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima i knjižničarskim tehničarima iz svih vrsta knjižnica

Ishodi učenja:

Polaznici će na tečaju steći razumijevanje važnosti kontinuiranog izlučivanja građe iz knjižničnih fondova i osnažit će svoje kompetencije za preuzimanje odgovornosti za sadržaj zbirke. Po odslušanom tečaju polaznici će biti u mogućnosti izraditi potrebne pripremnu i završnu dokumentaciju za izlučivanje građe iz fonda a koja se razlikuje od dokumentacije za reviziju i otpis te u potpunosti organizirati proces izlučivanja u knjižnici u kojoj rade.

Sadržaj: Izlučivanje građe (engleski: *discarding, weeding*) stalni je postupak uklanjanja knjiga koje više ne odgovaraju potrebama zbirke jer su zastarjele ili za njima ne postoji potražnja (Struna) [citirano: 2024-11-18] Dostupno na: <http://struna.ihjj.hr/naziv/izlucivanje-gradje/51665/#naziv>.

Upravljanje fondom jedna je od najvažnijih knjižničnih zadaća. To je složen proces koji obuhvaća izgradnju zbirke kroz postupke nabave knjižnične građe, kao i njezino pažljivo oblikovanje procesima izlučivanja, revizije i otpisa. U svim vrstama knjižnica, osobito u školskim i narodnim knjižnicama, posebno je važno prepoznati potrebu naknadnog oblikovanja zbirke dosljednim izlučivanjem građe. Knjižničari su pozvani biti kuratori svojih zbirki kako bi sustavno knjižnični fond održavali aktualnim, usklađenim s propisanim Standardom, ali i usklađenim s potrebama svojih korisnika. Predavanje i radionica s primjerima educirat će i osnažiti polaznike za upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe te im pružiti alate za svrsishodno provođenje izlučivanja.

Sadržaj predavanja:

- terminologija: izlučivanje, pročišćavanje, upravljanje fondom
- primjena *Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* i *Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe*
- koristi od dobro uređenog fonda
- opis najčešćih prepreka za izlučivanje
- izlučivanje knjižnične građe kao priprema za reviziju
- kriteriji za izlučivanje knjižnične građe
- popis UDK područja koja su podložna češćem izlučivanju građe
- priprema za izlučivanje, oblikovanje procesa i dokumentacije
- izrada dokumentacije za izlučivanje
- postupak izlučivanja knjižnične građe
- provedba izlučivanja na dokumentima putem otpisa kroz sve dijelove knjižničnog poslovanja (knjižnični program, online katalogi, računovodstvene evidencije)
- postupanje s otpisanom knjižničnom građom
- postupanje s građom koja ostaje dio knjižničnog fonda.

Sadržaj radionice: Primjer izrade plana provođenja izlučivanja knjižnične građe za pojedinu knjižnicu (pripremna dokumentacija, postupak korak po korak, završna dokumentacija).

Trajanje tečaja: 5 sati

Metode poučavanja: izlaganje, praktičan rad

Mjerenje postignuća:

Kompetencijska matrica: B.1., E.3.1., F.4., G.2., G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Johnson, P. Fundamentals of collection development and management. 4th. ed. London: Facet Publishing, 2018.
2. Kelly, Madeline M.: The complete collections assessment manual: a holistic approach. Chicago: ALA Neal-Schuman, 2021.
3. Kretić Nađ, M.; M. Vehabović Štrak; R. Benić. Kakve veze ima knjižnica s računovodstvom? Beli Manastir: Gradska knjižnica, 2018.

4. Larson, Jeanette: CREW: a weeding manual for modern libraries. Austin, Texas: Texas State Library and Archives Commission, 2012. [citirano: 2024-11-18]. Dostupno na: <https://www.tsl.texas.gov/sites/default/files/public/tslac/ld/ld/pubs/crew/crewmethod12.pdf>
5. Vnuk, Rebecca: The weeding handbook: a shelf-by-shelf guide. 2nd ed. Chicago: ALA Editions, 2022.

III.11. Elektronička zvučna knjiga (webinar) – novo

Vrijednost webinara: 0.2 CEU

Predavačica: Jasmina Kenda, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz narodnih i školskih knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će nakon webinara moći definirati osnovne karakteristike elektroničke zvučne knjige, objasniti njezine različite oblike i načine korištenja, analizirati prednosti i ograničenja tog formata te vrednovati njegovu primjenu u izgradnji knjižnične zbirke kao i steći potrebne kompetencije za izgradnju zbirke takve građe.

Sadržaj:

Elektronička zvučna knjiga objavljen je zvučni zapis dostupan u digitalnom formatu. To je podvrsta e-knjige, s kojom elektronička zvučna knjiga dijeli dio zajedničkih tehničkih značajki, a jedno od glavnih zajedničkih obilježja je da im korisnik pristupa na daljinu. Format građe kao i izgradnja zbirke zvučne knjige uvelike se razlikuju od knjižničarskog rada s tiskanom građom. Kako bi zbirka bila vidljiva i dostupna korisnicima, potrebno je osmisliti niz promotivnih i edukativnih aktivnosti.

Sadržaj predavanja:

- terminologija: zvučna knjiga, audioknjiga, e-zvučna knjiga, dostupna na daljinu
- utemeljenost izgradnje zbirke zvučne knjige u zakonima, standardima i pravilnicima
- osnovne karakteristike formata zvučne knjige
- izgradnja i upravljanje zbirkom zvučnih knjiga
- razlike u izgradnji zbirke tiskane građe i e-građe
- edukacija knjižničara za rad sa zvučnim knjigama
- metode istraživanja potreba korisnika za tim formatom
- izrada uputa i promotivnih materijala za korisnike
- edukacija korisnika za korištenje novog formata građe
- najčešće prepreke za korištenje zvučnih knjiga
- mogućnosti korištenja na svim razinama obrazovnog sustava.

Cilj predavanja: Definirati pojam i temeljne karakteristike elektroničke zvučne knjige dostupne na daljinu, objasniti tehnološke i organizacijske aspekte njezina korištenja, analizirati različite modele i postupke izgradnje zbirke elektroničkih zvučnih knjiga te vrednovati mogućnosti, prednosti i ograničenja primjene toga formata u kontekstu djelovanja narodnih i školskih knjižnica, s posebnim naglaskom na potrebe korisnika i razvoj knjižničnih usluga.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati potrebe korisnika, vrednovati dostupne modele nabave i korištenja elektroničkih zvučnih knjiga te na temelju toga samostalno izraditi plan izgradnje zbirke, kao i osmisliti plan promotivnih i edukativnih aktivnosti vezanih uz korištenje takve građe.

Kompetencijska matrica: B.2; C.1.; C.2.; D.1.1.; D.3.; E.1.; F.2.; G.5.

Odabrana literatura:

1. Bodiš, M. i Kenda, J. (2024). Čitamo li e-knjigu: vrednovanje zbirke e-knjiga u Knjižnicama grada Zagreba. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 67, 3: 261–278 [pristup: 2025-11-25] <https://doi.org/10.30754/vbh.67.3.1282>
2. Cej V.; J. Kenda; M. Pipp (2022). Projekt e-knjiga u Knjižnicama grada Zagreba. U: D. M. Gabriel i F. Bišćan (urednice). Promjene u narodnom knjižničarstvu – stvarnost, potrebe i suvremeni trendovi: 12. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj: Zbornik radova. (str. 539–554). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica.
3. Kenda, J. (2025). Elektronička zvučna knjiga u narodnim knjižnicama koje koriste knjižnični sustav ZaKi. Vjesnik Bibliotekara Hrvatske, 68(1), 277–302. [pristup: 2025-11-25] Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.68.1.1422>
4. Peti-Stantić, A. i M. Barbaroša Šikić (2025). Puni krug: zašto i kako čitati s mladima?. suautorica poglavlja Resursi, više i manje konkretni J. Kenda. Zagreb: Naklada Ljevak.

MODUL IV: BIBLIOGRAFSKA KONTROLA

IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima i hrvatskim nakladnicima.

Ishodi učenja:

Polaznici će biti upoznati s osnovnim svojstvima i strukturom identifikacijskih sustava te definicijama i klasifikacijom identifikatora. Usvojiti će osnovna znanja potrebna za primjenu međunarodnih identifikatora ISSN, ISBN, ISMN i DOI te će biti u mogućnosti procijeniti za koje vrste građe i pod kojim se uvjetima može zatražiti određeni identifikator. Nakladnici će usvojiti osnovna znanja o tome kako urediti omeđenu ili neomeđenu građu, notiranu glazbu ili članak u znanstvenom ili znanstveno-stručnom časopisu kako bi se mogli koristiti određenim identifikatorom.

Sadržaj:

Identifikatori su nezaobilazno sredstvo u prepoznavanju i razlikovanju objekata koje identificiraju, u povezivanju različitih sustava i nesmetanog pronalaska traženih podataka. Postojeća tehnologija omogućila je identifikatorima nove mogućnosti učinkovitog objavljivanja, pretraživanja, povezivanja i ponovnog korištenja podacima. Stoga ovaj webinar nudi temeljne informacije o identifikatorima i identifikacijskim sustavima: od definicije, klasifikacije i svojstava identifikatora do temeljnih svojstava i strukture koju moraju zadovoljavati sami identifikacijski sustavi.

U konkretnijem smislu, govorit će se o identifikaciji kao predmetu knjižnica, nakladnika, bibliografskih i citatnih baza podataka, repozitorija, sveučilišta, pokrovitelja itd., kao i o razinama identifikacije u digitalnim knjižnicama. Webinar će predstaviti međunarodne identifikatore koji se dodjeljuju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (ISSN, ISBN, ISMN, DOI). Govorit

će se o primjeni identifikatora na određene vrste građe, kako i pod kojim uvjetima se određeni identifikator može zatražiti u NSK i kako građa treba biti uređena da bi se mogla koristiti određenim identifikatorom. Webinar će pojasniti osnovnu problematiku tzv. graničnih publikacija i izložiti osnovna znanja u prepoznavanju vrste knjižne građe kad je ona već objavljena i distribuirana, kao i njen odnos sa spomenutim identifikatorima.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru diskusije na primjerima procjenjivati za koje vrste građe i pod kojim se uvjetima može zatražiti određeni identifikator.

Kompetencijska matrica: A.3.1.-2., D.3.1., F.5., G.2.-3.

Odabrana literatura:

1. Hakala, J. The Seven Levels of Identification: an Overview of the Current State of Identifying Objects within Digital Libraries. // *Electronic Library and Information Systems* 40, 4(2006), 361-371.
2. Hakala, J. Persistent identifiers – an overview [citirano: 2016-12-06].
3. ISBN users' manual: International edition. London, International ISBN Agency, 2017.
4. ISSN manual. Paris, ISSN International Centre, 2024. Dostupno na: <https://www.issn.org/understanding-the-issn/assignment-rules/issn-manual-2/>
5. Paskin, Norman. Identifier interoperability : a report on two recent ISO Activities. Dostupno na: <http://www.dlib.org/dlib/april06/paskin/04paskin.html>
6. The DOI System. Dostupno na: <https://www.doi.org>

IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

Suzana Dimovski, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti znanja o izgradnji predmetnog sustava i načelima predmetne obrade prema modelu LCSH (eng. *Library of Congress Subject Headings*), bit će upoznati s mogućnostima praktične primjene Pravilnika i priručnika za predmetne odrednice te naučiti preuzimati predmetne odrednice NSK. Nakon webinaru polaznici će biti u mogućnosti oblikovati predmetne odrednice slijedeći načela predmetnog označivanja i proceduru predmetne obrade NSK.

Sadržaj:

Webinar će prikazati izgradnju predmetnog sustava prema načelima dokumenta Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice i uputiti na značaj izrade i održavanja nadziranih oblika predmetnih odrednica. Opisat će se načela predmetnog označivanja građe autoriziranim predmetnim odrednicama prema modelu predmetnog sustava Kongresne knjižnice LCSH (eng. *Library of Congress Subject Headings*). Cilj je radionice upoznati predmetne stručnjake s osnovnim pravilima, koja su u Pravilniku raspoređena u jedanaest poglavlja: (1) Opća pravila; (2) Izrada i održavanje autorizirane baze podataka; (3) Oblikovanje predmetnih odrednica; (4) Uputnice; (5) Napomene o opsegu ili opće napomene; (6) Imenska odrednica kao predmet; (7) Vremenske odrednice i vremenske dodatne odrednice; (8) Geografske odrednice i geografske

dodatne odrednice; (9) Dodatne odrednice; (10) Višenamjenske dodatne odrednice; (11) Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama. Prikazat će se vrste autoriziranih odrednica, vodećih i dodatnih, opća pravila njihove izrade, načela oblikovanja, redoslijed u bibliografskom zapisu, održavanje u bibliografskoj bazi i preuzimanje odrednica.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru praktičnog dijela oblikovati predmetne odrednice slijedeći načela predmetnog označivanja i proceduru predmetne obrade NSK.

Kompetencijska matrica: A.2.1., A.2.2., C.1.

Odabrana literatura:

1. ISO 5963-1985: Documentation – methods for examining documents, determining their subjects, and selecting index terms.
2. Library of Congress : Free-floating subdivision: an alphabetical index.
3. Library of Congress : Subject headings (LCSH)
4. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>
5. Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice, NSK 2019. Dostupno na: <http://ps.nsk.hr/>
6. Dimovski, S., i Tuškan, K. (2018). Uloga normativne baze predmetnih odrednica u kontroli i razmjeni podataka u bibliografskom okruženju, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 61(1), str. 509-529. <https://doi.org/10.30754/vbh.61.1.624>

IV.3. Sadržajna obrada knjižnične građe

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačica:

Suzana Dimovski, viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen osposobljavanju katalogizatora za sadržajnu obradu građe u svim vrstama knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će se upoznati s procesom i načelima sadržajne obrade knjižnične građe i kroz brojne primjere steći znanja potrebna za predmetno označivanje, izradu i korištenje predmetnih odrednica te označivanje građe klasifikacijskim oznakama.

Sadržaj:

Tečaj će prikazati osnove standardizirane sadržajne obrade knjižnične građe prema načelima dokumenta „Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice“. Opisat će se postupak sadržajne analize i razine sadržajne obrade pojedine vrste publikacija. Prikazat će se predmetno označivanje građe autoriziranim i slobodno oblikovanim predmetnim odrednicama. Bit će govora o vrstama autoriziranih odrednica, vodećih i dodatnih, njihovoj izradi, oblikovanju i uporabi u predmetnom označivanju građe. Ukazat će se na važnost izgradnje konzistentnog predmetnog sustava te prikazati izrada dvojezičnog hrvatsko-engleskog kontroliranog rječnika predmetnih odrednica i stvaranje veza između predmetnog sustava i klasifikacijskog sustava.

Istaknut će se važnost klasifikacije za pronalaženje i okupljanje knjižnične građe i predstaviti Normativna baza UDK, koja se koristi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, a temelji se na UDC Master Reference File-u (UDC MRF 2011.), povijesti i tradiciji klasifikacijske prakse u NSK, te pisanim uputama i smjernicama donesenim na Odjelu obrade – Normativni nadzor i sadržajna

obrađa u NSK. Opisat će se metodologija izrade Normativne baze, a njezina primjena objasniti će se na konkretnim primjerima iz bibliografske baze NSK.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će, služeći se primjerima iz prakse, opisati građu predmetnim i klasifikacijskim oznakama.

Kompetencijska matrica: A.2.

Odabrana literatura:

1. ISO 5963-1985: Documentation – methods for examining documents, determining their subjects, and selecting index terms.
2. Library of Congress : Free-floating subdivision: an alphabetical index.
3. Library of Congress : Subject headings (LCSH)
4. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>
5. Normativna baza UDK. Dostupno na: <http://udk.nsk.hr/>
5. Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice, NSK 2019. Dostupno na: <http://ps.nsk.hr/>
6. Strategija Nacionalne i sveučilišne knjižnice: 2016.-2020.

IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (*webinar*)

Napomena: Webinar se više ne održava. Zainteresiranim polaznicima dostupne su snimke na poveznici <http://cssu.nsk.hr/javno-dostupne-snimke-webinara-cssu/>

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka

Ana Knežević Cerovski, prof., viša knjižničarka

Dr. sc. Mira Miletić Drder, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Mirna Willer, red. prof. u trajnom zvanju u miru

Dr. sc. Goran Zlodi, izv. prof.

Namjena: Webinar su namijenjeni stručnjacima koji se bave obradom građe u baštinskim ustanovama.

Ishodi učenja:

Nakon odslušanih webinar polaznici će:

- razumjeti namjenu, ciljeve i strukturu Pravilnika KAM
- samostalno se služiti Pravilnikom, pretraživati i filtrirati sadržaj kako bi pronašli i primijenili odgovarajuće upute
- usvojiti koncepte i nazivlje vezano uz identifikaciju i opis građe, agenata, mjesta i vremenskih raspona
- usvojiti najvažnija pravila o izvorima, odabiru i načinu oblikovanja podataka prema Pravilniku
- biti upoznati s novostima koje Pravilnik donosi u odnosu na aktualne standarde i praksu
- moći procijeniti utjecaj Pravilnika na radne procese u svojoj zajednici i/ili ustanovi
- moći utvrditi aplikacijski profil za primjenu Pravilnika u svojoj zajednici i/ili ustanovi

Sadržaj: Ciklus webinar se sastoji od 5 tematskih cjelina koje će se predstaviti u 5 termina. Uz uvodni webinar, svaka cjelina problemski će obraditi određeni sadržajni ili tehnički aspekt Pravilnika i njegove primjene na različite vrste građe i drugih jedinica opisa.

Voditelji će se izmjenjivati u skladu s temom webinara.

Knjige i druga omeđena tekstualna građa	Elia Ekinović Micak
Kartografska građa	dr. sc. Mira Miletić Drder
Nadzor nad imenima i nazivljem	Ana Knežević Cerovski
Ontologija (imenski prostor) za Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima	dr. sc. Mirna Willer i izv. prof. dr. sc. Goran Zlodi

U skladu s temom, svaka cjelina načelno će obuhvatiti:

- kratko predstavljanje strukture Pravilnika s uputama kako pretraživati i pregledavati sadržaj
- kratko predstavljanje koncepcije Pravilnika (vrste jedinica opisa, temeljno nazivlje itd.)
- primjer izrade aplikacijskog profila za određenu vrstu građe
- odabrane ogledne primjere na kojima će se pokazati primjena aplikacijskog profila
- specifična pitanja relevantna za temu (npr. kako odrediti naslov slike koja nema vlastitog naslova, kako odabrati usvojeno ime osobe koja se koristi različitim identitetima itd.)
- sličnosti i razlike u odnosu na dosadašnju praksu.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u svakoj od tematskih cjelina analizirati primjere iz prakse, odnosno informacijskih sustava knjižnica, te na njih primjenjivati načela novog Pravilnika.

Kompetencijska matrica: A.1., G.1.

Odabrana literatura:

1. Vukadin, Ana; Mirna Willer. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: novi hrvatski kataložni pravilnik. // Knjižnica 63, 3(2019), 13–41.
2. Vukadin, Ana. Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima: načela i struktura. // Arhivi, knjižnice, muzeji 20(2017), 110-129.
3. Vukadin, Ana. Novi pravilnik za katalogizaciju u kontekstu međunarodnih načela i standarda. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1/2(2016), 49-71.
4. Willer, Mirna; Gordon Dunsire. Bibliographic information organization in the Semantic Web. Oxford; Cambridge; New Delhi : Chandos Publishing, 2013.
5. IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije: definicija konceptualnog referentnog modela kao okvira za analizu neadministrativnih metapodataka koji se odnose na knjižnične izvore / IFLA-ina Skupina za pregled FRBR-a, urednička skupina za objedinjavanje Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer ; [prijevod s engleskog Mirna Willer, Ana Barbarić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020.
6. ISBD : međunarodni standardni bibliografski opis / preporučila Skupina za pregled ISBD-a ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2014.
7. RDA Toolkit. July 2021. Dostupno na: <https://www.rdatoolkit.org/>
8. Miletić Drder, Mira. Kartografska građa : upute za opis u bibliografskom formatu MARC 21. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2020.
9. Miletić Drder, Mira. Budućnost obrade kartografske građe u knjižnicama, arhivima i muzejima – integrirani pristup da ili ne? // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 59 (2016), 1/2; 191-205.

10. Pigac, S. Katalogizacija novina: pogled kroz konceptualne modele. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1-2(2016). [pristupljeno 25.11.2022.]. (Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/20/15>)
11. Žumer, M.; Aalberg, T.; O'Neill, E. Application of the FRBR/LRM Model to Continuing Resources. // IFLA WLIC 2019. [pristupljeno 25.11.2022.]. Dostupno na: <https://library.ifla.org/2464/1/208-zumer-en.pdf>
12. Jones, Ed. (2005). The FRBR Model as Applied to Continuing Resources. Library Resources & Technical Services, 49(4), p. 228
13. Gordon Dunsire. Ontology in practice = Ontologija u praksi. In: Arhivi, Knjižnice, Museji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova. 24 (2021). ISSN 1849-4080. pp. 89-194. [Preprint](#).

IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.6 CEU

Predavačice:

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka
dr. sc. Ana Vukadin, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen stručnjacima u baštinskim ustanovama koji se bave opisom građe (katalogizatorima, dokumentaristima, kustosima i arhivistima).

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog tečaja polaznici će:

- razumjeti svrhu i načine opisa agenata (osoba, korporativnih tijela i obitelji) u informacijskim sustavima baštinskih ustanova
- služiti se samostalno Pravilnikom kako bi pronašli i primijenili upute o identifikaciji i opisu agenata
- usvojiti koncepte i nazivlje vezano uz identifikaciju i opis agenata (normativni nadzor, nadzor konteksta, upravljanje identitetima, usvojena pristupnica, varijantna pristupnica itd.)
- usvojiti pravila o izvorima podataka, odabiru i načinu oblikovanja imena i pristupnica za agente
- poznavati elemente opisa agenata (npr. biografija osobe, zanimanje osobe, ustroj korporativnog tijela, funkcija korporativnog tijela, genealogija obitelji itd.)
- poznavati elemente Pravilnika pomoću kojih se uspostavljaju odnosi između agenata i jedinica građe ili drugih jedinica opisa.

Sadržaj:

Svrha je tečaja stručnjake koji se bave opisom građe u baštinskim ustanovama (katalogizatore, dokumentariste, kustose, arhiviste) upoznati s uputama za identifikaciju i opis agenata u Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Agenti su osobe, obitelji i korporativna tijela povezana s nastankom i životnim ciklusom građe (npr. autori, naručitelji, proizvođači, nakladnici, vlasnici, imatelji itd.). Identifikacijski i drugi podaci o agentima nužni su za razumijevanje provenijencije i konteksta građe te se bilježe u svim vrstama baštinskih ustanova,

u opsegu koji odgovara svrsi i ciljevima ustanove. Cilj je tečaja rastumačiti polaznicima namjenu i opseg pojedinih elemenata i pravila kako bi mogli utvrditi aplikacijski profil za opis agenata u vlastitim ustanovama.

Tečaj je podijeljen u tri glavne cjeline. U uvodnoj cjelini objašnjava se važnost identifikacije i opisa agenata i predstavljaju vrste agenata (Pravilnik, poglavlje A 6.2). Ukratko se objašnjavaju načini/metode identifikacije i opisa agenata s obzirom na mogućnosti informacijskog sustava (strukturirani opis, nestrukturirani opis, identifikacija pomoću trajnih identifikatora) i kod svake metode upućuje se na odgovarajuće elemente u Pravilniku. Objašnjava se obveznost pojedinih elemenata. Upućuje se na važnost ujednačenih pravila za povezivanje podataka u suvremenom digitalnom okruženju (digitalni repozitoriji, Wikidata itd.).

U drugoj cjelini tumače se elementi Pravilnika potrebni za identifikaciju i opis osoba (Pravilnik, poglavlje 7, elementi 7.2 - 7.17): vrste imena, identifikatori, odredbe o načinu oblikovanja imena osoba s obzirom na izvore, odabir i način navođenja hrvatskih, stranih i međunarodnih usvojenih i varijantnih oblika imena te drugi elementi opisa. Obuhvaćena je i izrada pristupnica za osobe te odnosi osoba s drugim jedinicama opisa: jedinicom građe, mjestom i vremenskim rasponom. Na kraju cjeline priloženi su predlošci s reprezentativnim primjerima cjelovitog opisa osobe.

Treća cjelina obuhvaća elemente za identifikaciju i opis kolektivnih agenata - korporativnih tijela i obitelji (Pravilnik, poglavlje 7, elementi 7.18 – 7.50). Izlaže se prema istom obrascu kao i prethodna cjelina.

Sadržaj tečaja predstavljen je pomoću različitih metoda – teksta, grafičkih prikaza, Power Point prezentacija i videoprezentacija. Svaka cjelina sadržava i poveznice na relevantne vanjske sadržaje (kao dodatak „za one koji žele znati više“). Na kraju svake cjeline nalaze se zadaci za provjeru usvojenog znanja. Tečaj sadržava i kratak rječnik najvažnijih pojmova.

Trajanje: 6 sati

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Polaznici će nakon što prođu sve cjeline pristupiti rješavanju online testa.

Kompetencijska matrica: A.1., G.1.

Pristup e-tečaju u sustavu Srca za e-učenje MoD:

<https://mod.srce.hr/course/view.php?id=478>

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata”.

Odabrana literatura:

1. Dunsire, Gordon. Reconstructing authorities : new approaches to the management and use of authority data. // Mirna Willer: Festschrift / urednice Tinka Katić i Nives Tomašević. Zadar : Morepress; Sveučilište u Zadru, 2020. Str. 81-98.
2. Ekinović Micak, Elia. Entitet agent i odnosi u Pravilniku za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima. // Arhivi, knjižnice, muzeji 22(2019), 77-94.

3. Ekinović Micak, Elia. Odabir usvojenih oblika imena: međunarodna kataložna načela, Knjižnični referentni model i izvori podataka. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 1(2018), 413-433. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/607>
4. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>
5. Respect for authority : authority control, context control and archival description / edited by Jean Dryden. Binghamton, NY : Haworth Information Press, 2007.

IV.6. Mjesto Pravilnika KAM u bibliografskom univerzumu (webinar)

Vrijednost webinara: 0.15 CEU

Predavačica:

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen stručnjacima koji se bave obradom knjiga i drugih vrsta građe u baštinskim ustanovama.

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog tečaja polaznici će:

- biti upoznati s pojmom bibliografskog univerzuma
- biti upoznati sa strukturom bibliografskog univerzuma: načela – modeli – standardi - pravilnici
- razumjeti ulogu Međunarodnih kataložnih načela kao polazišta za izgradnju bibliografskog univerzuma
- razumjeti ulogu IFLA-inog Knjižničnog referentnog modela kao temelja za izradu suvremenih bibliografskih standarda
- biti upoznati s RDA-om (Resource Description and Access) kao osnovnim standardom i okvirom za izradu specifičnih standarda
- biti upoznati s Međunarodnim standardom za bibliografski opis pojavnog oblika (ISBDM) kao novim standardom
- biti upoznati s mjestom Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnika KAM) u bibliografskom univerzumu
- razumjeti na koji je način Pravilnik KAM implementirao načela i model na kojima je temeljen
- biti upoznati s interoperabilnosti RDA i Pravilnika KAM
- biti upoznati s interoperabilnosti međunarodnog standarda ISBDM i nacionalnog pravilnika KAM
- moći procijeniti temelje, mjesto i interoperabilnost Pravilnika KAM u suvremenom bibliografskom univerzumu

Sadržaj:

Webinar će obuhvatiti:

- predstavljanje pojma bibliografski univerzum
- predstavljanje strukture bibliografskog univerzuma (načela, modeli, standardi, pravilnici)
- kratko predstavljanje Međunarodnih kataložnih načela (ICP) kao ishodišta bibliografskog univerzuma
- kratko predstavljanje IFLA-inog Knjižničnog referentnog modela (IFLA LRM) kao zajedničkog modela na kojem se temelje RDA, Pravilnik KAM i ISBDM

- kratko predavljanje RDA kao osnovnog standarda
- kratko predavljanje Međunarodnog standarda za bibliografski opis pojavnog oblika (ISBDM)
- predavljanje strukture, namjene i ciljeva Pravilnika KAM temeljenih na Međunarodnim kataložnim načelima i IFLA-inom Knjižničnom referentnom modelu
- kratko predavljanje interoperabilnosti RDA i Pravilnika KAM
- kratko predavljanje interoperabilnosti ISBDM-a i Pravilnika KAM
- predavljanje mjesta Pravilnika KAM u suvremenom bibliografskom univerzumu

Trajanje webinara: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će kroz raspravu uspoređivati Pravilnik KAM s ostalim modelima i normama predstavljenim u tečaju.

Kompetencijska matrica: A.1., E.2.1., E.3.1., G.3.

Odabrana literatura:

1. Dunsire, G. (2024). ISBDM in theory: an island in the bibliographic universe. Dostupno na: <http://www.gordondunsire.com/presentations.htm>
2. Dunsire, G. (2024). Survival in the common information environment. Arhivi, knjižnice, muzeji 25(2024), 13-24.
3. From ISBD to ISBDM: a bibliographic standard in transformation (2023) [Videosnimka]. YouTube. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=N5LlIp7829s>
4. IFLA (2022). ISBD revision: Aligning the ISBD to IFLA LRM, a chance to get involved! Dostupno na: <https://www.ifla.org/news/isbd-revision-aligning-the-isbd-to-ifla-lrm-a-chance-to-get-involved/>
5. Vukadin, A. (2016). Novi pravilnik za katalogizaciju u kontekstu međunarodnih načela i standarda. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1/2: 49-71.
6. Willer, M. (2021). Implementacija LRM-a u ISBD-e: od IFLA-ina knjižničnog referentnog modela (LRM) do novog Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa (ISBD). // Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, 24, 105-116.

Konceptualni modeli:

1. Riva, P.; P. Le Boëuf; M. Žumer (2020). IFLA-in knjižnični referentni model: Konceptualni model za bibliografske podatke. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo

Relevantni standardi i priručnici:

1. IFLA (2014). ISBD: međunarodni standardni bibliografski opis / preporučila Skupina za pregled ISBD-a ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo
2. ISBD for Manifestation (2023). [citirano: 2024-11-15] Dostupno na: <https://www.iflstandards.info/ISBDM/>
3. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (2021). Zagreb: Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2024-11-15]. Dostupno na: <https://www.kam.hr/>
4. RDA in translation (2016) [citirano: 2024-11-15]. Dostupno na <https://www.rdatoolkit.org/news/rda/rda-translation>

5. Statement of International Cataloguing Principles (ICP) (2017). 2016 Edition with minor revisions. [citirano:2024–11–15]. Dostupno na: <https://repository.ifla.org/items/9277cc54-ed84-4787-9ab6-cb502d85fb8e>

IV.7. Načela izgradnje žanrovskog sustava

Vrijednost tečaja: 0.3 CEU

Predavačice:

mr. sc. Branka Purgarić-Kužić, knjižničarska savjetnica

Lucija Martina Vežić, knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen sadržajnim analitičarima u svim vrstama knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će biti upoznati s novim pristupom u sadržajnom označivanju koje u fokus interesa stavlja pitanje što je djelo s obzirom na njegovu namjenu, organizaciju sadržaja, odabir teme te stilskih i drugih pretežito sadržajnih značajki. Nakon tečaja polaznici će biti u mogućnosti oblikovati i primjenjivati oznake za žanr ili oblik slijedeći načela označivanja i proceduru obrade NSK.

Sadržaj:

Tečaj će prikazati izgradnju žanrovskog sustava NSK prema načelima dokumenta *Priručnik za izradu i dodjeljivanje usvojenih oznaka za žanr ili oblik*. Priručnikom su obuhvaćena pravila za dodjeljivanje i raspored oznaka za žanr ili oblik u bibliografskim zapisima i pravila za izradu i uređivanje normativnih zapisa, uključujući pravila za oblikovanje pristupnica i uputnica, oblikovanje napomena, brisanje ili izmjenu zapisa, kao i pravila upotrebe UDK klasifikacijskih oznaka za žanr ili oblik te rada u formatu MARC 21. Kroz vježbe analizirat će se primjeri iz prakse.

Trajanje: 3 sata

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima oblikovati i primjenjivati oznake za žanr ili oblik slijedeći načela označivanja i proceduru obrade NSK.

Kompetencijska matrica: A.2.1., A.2.2.

Odabrana literatura:

1. Priručnik za izradu i dodjeljivanje usvojenih oznaka za žanr ili oblik (radna verzija), Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023.
2. Library of Congress Genre/Form Terms Manual. Dostupno na: <https://www.loc.gov/aba/publications/FreeLCGFT/freelcgft.html#GFTmanual>
3. ISO 25964-1:2011 Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies. Part 1: Thesauri for information retrieval. Geneva : ISO, 2011.
4. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv : Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>
5. Purgarić-Kužić, Branka. Uloga žanra u bibliografskom univerzumu i novi nadzirani rječnik LCGFT.// Predmetna obrada: pogled unaprijed : zbornik radova / [Znanstveno-stručni skup "Predmetna obrada : pogled unaprijed", Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica, 20. svibnja 2016.] ; uredile Branka Purgarić-Kužić i Sonja Špiranec. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2017. Str. 94-118.

IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i: Ana Knežević Cerovski, prof., viša knjižničarka

Petra Pancirov, prof., viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Nakon odslušanog webinara polaznici će razumjeti pojam, strukturu i važnost normativnih baza podataka za imena, važnost nadzora nad imenima, upoznat će se s identifikatorima za imena poput VIAF i ISNI identifikatora, ali i kontroliranim rječnicima koji se koriste u normativnim bazama za imena.

Bit će upoznati s korištenjem formata MARC 21 za normativne zapise te uvidjeti praktičnu primjenu formata u informacijskom sustavu Aleph na primjeru Normativne baze NSK za imena.

Sadržaj:

Cilj je tečaja upoznati stručnjake koji se bave opisom građe u knjižnicama s važnošću normativnih baza podataka za imena. Normativni podaci unutar nekog informacijskog sustava moraju biti organizirani prema određenim pravilima. Korisnici tečaja upoznat će se s pravilima kako postupati s podacima, kako ih učiniti dostupnima na način na koji to očekuje korisnik. Suvremeni korisnik očekuje da će moći istraživati, povezivati i dijeliti podatke koji moraju biti standardizirani, konzistentni i strukturirani.

Tečaj obuhvaća teorijski dio o normativnim bazama podataka, identifikatorima za imena poput VIAF i ISNI identifikatora i kontroliranim rječnicima koji se koriste u normativnim bazama za imena.

Standardizirani i strukturirani podaci podrazumijevaju normativni nadzor, zahtijevaju stručnost i kao takvi su kvalitetni i pouzdani te su budućnost u knjižničnoj zajednici. Jedan od oblika takvog organiziranja podataka je Normativna baza NSK za imena koju čine pristupnice za osobno ime, korporativno tijelo, korporativne sastanke i obitelj, a koja se temelji na formatu MARC 21 i informacijskom sustavu Aleph.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će se na primjerima iz prakse procjenjivati jesu li podatci standardizirani, konzistentni i strukturirani.

Kompetencijska matrica: A.1., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Bianchini, C. and Sardo, L. (2022). Wikidata: a new perspective towards universal bibliographic control. // *JLIS.it : Italian journal of library and information science*, 13, 1(2022), 291–311. DOI: 10.4403/jlis.it-12725
2. Dunsire, Gordon (01/01/2022). "Bibliographic control in the fifth information age", 'Bibliographic control in the fifth information age'. // *JLIS.it : Italian journal of library and information science*, 13, 1(2022), 25-36. Dostupno na: <https://jlis.fupress.net/index.php/jlis/article/download/416/409>
3. Ekinović Micak, Elia ; Knežević Cerovski, Ana ; Pancirov, Petra. Korporativna tijela u kontekstu normativnog nadzora: Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM) u AKM-zajednici. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 66, 2(2023), 79–109. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.66.2.1086>
4. Getliher, Danijela; Knežević Cerovski, Ana. Izazovi otvorenog pristupa : važnost identifikatora u web okruženju = The challenges of open access: the importance of identifiers in web environment. // *Otvorenost u znanosti i visokom obrazovanju / uredila Ivana Hebrang*

Grgić. Zagreb : Školska knjiga, 2018.

5. IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije: definicija konceptualnog referentnog modela kao okvira za analizu neadministrativnih metapodataka koji se odnose na knjižnične izvore / IFLA-ina Skupina za pregled FRBR-a, urednička skupina za objedinjavanje Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer ; [prijevod s engleskog Mirna Willer, Ana Barbarić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020.

6. International Standard Name Identifier (ISNI). Dostupno na: <https://isni.org/>

7. Katalogizacija i klasifikacija. Dostupno na: <http://katalogizacija.nsk.hr/>

8. Knežević Cerovski, Ana; Pancirov, Petra. Normativna baza NSK danas. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1/2(2015), 175-188. Dostupno na: <http://hrcak.srce.hr/file/211876>

9. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>

10. Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München <etc.>, 1996. Dostupno na: http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/pubs/names-of-persons_1996.pdf

11. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>

12 Virtual International Authority File (VIAF). Dostupno na: <https://viaf.org/>

MODUL V: VREDNOVANJE, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTNO UPRAVLJANJE

V.1. Metodologija anketnog istraživanja (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica:

dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji planiraju provesti anketno znanstveno istraživanje.

Ishodi učenja: Od polaznika se očekuje da samostalno izvode anketno istraživanje.

Sadržaj:

1. Znanstveno istraživanje (faze istraživanja, problem istraživanja, hipoteza, nacrt istraživanja, cilj i svrha istraživanja, vrste znanstvenih istraživanja).
2. Metoda ankete (pravila i greške, uzorkovanje, tehnike mjerenja i tehnike prikupljanja podataka u anketnom istraživanju).
3. Struktura i sadržaj znanstvenog rada.
4. Vježba (postavljanje istraživačkog problema, koncepta, hipoteza, tvrdnji).

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: U praktičnom dijelu analizirat će se postavke anketnog istraživanja.

Kompetencijska matrica: E.4.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Milas, G. Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2005.
2. Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. 2. izd. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981.

V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica

Matilda Justinić, viša knjižničarka

dr. sc. Kristina Romić, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će se temeljito upoznati s normama HRN ISO 2789:2014 i HRN ISO 11620:2014, statističkim podacima i pokazateljima iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i načinima njihova korištenja u svrhu analiziranja i vrednovanja rada knjižnica u nacionalnom knjižničnom sustavu i podsustavima.

Sadržaj: Tečaj će sadržavati 3 radionice. Svaka radionica sastoji se od općeg dijela i posebnog dijela prema vrstama knjižnica:

1. Opći dio: HRN ISO 2789:2014 i HRN ISO 11620:2014
2. Statistički podaci i pokazatelji iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u svrhu analiziranja i vrednovanja rada narodnih, školskih te visokoškolskih i specijalnih knjižnica .

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će moći samostalno unositi potrebne statističke podatke prema različitim vrstama knjižnica.

Kompetencijska matrica: D.3., F.4., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. HRN ISO 2789:2014 Informacije i dokumentacija -- Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013)
2. HRN ISO 11620:2014 Informacije i dokumentacija -- Pokazatelji učinka knjižnice (ISO 11620:2014)
3. IFLA – Manifest o knjižničnoj statistici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012).
Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/334/329>
4. Library statistics for the twenty-first century world : proceedings of the conference held in Montreal on 18-19 August 2008 reporting on the global library statistics project / edited by Michael Heaney. Muenchen : K. G. Saur, 2009.
5. Measuring Library Performance : Principles and Techniques / Peter Brophy, editor. London : Facet Publishing, 2006.
6. Petr Balog, Kornelija. Prema kulturi vrednovanja u visokoškolskim knjižnicama. Osijek : Filozofski fakultet, 2010.
6. Poll, R. ; P. Boekhorst. Measuring quality : performance measurement in libraries. 2nd revised ed. Muenchen : K. G. Saur, 2007.
7. Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html

V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica

dr. sc. Kristina Romić, knjižničarska savjetnica

Matilda Justinić, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Nakon webinara polaznici će moći pravilno unijeti u Sustav tražene statističke podatke o poslovanju knjižnica. Bit će upoznati sa značajem pravilnog unosa statističkih podataka koji neposredno utječe na točan izračun vrijednosti u procesu mjerenja učinkovitosti poslovanja knjižnica (prema preporučenim pokazateljima uspješnosti knjižnica koji su odabrani iz međunarodne norme HRN ISO 11620:2014) te na koeficijente izvodljivosti predviđene u novim nacionalnim standardima za narodne knjižnice i za školske knjižnice.

Sadržaj:

1. Uvodni dio o kategorijama podataka u Sustavu
2. Statistički podaci iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Polaznike će se upoznati s najčešćim pogreškama koje se javljaju prilikom unosa podataka u Sustav u svakoj kategoriji podataka, objasniti značenje pojedinog podatka te kako ih prikupljati za dobivanje relevantnih pokazatelja uspješnosti poslovanja knjižnica i koeficijenata izvodljivosti:

- narodnih knjižnica (Dunja Marija Gabriel)

- školskih knjižnica (dr. sc. Kristina Romić)

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati unos podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica.

Kompetencijska matrica: D.3.; F.4.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. HRN ISO 2789:2014 Informacije i dokumentacija -- Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013)
2. HRN ISO 11620:2014 Informacije i dokumentacija -- Pokazatelji učinka knjižnice (ISO 11620:2014)
3. IFLA – Manifest o knjižničnoj statistici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012).

Dostupno na:

<http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/334/329>

V.4. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.1 CEU

Predavačica:

dr. sc. Kristina Romić, knjižničarska savjetnica

Namjena: Školskim knjižničarima

Ishodi učenja:

Tijekom webinara polaznici će usvojiti osnovne informacije o Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj i upoznati se s podacima koji je potrebno upisati i dokumentima koje je potrebno priložiti. Naučit će kako pravilno unijeti tražene podatke o svojim knjižnicama/ustanovama i kako preuzeti tražene dokumente u online obrazac. Upoznat će se sa značajem Upisnika knjižnica koji sadrži osnovne podatke o upisanim aktivnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, bilo da djeluju kao pravne osobe ili kao knjižnice u sastavu drugih pravnih osoba.

Sadržaj:

Webinar će sadržavati:

1. Uvodni dio – općenito o Upisniku knjižnica i njegovom sadržaju
2. Imenik – abecedni popis knjižnica i knjižnica u sastavu koje su dio Upisnika – koje elemente sadrži i mogućnosti pretraživanja
3. Obrazac upisnog lista za unos podataka knjižnica koje nisu u Upisniku odnosno prijavu promjena podataka za knjižnice koje su već dio Upisnika – na primjerima u Sustavu objasniti će se značenje svakog traženog podatka i koji su dokumenti potrebni za novi upisni list/nadopunu upisnog lista

Trajanje: 1 sat

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: U interakciji s polaznicima razradit će se elementi Upisnika knjižnica u RH.

Kompetencijska matrica: D.3., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html
2. Pravilnik o Upisniku knjižnica [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_78_1483.html
3. Pravilnik o načinu upisa u sudski registar [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_121_2399.html
4. Upute za upis podataka u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2022-10-17].
5. Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: <http://upisnik.nsk.hr/upisnik-knjiznica/>

V.5. Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavačica:

dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji planiraju raditi osnovne statističke analize.

Ishodi učenja:

Polaznici bi trebali prepoznati vrstu varijable, odabrati primjereni element deskriptivne statistike za pitanje koje istražuju, naučiti primijeniti deskriptivnu analizu u MS Excelu te grafički

prezentirati rezultate istraživanja.

Sadržaj:

Ovaj tečaj zamišljen je kao kombinacija predavanja i vježbi te je namijenjen svim knjižničarima koji rade neki oblik izvješća - od matičara i voditelja knjižnica do istraživača knjižničara. Polaznike će se uputiti u deskriptivnu statistiku, analizu vremenskih nizova i grafičko prikazivanje rezultata u MS Excelu.

Tečaj će se sastojati od tri dijela. U prvom dijelu tečaja polaznici će se upoznati s definicijom statistike općenito i deskriptivne statistike posebno, različitim vrstama i izvorima statističkih podataka, jedinicama analize, varijablama i matricama. Nadalje, bit će upoznati i s odabranim elementima deskriptivne statistike poput mjera centralne tendencije: aritmetička sredina, medijan i mod te mjera disperzije: raspon, srednje odstupanje, standardna devijacija. Na kraju ovog dijela polaznici će raditi vježbe prepoznavanja različitih vrsta varijabli i podataka, izrade matrice te izračuna aritmetičke sredine, medijana i moda.

U drugom dijelu tečaja polaznici će se upoznati s definicijama populacije i uzorka, važnosti uzorka za istraživanja i statističke analize, najčešćim vrstama uzoraka te postupcima uzorkovanja koji se upotrebljavaju u knjižničarstvu. Nakon ovog dijela predavanja polaznici će za vježbu imati zadatak izračunati kvotni uzorak.

U trećem i završnom dijelu tečaja polaznici će biti upoznati s postupkom uređivanja i prikazivanja podataka (grupiranje rezultata u razrede i izrade tablice s frekvencijama i postocima), deskriptivnom statistikom (mjerama centralne tendencije – aritmetička sredina, medijan i mod te mjere disperzije - raspon, srednje odstupanje, standardna devijacija, percentili) i grafičkim prikazima rezultata u MS Excelu. Polaznici će na kraju morati riješiti zadatke za vježbu koristeći se programom MS Excel pri izračunavanju aritmetičke sredine, medijana, moda, postotaka.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će rješavati zadatke i prikazivati određene podatke u programu MS Excel.

Kompetencijska matrica: D.3., E.4.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Petz, P.; Kolesarić, V.; Ivanec, D. Petzova statistika : osnovne statističke metode za nematematičare. - Jastrebarsko : Naklada Slap, 2012.
2. Prpić, M. Primijenjena statistika u MS Excelu. Zagreb: Likarija, 2018.

V.6. Kako napisati recenziju za znanstveni i/ili stručni članak (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.5

Predavačice:

izv. prof. dr. sc. Drahomira Cupar

izv. prof. dr. sc. Martina Dragija Ivanović

Namjena:

Radionica je namijenjena knjižničarima zaposlenima u svim vrstama knjižnica koji imaju želju naučiti ili usavršiti tehnike pisanja kvalitetne recenzije znanstvenog i/ili stručnog članka.

Za sudjelovanje na radionici nije potrebno predznanje ili iskustvo u pisanju recenzija, ali je poželjno iskustvo pisanja stručnog ili znanstvenog rada.

Ishodi učenja:

Očekuje se da će polaznici/ce nakon radionice:

- razlikovati vrste recenzijskog postupka
- razumjeti svrhu recenzentskog postupka
- razumjeti smjernice za recenzente
- biti u mogućnosti strukturirati i izraditi recenziju
- odrediti kategoriju recenziranog rukopisa
- primijeniti stečena znanja i vještine pri izradi recenzija za hrvatske i inozemne stručne i znanstvene časopis

Sadržaj:

Recenzijski postupak jedan je od nezaobilaznih koraka u postupku objavljivanju znanstvenih i stručnih radova. U recenzijskom postupku provodi se prosudba ili vrednovanje stručnog i znanstvenog doprinosa od strane kolega iz istoga područja, odnosno s jednakom razinom stručnosti (*peer-review*). Recenzijski se postupak provodi prije objavljivanja, na rukopisu predanom za objavljivanje i radi validiranja znanstvene i stručne vrijednosti članka, a velika je pomoć urednicima pri donošenju odluke o objavljivanju. Recenzija je dobronamjerna kritika, uputa autoru što treba nadopuniti, promijeniti, kako bi poboljšao svoj članak. Izrada recenzije je vještina koja se poboljšava vježbom.

Polaznici radionice upoznati će se s vrstama recenzijskog postupka, svrhom recenzijskog postupka, obvezama recenzenta, ali i autora i urednika te pozitivnim učincima koje ostvaruje recenzent. Također, cilj radionice je upoznati polaznike s etičkim načelima i obvezama recenzenta, ali i potencijalnim “nagradama”.

Polaznici će imati priliku savladati vještine potrebne za izradu recenzije, a to su kritička prosudba znanstvenog i stručnog rada te primjena kriterija i načina izrade recenzijskog izvještaja. Također, pojasnit će se očekivanja koja urednici imaju od recenzenata te komunikacija na relaciji: autor – urednik – recenzent.

Kroz niz praktičnih primjera polaznici će imati priliku upoznati se s najčešćim problemima u izradi recenzije i uz pomoć voditeljica nastojati odgovoriti na pitanja kako postupiti s lošim rukopisom, kako procijeniti što je “dovoljno dobro” i ima mogućnosti za doradu, a što učiniti i na koji način odbiti rukopis, pazeći pri tome na izraze koji se koriste za komuniciranje negativne ocjene. Na radionici će se kroz primjere prikazati i način na koji se određuje kategorija predanog rukopisa.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će odgovoriti na pitanja kako postupiti s lošim rukopisom, kako procijeniti što je “dovoljno dobro” i ima mogućnosti za doradu, a što učiniti i na koji način odbiti rukopis, pazeći pri tome na izraze koji se koriste za komuniciranje negativne ocjene.

Kompetencijska matrica: E.3.2., E.4.2. G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Hebrang Grgić, Ivana. (2016) Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb: Naklada Ljevak.
2. Marušić, Matko; Sambunjak, Dario; Marušić, (2006). Vodič za ocjenu (recenziju) znanstvenog članka Guide for peer reviewers of scientific article. Pedijatrija danas 2006; 2(2):224-235.
3. Ross-Hellauer, T. (2017). What is open peer review?: systematic review. F1000Research, 6, 1, 588. doi: 10.12688/f1000research.11369.2

4. Smith, R. (2006). Peer review: a flawed process at the heart of science and journals. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 99, 178–182.
5. Stojanovski, Jadranka. (2018). *Otvoreni recenzijski postupak*. U: *Otvorenost u znanosti i visokom obrazovanju*, Hebrang Grgić, Ivana (ur.). Zagreb: Školska knjiga, str. 80-92.
6. Vrana, R. (2011). Vrednovanje znanstvenog rada. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 54 (1/2), 172-192. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/80478>

V.7. Kako napisati znanstveni i/ili stručni članak (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

izv. prof. dr. sc. Drahomira Cupar

izv. prof. dr. sc. Martina Dragija Ivanović

Namjena:

Radionica je namijenjena knjižničarima zaposlenima u svim vrstama knjižnicama koji imaju želju naučiti ili usavršiti tehnike pisanja znanstvenog i/ili stručnog članka.

Za sudjelovanje na radionici nije potrebno predznanje, ali je poželjno da polaznici imaju inicijalnu ideju o temi o kojoj bi željeli pisati.

Ishodi učenja:

Očekuje se da će polaznici/ce nakon radionice:

- prepoznati i izraditi temeljnu strukturu stručnog i znanstvenog rukopisa
- savladati osnove akademskog pisanja
- biti u mogućnosti vješto koristiti osnovne bibliografske izvore
- biti u mogućnosti vješto koristiti tehnike preuzimanja podataka iz dostupnih tiskanih i digitalnih izvora
- znati pravilno navoditi podatke iz preuzetih izvora, izraditi popis korištenih jedinica i prirediti sažetak i ključne riječi.

Sadržaj:

Sudionici radionice upoznat će se sa značajkama znanstvenog načina razmišljanja i kritičkog mišljenja te će se upoznati s tehnikama pisanja znanstvenog i stručnog članka te strukturom članaka. Na praktičnim primjerima upoznat će se s tehnikama sažimanja, citiranja i parafraziranja teksta i dijelova teksta. Također, sudionici će se upoznati s etičkim načelima u znanstveno-istraživačkom radu i problemima plagiranja. Radionica je usmjerena na izradu članka prema uobičajenoj IMRaD strukturi (Uvod, Metodologija, Rezultati, Rasprava i Zaključak), a posebno će se prolaziti kroz pojedini element članka. Radionica će obuhvatiti i obilježja znanstvenog stila, odnosno akademskog pisanja.

Na primjerima “dobro” strukturiranih sažetaka polaznici će učiti oblikovati vlastiti sažetak na odabranu temu. Radionica kroz praktične primjere obuhvaća i postupke odabira područja i teme rada, upućuje na relevantne izvore i postupke pri odabiru cilja i svrhe, istraživačkih pitanja, primjerene metodologije te na primjerima prikazuje izradu nacrt stručnog ili znanstvenog članka. Tijekom radionice polaznici će imati priliku naučiti jasne razlike između stručnog i znanstvenog članka te napisati sažetak i prikladne ključne riječi.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi članak prema uobičajenoj IMRaD strukturi (Uvod, Metodologija, Rezultati, Rasprava i Zaključak).

Kompetencijska matrica: E.3., E.4., F.5., G.1., G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Oraić Tolić, D. 2011. Akademsko pismo: strategije i tehnike znanstvenoga rada. Zagreb: Naklada Ljevak.
2. Pupovac, Vanja. 2018. Akademsko pisanje. URL: https://www.akademsko-pisanje.uniri.hr/wp-content/uploads/2020/12/knjizica-Akademsko-pisanje_finalna.pdf
3. Silobrčić, V. 2008. Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo. 6. dopunj. izd. Zagreb : Medicinska naklada.
4. Tkalac Verčić, A.; Sinčić Ćorić, D.; Pološki Vokić, N. 2010. Priručnik za metodologiju istraživačkog rada: kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno i stručno istraživanje. Zagreb : M.E.P.

MODUL VI: ELEKTRONIČKI INFORMACIJSKI IZVORI I SISTEMSKO KNJIŽNIČARSTVO

VI.1. Izvori podataka Europske unije

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačica:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Radionica je namijenjena knjižničarima i studentima knjižničarstva svih vrsta knjižnica te svih dobnih skupina.

Ishodi učenja:

Polaznici tečaja upoznat će se s različitim službenim informacijskim izvorima Europske unije te će nakon tečaja moći samostalno pretražiti predstavljene baze podataka, dati osnovnu informaciju o vrstama baza podataka ili načinu pretraživanja.

Sadržaj:

Sadržaj tečaja podijeljen je u nekoliko dijelova, sa svrhom što jasnijeg predstavljanja službenih publikacija Europske unije.

1. Upoznavanje s osnovnim izvorom podataka o EU-u – www.europa.eu
2. Upoznavanje s online knjižarom EU-a koju vodi Ured za publikacije - <https://op.europa.eu/en/home>
 - a. Pregled dostupnih baza s primjerima uporabe
 - b. Primjeri i vrste pretraživanja
 - c. Opcije uporabe publikacija i vrste publikacija
 - d. Opcije slaganja publikacija u personalizirane popise literature
 - e. Vježbe na konkretnim primjerima publikacija
3. Upoznavanje sa statističkim portalom EUROSTAT – <https://ec.europa.eu/eurostat>
 - a. Pregled dostupnih vrsta podataka
 - b. Vježbe pretraživanja statističkih podataka
 - c. Vježbe pretraživanja EUROSTAT publikacija
4. Upoznavanje s portalom koji ispituje javno mnijenje na razini EU-a
 - a. Pregled portala
 - b. Vježbe na pretraživanju konkretnih tema
 - c. Pregled istraživanja
5. Upoznavanje s portalom koji nudi pristup zakonodavstvu EU-a - <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
 - a. Osnovni pregled mogućnosti korištenja portalom
 - b. Pregled i mogućnosti pretraživanja Službenog lista EU-a - <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>
 - c. Pregled i mogućnosti pretraživanja TED-a (Tenders Electronic Daily) - „Dodatak Službenom listu EU-a“ posvećen europskoj javnoj nabavi - <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>
 - d. Pregled i mogućnosti pretraživanja nacionalnog prava u pojedinim državama članicama

EU-a

6. Upoznavanje s portalima koji nude više informacija o europskim projektima
 - a. Osnovni portal za objave značajnih natječaja u RH – <https://strukturnifondovi.hr/>
 - b. Portal s dostupnim projektima iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova - <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
7. Korisne informacije

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati prikazane baze podataka te pronalaziti odgovarajuće informacije.

Kompetencijska matrica: D.3.3.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Službene internetske stranice Europske unije. Bruxelles, Odjel za komunikaciju Europske Komisije. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/index_hr [11.11.2019.]
2. Službene internetske stranice Ureda za publikacije Europske unije. Luxembourg, Ured za publikacije Europske unije. Dostupno na: <https://op.europa.eu/hr/home> [11.11.2019.]
3. Eurostat. Luxembourg, Eurostat. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> [11.11.2019.]
4. EUR-Lex : Acces to EU Law. Luxembourg, Ured za publikacije Europske unije. Dostupno na: <https://op.europa.eu/hr/home> [11.11.2019.]

VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačica:

dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof.

Namjena: Knjižničarima u visokoškolskim, specijalnim i narodnim knjižnicama.

Ishodi učenja:

Polaznici će steći temeljna znanja potrebna za proučavanje otvorenog pristupa znanstvenim informacijama kao i za početak rada na projektima ostvarivanja otvorenog pristupa.

Sadržaj:

Povijest znanstvene komunikacije, načini komuniciranja, sudionici procesa znanstvene komunikacije, razvitak recenzijskog postupka, troškovi izdavanja znanstvenih časopisa, kriza dostupnosti znanstvenih informacija, razlozi krize i pokušaji rješavanja, objavljivanje u elektroničkoj sredini, prvi digitalni arhivi i časopisi, Budimpeštanska inicijativa o otvorenom pristupu, ostale inicijative i deklaracije, ostvarivanje otvorenog pristupa, citatna prednost u otvorenom pristupu, časopisi i izdavači upitne kvalitete.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati moguću primjenu usvojenih znanja u praktičnom radu u knjižnicama, dat će primjere ostvarivanja otvorenog pristupa iz svog profesionalnog iskustva te će predložiti eventualna poboljšanja.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1; D.; E.1.; E.3., G.2., G.3., G.6.

Odabrana literatura:

1. Harnad, S. Scholarly journals at the crossroads : a subversive proposal for electronic publishing : an Internet discussion about scientific and scholarly journals and their future. <http://www.arl.org/about/tour-this-website/1199-scholarly-journals-at-the-crossroads-a-subversive-proposal-for-electronic-publishing#.VvzjMtJ97Gg>
2. Hebrang Grgić, I. Open Access to scientific information in Croatia : increasing research impact of a scientifically peripheral country. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2011.
3. Hrvatski znanstveni časopisi : iskustva, gledišta, mogućnosti / uredila Ivana Hebrang Grgić. Zagreb : Školska knjiga, 2015.
4. SPARC institutional repository checklist and resource guide. <http://arxiv.org/abs/cs/0701137/>
5. Swan, A. The Open Access citation advantage : studies and results to date. http://eprints.soton.ac.uk/268516/2/Citation_advantage_paper.pdf
6. Wagner, A. B. Open Access citation advantage : an annotated bibliography. // Issues in Sceince and Technology Librarianship. 60(Winter 2010). <http://www.istl.org/10-winter/article2.html>
7. Hebrang Grgić, I. Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb : Naklada Ljevak, 2016.

VI.3. Digitalni repozitoriji (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač:

dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Knjižničarima u visokoškolskim, specijalnim i narodnim knjižnicama.

Ishodi učenja: polaznici će steći temeljna znanja o digitalnim repozitorijima.

Sadržaj: Znanstveno komuniciranje prije i nakon 1990-ih. Definicija digitalnih repozitorija. Uloga digitalnih repozitorija. Vrste digitalnih repozitorija. Karakteristike digitalnih repozitorija. Sadržaji digitalnih repozitorija. Potvrda kvalitete sadržaja digitalnih repozitorija. Infrastruktura potrebna za rad digitalnih repozitorija. Softver potreban za rad digitalnih repozitorija. Budućnost znanstvenog objavljivanja. Primjeri dobre prakse.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati sustav određenog digitalnog repozitorija i prednosti njegova korištenja.

Kompetencijska matrica: D.3.3.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Bantin, Philip C. Building Trustworthy Digital Repositories: Theory and Implementation. Rowman & Littlefield, 2016.
2. Dei, Sang. Preparing for linked data in digital repositories. 2016. Dostupno na: <http://stars.library.ucf.edu/ucfscholar/23/> (11.9.2018.)
3. Digital repositories ten-years on: what do scientific researchers think of them and how do they use them?. // Learned Publishing 25(2012), 195–206.
4. Farrell, Maggie. Development of a Cross Institutional Digital Repository. Dostupno na: <http://library.ifla.org/1239/> (11.9.2018.)
5. Research Data Repositories: Review of current features, gap analysis, and recommendations

for minimum requirements.

6. Kumar, Roy Bijan. Institutional digital repositories. [S.l.] : LAP LAMBERT ACADEMIC PUBL, 2015.

7. Vrana, Radovan. Digital Repositories of Scientific Information at the Croatian Universities: Developing the Bridge towards e-Science // Proceedings of the ITI 2013, 35th International Conference on Information Technology Interfaces / Luzar-Stiffler, Vesna ; Jarec, Iva (ur.). Zagreb : University Computing Centre ; University of Zagreb, 2013. 145-150.

VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač:

dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena:

Predavanje je namijenjeno svim kolegicama i kolegama u knjižnicama čiji posao uključuje oblikovanje informacijskih izvora (organizacija sadržaja i izgled sučelja) koji će korisnicima knjižnica biti dostupni na world wide webu. Potrebna predznanja: osnove izrade web-stranica.

Ishodi učenja:

Sudionici će slušanjem predavanja usvojiti znanja vezana uz načela oblikovanja mrežnih mjesta koja će moći praktično primijeniti u praksi.

Sadržaj:

Izgradnja elektroničkih izvora informacija knjižnica na internetu dio je svakodnevnog posla knjižničara. Pritom je najčešće riječ o izgradnji ili oblikovanju web-mjesta (eng. web site) knjižnice koje sadrži osnovne informacije o knjižnici, njezinu fondu i uslugama. Kako bi oblikovanje web-mjesta knjižnica bilo uspješno i kako bi korisnici dobili kvalitetan izvor informacija o knjižnici, potrebno je primijeniti brojna znanja o organizaciji informacija u elektroničkoj okolini te načela oblikovanja sučelja prema elektroničkim informacijskim izvorima. Za postizanje uspjeha u oblikovanju kvalitetnih web-mjesta knjižnica potrebno je primijeniti koncept uporabljivosti. Općenito, uporabljivost se odnosi na djelotvornost, efikasnost i zadovoljstvo kojim korisnici ostvaruju pojedine ciljeve u nekoj okolini. U svijetu knjižnica, uporabljivost se odnosi na učinkovit pristup informacijama (Chowdhury). Općenito, uporabljivost možemo shvatiti i kao kvalitativni atribut kojim se utvrđuje lakoća korištenja korisničkog sučelja (prema informacijskom izvoru) (Nielsen). Zbog toga se uporabljivost smatra osobito važnom kod pitanja dizajna kvalitetnih web-sučelja, a taj pojam postao je i osobito važnim u području grafičkog dizajna. Rezultat primjene metoda kojima se provjerava stupanj primjene uporabljivosti na web-mjesta knjižnica, trebao bi za rezultat imati ne samo kvalitetnije web-sučelje knjižnice, nego i bolje elektroničke usluge dostupne putem interneta. Polaznici će biti upoznati s načelima oblikovanja kvalitetnih web-mjesta uključujući i nove trendove poput responzivnog dizajna te se upoznati s najčešćim pogreškama pri oblikovanju web-mjesta.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi analizu oblikovanja mrežnih mjesta.

Kompetencijska matrica: A.3.1-3.; B.2.1-3.; C.1.3.; D.1.3.; D.3.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Douglas, Steven. 7 Usability Heuristics That All UI Designers Should Know.
2. 42 great usability-testing tools and resources for 2017. Dostupno na: <https://conversion-rate-experts.com/usability-testing-tools/> (11.9.2018.)
3. HTML Responsive Web Design. Dostupno na: http://www.w3schools.com/html/html_responsive.asp (11.9.2018.)
4. Responsive Web design basics. Dostupno na: <https://developers.google.com/web/fundamentals/design-and-ux/responsive/> (11.9.2018.)
5. Krug, Steve. Don't make me think! : a common sense approach to Web usability. Berkley : New Riders, 2017.

VI.5. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba
Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Ingeborg Rudomino, prof., knjižničarska savjetnica

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Anamarija Ljubek, knjižničarka

Namjena: knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, informacijskim stručnjacima.

Ishodi učenja:

Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da prepoznaju online građu za obradu prema postojećim kriterijima za odabir, katalogizaciju i arhiviranje mrežne građe. Također, polaznici će usvojiti radne procese pri selektivnom arhiviranju, harvestiranju .hr domene kao i procese odabira građe za tematske kolekcije te usvojiti znanja o načinu pretraživanja arhiviranog sadržaja.

Sadržaj:

Tečaj će dati prikaz sadržaja na webu i njihovih svojstava. Predstavit će se inicijative arhiviranja weba u svijetu s naglaskom na kronologiju arhiviranja weba, kao i načini postupanja s obveznim primjerkom online građe. Usporedit će se metode i alati prikupljana sadržaja s weba u Hrvatskoj i svijetu. Opisat će se radni proces u prikupljanju online obveznog primjerka u Hrvatski arhiv weba. Prikazat će se načini harvestiranja online sadržaja (.hr domena i tematska harvestiranja) te usporediti kvaliteta arhiviranja/harvestiranja građe. U sklopu vježbi polaznici tečaja će sudjelovati u pretraživanju i pregledavanju arhivirane građe.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanja i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati arhivirani sadržaj.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1.-2; G.2.

Odabrana literatura:

1. Meyer, E. T.; Thomas, A.; Schroeder, R. Web Archives. Web archives : the Future(s). Dostupno na: <http://ssrn.com/paper=1830025>
2. Stirling, Peter; Chevallier, Philippe; Illien, Gildas. Web Archives for Researchers : Representations, Expectations and Potential Uses. Dostupno na: <http://www.dlib.org/dlib/march12/stirling/03stirling.html>
3. Niu, J. An overview of web archiving. // D-Lib Magazine 18,3/4(2012). Dostupno na: <http://dlib.org/dlib/march12/niu/03niu1.html>
4. Pennock, M. (2013). Web-Archiving (DPC Technology Watch Report). Dostupno na: http://www.dpconline.org/component/docman/doc_download/865-dpctw13-01pdf

VI.6. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Ingeborg Rudomino, knjižničarska savjetnica

Anamarija Ljubek, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta zainteresiranima za prihvata, obradu, pristup i arhiviranje mrežnih stranica, informacijskim stručnjacima, studentima knjižničarstva itd.

Ishodi učenja:

Polaznici će na tečaju usvojiti znanja iz osnova arhiviranja weba: identifikacije, obrade, arhiviranja, načinima pristupa, vrstama alata za arhiviranje, mogućnostima pretraživanja i citiranja online građe te će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti prepoznati građu koja je namijenjena arhiviranju u Hrvatski arhiv weba.

Sadržaj:

Polaznicima će se objasniti što je to arhiviranje weba i zašto je važno arhivirati web, upoznat će se s počecima arhiviranja weba i dobiti uvid u prikaz različitih vrsta sadržaja na webu i njihovih svojstava. Predstaviti će se inicijative arhiviranja weba u svijetu s naglaskom na kronologiju arhiviranja weba. Opisat će se načini prihvata i pohrane ove vrste online publikacija. Usporedit će se metode i alati prikupljanja sadržaja s weba u Hrvatskoj i svijetu. Opisat će se načini prikupljanja mrežnih publikacija u Hrvatskom arhivu weba.

Prvi dio:

- povijest arhiviranja weba
- o arhivima weba
- primjeri arhiva weba u svijetu
- načini vizualizacije arhiviranog sadržaja

Drugi dio:

- odabir mrežne građe za obradu
- osnove katalogizacije mrežne građe
- načini arhiviranja mrežnih stranica u Hrvatskom arhivu weba
- pretraživanje i pregledavanje arhiviranog sadržaja
- citiranje arhiviranog online sadržaja

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati arhivirani sadržaj.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1.-2; G.2.

Odabrana literatura:

1. Meyer, E. T.; Thomas, A.; Schroeder, R. Web Archives. Web archives : the Future(s).

Dostupno na: <http://ssrn.com/paper=1830025>

2. Stirling, Peter; Chevallier, Philippe; Illien, Gildas. Web Archives for Researchers : Representations, Expectations and Potential Uses. Dostupno na:

<http://www.dlib.org/dlib/march12/stirling/03stirling.html>

3. Niu, J. An overview of web archiving. // D-Lib Magazine 18,3/4(2012). Dostupno na:

<http://dlib.org/dlib/march12/niu/03niu1.html>

4. Brügger, Niels ; Ralf Schroeder, etc. The Web as History: Using Web Archives to Understand the Past and the Present. Dostupno na: <http://discovery.ucl.ac.uk/1542998/1/The-Web-as-History.pdf>

VI.7. Struktura i sadržaj mrežnih stranica - smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Ana Sudarević, dipl. knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen školskim knjižničarima.

Ishodi učenja:

Polaznici će prepoznati važnost oblikovanja mrežne stranice školske knjižnice identificirajući prednosti koje mrežna stranica donosi knjižnici i njenim korisnicima. Nakon webinara bit će u mogućnosti osmisлити strukturu mrežne stranice i definirati potreban sadržaj na temelju preporuka iz literature i pokazanih primjera.

Sadržaj:

Virtualni prostor školske knjižnice danas je gotovo jednako važan kao i njezin fizički prostor. Uvažavajući navike i potrebe korisnika, podjednako učenika i učitelja, kao i mogućnosti koje pruža suvremena tehnologija te epidemiološka situacija u kojoj se trenutačno nalazimo, školske knjižnice trebaju svoje poslovanje, usluge i promociju učiniti vidljivima i u virtualnom okruženju. Poticaji za oblikovanje mrežnih stranica školske knjižnice su brojni: komunikacija i interaktivnost u sinkrono i asinkrono vrijeme između knjižničara i korisnika, predstavljanje knjižničnih usluga i aktivnosti korisnicima, ali i široj javnosti, dopuna knjižničnog fonda mrežnim izvorima znanja i informacija, mogućnost stvaranja vlastitih digitalnih materijala ili repozitorija i slično. Uza sve to, posebnu pozornost treba posvetiti edukaciji korisnika, čime se djeluje u skladu s IFLA-inim smjernicama, u kojima se ističe usmjerenost školske knjižnice na informacijsku i medijsku pismenost.

Stoga je oblikovanje mrežnih stranica školske knjižnice proces koji zahtijeva promišljanje i pomno planiranje. Kao pomoć u tome mogu poslužiti brojne preporuke i smjernice, podjednako za odabir i promociju sadržaja, kao i za odabir i uporabu digitalnih alata te servisa za njihovu tehničku izvedbu. Konačni cilj su kvalitetne, vjerodostojne i profesionalne mrežne stranice, koje će postati početna točka u potrazi za potrebnim informacijama i znanjima.

Tijekom izlaganja bit će predstavljeni preporučeni elementi za mrežnu stranicu školske knjižnice te prikazani reprezentativni hrvatski i strani primjeri.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenivati iskustva i navoditi adekvatne elemente sadržaja za mrežne stranice školskih knjižnica.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Braim Vlahović, Goranka. 2018. Virtualna slika školskih knjižnica: mrežne stranice školskih

- knjižnica kakve jesu i kakve bi trebale biti. <http://www.husk.hr/wordpress/wp-content/uploads/2018/10/Virtualna-slika-%C5%A1kolskih-knji%C5%BEenica.pdf> (pristupljeno 12. listopada 2020.)
2. 6 Steps to Create a Great School Library Website. *Looking Backward – No Sweat Library Lessons & Management That Works : reflections from A Middle School Librarian*. <https://lookingbackward.edublogs.org/2019/12/04/school-lib-website/> (pristupljeno 3. studenoga 2020.).
3. Chow, Anthony S. i dr. 2016. *How Usable Are School Library Websites? : A Random Sample from All Fifty States*. The Journal of Research on Libraries and Young Adults 7/2. http://www.yalsa.ala.org/jrly/wp-content/uploads/2016/06/Chow_Morris_School-Library-Websites_Final.pdf (pristupljeno 3. studenoga 2020.).
4. Herring, James E. 2008. Internetske i informacijske vještine : priručnik za učitelje i školske knjižničare. Dominović. Zagreb.
5. IFLA-ine smjernice za školske knjižnice. 2016. Ur. Schultz-Jones, Barbara; Oberg, Dianne. [Hrvatsko knjižničarsko društvo](#). Zagreb.

MODUL VII: NAKLADNIŠTVO

VII.1. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

Marina Babić, dipl. novinar

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Namjena:

Ciljana skupina polaznika su knjižničari, informacijski i dokumentacijski stručnjaci kojima je predmet interesa upoznavanje i primjena međunarodnih normiranih identifikatora, opisa i poveznih metapodataka u knjižnicama, muzejima, arhivima te industrijama sadržaja, uključujući nakladnike i druge dobavljače sadržaja kao što su platforme za objavu publikacija, citatne i druge baze podataka. Za ovaj tečaj potrebno je znanje usvojeno na webinaru *Normizacija i norme za archive, knjižnice i muzeje*.

Ishodi učenja:

Polaznici će nadograditi osnovna znanja stečena na webinaru *Normizacija i norme za archive, knjižnice i muzeje*. Po završetku tečaja polaznici će biti u mogućnosti služiti se podacima iz međunarodnih i europskih razina normizacije. Moći će pretraživati novosti o dokumentima važnima za njihovo poslovanje. Moći će sudjelovati u online radionicama koje organiziraju CEN i ISO. Bit će im omogućen pregled norma po izboru u zaštićenoj verziji. Upoznat će se s procesom prijevoda i objave norma, sudjelovanjem u javnoj raspravi i popunjavanjem obrazaca za komentare. Također će naučiti prepoznati važnost primjene norma u poslovanju te koje su norme važne za njihovo područje i kako ih primjenjivati u poslovanju.

Usvojiti će osnovna znanja o međunarodnim normama koje propisuju kako urediti serijsku ili monografsku publikaciju, koji su normirani elementi i gdje se i kako navode na publikacijama. Usvojiti će znanja o strukturi normi identifikacijskih sustava te koji su normirani identifikatori.

Upoznat će se sa strukturom, primjenom i interoperabilnosti identifikatora i pridruženih metapodataka i radom sustava na međunarodnoj razini.

Sadržaj:

Polaznicima će se predstaviti svi alati za rad u normizaciji koji postoje na nacionalnoj, ali i na međunarodnim razinama. Bit će educirani kako prepoznati važnost primjene norma u poslovanju te koje su norme važne za njihovo područje. Polaznici će moći pregledavati norme u repozitoriju Hrvatskoga zavoda za norme, a također i posjetiti normoteku gdje će im biti predstavljen sustav pretraživanja te mogućnost besplatnog uvida u norme. Polaznici će također dobiti informacije o upotrebi norma u pisanju znanstvenih radova. Upoznat će se s radom tehničkih odbora, a posebno radom tehničkog odbora HZN TO 46, *Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije* te s normama iz ovog područja i njihovom primjenom u svakodnevnom radu. U konkretnijem smislu govorit će se o normama koje propisuju primjenu normiranih identifikatora i normirani način uređivanja publikacija što je sve više predmet interesa knjižnica, nakladnika, bibliografskih i citatnih baza podataka, repozitorija, sveučilišta, pokrovitelja itd.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izdvojiti međunarodne norme koje im mogu koristiti u radu.

Kompetencijska matrica: D.1.1., E.2.1., E.3.1., F.5., G.3.

Odabrana literatura:

1. Unutrašnja pravila za normizaciju UPN 1 do UPN 6. Hrvatski zavod za norme.
2. ISO publikacija Teaching Standards (dostupna besplatna verzija online),
3. ISO publikacija My ISO job (dostupna besplatna verzija online)
4. Hakala, J. The Seven Levels of Identification: an Overview of the Current State of Identifying Objects within Digital Libraries. // *Electronic Library and Information Systems* 40, 4(2006), 361-371.
5. Hakala, J. Persistent identifiers – an overview [citirano: 2023-11-17]. Dostupno na: https://www.academia.edu/77589367/Persistent_identifiers_an_overview

VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Silvana Šehić Marković, mag. informatologije

Lucija Šimundić, mag. informatologije

Namjena: Webinar je namijenjen nakladnicima hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa.

Ishodi učenja: Nakladnici hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa po odslušanom tečaju usvojiti će osnovna znanja o identifikacijskom sustavu za DOI, o identifikatoru DOI, uslugama Hrvatskog ureda za DOI, kao i pogodnostima, uvjetima i načinima korištenja uslugom posredništvom Ureda. Webinar osposobljava nakladnike/polaznike procijeniti zadovoljavaju li uvjete učlanjenja u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI te ih upoznaje s postupkom učlanjenja ili prelaska u nadležnost Ureda. Usvojena znanja polaznicima će otkloniti početne poteškoće pri potpisivanju Sporazuma, odabiru modela suradnje i načina dostave metapodataka

te ih upoznati s njihovim obvezama koje proizlaze iz potpisanog Sporazuma.

Sadržaj: Cilj je webinaru upoznati nakladnike hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa s radom Crossrefova registracijskog ureda u Republici Hrvatskoj - Hrvatskog ureda za DOI - njegovim uslugama, pogodnostima ostvarivanja članstva posredništvom Ureda, kao i dosadašnjim postignućima Ureda. Tijekom webinaru objasniti će se što je identifikacijski sustav za DOI, zatim što je sam DOI i koje su prednosti njegove uporabe, čemu se može dodijeliti te kojim vrstama građe se DOI dodjeljuje posredništvom Hrvatskog ureda za DOI. Pojasnit će se način i uvjeti učlanjenja nakladnika u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI, odnosno prelazak u nadležnost Ureda ranije samostalno učlanjenih nakladnika, modeli suradnje i načini dostave metapodataka i digitalnih objekata u Sustav DOI-HR te obveze koje nakladnici preuzimaju na sebe potpisivanjem Sporazuma. Također će se, u svrhu otklanjanja nejasnoća, prikazati najčešći problemi i poteškoće s kojima se nakladnici suočavaju prilikom potpisivanja Sporazuma, dostave metapodataka i digitalnih objekata te izračuna i registracije DOI-ja.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će se moći učlaniti u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI te će biti upućeni u modele suradnje i načine dostave metapodataka i digitalnih objekata u Sustav DOI-HR.

Kompetencijska matrica: D.1.3., D.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. Getliher, D.; S. Šehić; L. Martinić. Hrvatski ured za DOI i Sustav DOI-HR. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019) , 191-212. URL: <https://doi.org/10.30754/vbh.62.2.768>
2. Getliher, Danijela, Silvana Šehić. Hrvatski ured za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu=The Croatian DOI office. // Glas@nsk.hr, 5, 15(2018), 31-38.
3. Getliher, Danijela. Zašto je važan sustav DOI?. // Srce Novosti 72(2018), 5-6.
4. Crossref. URL: <https://www.crossref.org/>
5. DOI. URL: <https://www.doi.org>
6. Hrvatski ured za DOI. URL: <https://www.nsk.hr/doi>

VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof.

Namjena: Knjižničarima koji objavljuju radove u stručnim i znanstvenim časopisima, urednicima i članovima uredništava znanstvenih i stručnih časopisa iz svih područja, znanstvenicima koji objavljuju ili namjeravaju objavljivati radove u znanstvenim i stručnim časopisima.

Ishodi učenja:

Polaznici će na tečaju naučiti razlikovati znanstvene od stručnih publikacija/radova, znat će objasniti i planirati proces pripreme i objavljivanja stručnih i znanstvenih časopisa i knjiga. Upoznat će način komunikacije između autora, urednika i recenzenata, naučit će ispravno oblikovati znanstveni/stručni rad tako da on bude u skladu s uputama autorima. Polaznici će naučiti ispravno koristiti i navoditi izvore te će upoznati metode otkrivanja plagijata.

Sadržaj:

Povijest i struktura znanstvenih časopisa. Struktura znanstvenih članaka. Troškovi objavljivanja. Proces objavljivanja – zadaće urednika i suradnika (lektori, recenzenti, prevoditelji, redaktori prijevoda, izrađivači kazala, grafička priprema, dizajn). Znanstveni stil pisanja. Upute autorima. Načini citiranja literature. Znanstveni i stručni časopisi – postupak recenzije, kategorizacija radova, uloga urednika. Identifikacijske oznake u znanstvenim časopisima. Upute recenzentima. Otvoreni pristup. Autorsko pravo i znanstvena komunikacija. Etička pitanja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati sustav objavljivanja u znanstvenim i stručnim časopisima.

Kompetencijska matrica: D.1, E.3, F.5., G.2.

Odabrana literatura:

1. Hebrang Grgić, Ivana. Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb : Naklada Ljevak, 2016.
2. Hebrang Grgić, Ivana. Open Access to scientific information in Croatia : increasing research impact of a scientifically peripheral country. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2011.
3. Hrvatski znanstveni časopisi : iskustva, gledišta, mogućnosti / ur. I. Hebrang Grgić. Zagreb : Školska knjiga, 2015.
4. Horvat, A.; Živković, D. Knjižnice i autorsko pravo. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2009., str. 93-110 i str. 131-134.
5. Odlyzko, A. The economics of electronic journals.
6. Petrak, J. Bibliometrijski pokazatelji u ocjenjivanju znanstvenog rada. // Liječnički vjesnik. 123(2001).
7. Šercar, T. Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa. Zagreb : Globus, 1988.

VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačice:

Marina Babić, dipl. novinarka

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen arhivistima, knjižničarima i muzealcima.

Ishodi učenja:

Polaznici će tijekom ovog webinara usvojiti osnovna znanja o povijesti, svrsi i načinu rada međunarodnih, europskih i nacionalnih normiranih tijela. Usvojiti će osnovnu terminologiju iz područja normizacije. Upoznat će se s osnivanjem i radom Hrvatskog zavoda za norme, prednostima članstva u međunarodnim organizacijama, prednostima, oblicima i odgovornostima članstva hrvatskih pravnih tijela u Hrvatskom zavodu za norme, te strukturom rada normizacije i njezinim alatima. Naučiti će prepoznavati i pronalaziti norme koje su im potrebne u svakodnevnom radu. Moći će pratiti novosti u svijetu norma te će naučiti kako pretraživati katalog norma. Upoznat će se s radom normoteke i usvojiti potrebne pojmove i predznanja koji će im koristiti za usvajanje daljnjih znanja iz područja normizacije na tečaju *Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*.

Sadržaj:

Polaznici će se u uvodnom dijelu upoznati s međunarodnim, europskim i nacionalnim normirnim tijelima i organizacijama, razinama normizacije, povijesti i razvojem te ciljevima normizacije. Predstaviti će se povijest i svrha osnivanja hrvatskog normirnog tijela, te prikazati kako je Republika Hrvatska u pregovorima za ulazak u EU morala prihvatiti europske norme i osnovati svoje nacionalno normirno tijelo. Predstaviti će se što sve donosi članstvo u međunarodnim organizacijama. Polaznici će se upoznati s radom i strukturom rada Hrvatskog zavoda za norme, zakonskim okvirima prema kojima su uređena načela i ciljevi hrvatske normizacije, pripremom i objavljivanjem hrvatskih normi, te članstvom u međunarodnim organizacijama i financiranjem takvih tijela.

Webinar će polaznike upoznati s područjima normizacije, osnivanjem i radom tehničkih odbora, sudjelovanjem u radu radnih skupina, zaduženjima i pogodnostima članova tehničkih odbora, te s normotekom i katalogom norma.

Na primjeru tehničkog odbora *HZN/TO 46 Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije*, iz područja osnovnih norma, pojasnit će se svrha, način rada, pogodnosti i obveze djelovanja jednog odbora. Polaznici će biti upoznati s normama koje normiraju segmente rada i djelovanja arhiva, knjižnica i muzeja. Na konkretnom primjeru bit će prikazano koje norme i kako pomažu knjižničarima u radu s nakladnicima i što se postiže normizacijom u ovom području.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će izdvojiti norme koje im mogu biti od koristi u svakodnevnom radu.

Kompetencijska matrica: E.1.2., E.3.1., F.5., G.3.

Odabrana literatura:

1. Zakon o normizaciji (NN 163/2003)
2. Unutrašnja pravila za normizaciju [Hrvatski zavod za norme - Unutrašnja pravila za normizaciju \(hzn.hr\)](http://hrvatski.zavod.za.norme.hr/Unutrašnja%20pravila%20za%20normizaciju%20(hzn.hr))
3. Pojmovi, nazivi i definicije [Hrvatski zavod za norme - Pojmovi, nazivi i definicije \(hzn.hr\)](http://hrvatski.zavod.za.norme.hr/Pojmovi%20nazivi%20i%20definicije%20(hzn.hr))
4. Hrvatski tehnički odbor HZN TO 46
31.45.242.218/HZN/Adresar.nsf/wFrameset2?OpenFrameSet&Frame=Down&Src=%2FHZN%2FAdresar.nsf%2F9ae16198d850bfd8c1256cba00551a84%2F7724812632b56845c1256cec004ce31f%3FOpenDocument%26AutoFramed

VII.5. Inkluzivno izdavaštvo (webinar) - novo

Vrijednost webinara: 0.15 CEU

Predavačice:

Karolina Zlatar Radigović, knjižničarka

Jelena Lešaja, viša knjižničarka

Namjena: Svim knjižničarima koji žele znati nešto više o inkluzivnom izdavaštvu te o pristupačnim formatima i uslugama.

Ishodi učenja: Polaznici će moći identificirati značajke koje čine neku knjigu i dokument pristupačnim, objasniti koncept inkluzivnog izdavaštva te primijeniti načela inkluzivnog izdavaštva u razvijanju pristupačnih formata i knjižničnih usluga.

Sadržaj: Prema *Direktivi EU o pristupačnosti i novom zakonodavstvu* sve e-knjige moraju biti objavljene u pristupačnom formatu. U praksi bi to značilo da slijepe i slabovidne osobe kao i

brojne druge osobe s teškoćama čitanja moraju moći čitati e-knjige, na primjer pomoću programa za čitanje sa zaslona. Cilj je zakonodavstva poboljšati jednakost i učiniti knjige dostupnima onim čitateljima kojima su potrebni pomoćni uređaji, no zakonodavstvo je, razumije se, prilično općenite prirode i ne sadrži detaljne upute.

Zašto je pristupačnost važna? Pristupačnost u kontekstu knjižničarstva i knjižarstva znači da što više različitih ljudi može koristiti određenu knjigu i uslugu. Velika većina knjiga, iako objavljena, zapravo je nedostupna ukupnoj populaciji potencijalnih čitatelja. Razmotrit ćemo zašto je važno proizvoditi pristupačne e-knjige i dokumente uopće, koji su zakonski zahtjevi za e-knjige i kako proizvođači i izdavači e-knjiga mogu početi proizvoditi pristupačne e-knjige. U kojem trenutku pripreme knjige ili dokumenta treba početi raditi na pristupačnosti? Kako pristupačnost inkorporirati u procese proizvodnje, nabave, prezentacije i razmjene građe? Navest ćemo primjere dobre prakse, poglavito iz Finske, čija knjižnica Celia usko surađuje sa zajednicom nakladnika i ostvaruje značajne rezultate na polju inkluzivnog izdavaštva.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će identificirati značajke pristupačnih formata i knjižničnih usluga.

Kompetencijska matrica: C.1., D.1., E.3.1., F.5., G.2.

Odabrana literatura:

1. Zakon o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_06_89_1231.html

2. Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica.

https://hkzasl.hr/images/2023/Smjernice_za_pristupanost_narodnih_knjzinica.pdf

3. Upute za stvaranje pristupačnih formata: preporuke Hrvatske knjižnice za slijepe

https://hkzasl.hr/images/Upute_za_stvaranje_pristupanih_formata.pdf

4. Guidelines for Inclusive Library Services for Persons with Print Disabilities

<https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/8330901f-0bca-439b-bc19-cb0e4168a617/content>

VII.6. Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica (webinar) - novo

Vrijednost webinara: 0.15 CEU

Predavačice:

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Ingeborg Rudomino, knjižničarska savjetnica

Sonja Pigac, knjižničarska savjetnica

Marlena Vičević, knjižničarka

Tomislava Žilić, knjižničarka

Anamarija Ljubek, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica koje su nakladnici i objavljuju izvorno digitalnu građu poput e-knjiga, e-časopisa, mrežnih stranica, zvučnih knjiga, digitalne glazbene i kartografske građe te drugih digitalnih izdanja koja su obuhvaćena Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019, 114/2022, 36/2024) i Pravilnikom o obveznom primjerku (NN 66/2020).

Ishodi učenja: Polaznici će na radionici usvojiti znanja o normama i radnim procesima dostave obveznog primjerka izvorno digitalne građe koju objavljuju. Polaznici će po odslušanoj radionici

dobiti uvid u cjeloviti radni proces upravljanja prihvatom obveznog primjerka digitalne građe te će biti u mogućnosti koristiti aplikaciju za provedbu registracije kada se knjižnica nalazi u ulozi nakladnika i izvršiti dostavu obveznog primjerka ovisno o vrsti građe.

Sadržaj:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u lipnju 2024. započela je s radom u novom informacijskom sustavu za upravljanje prihvatom obveznog primjerka svih vrsta digitalne građe – sustav eOP. Sustav eOP izgrađen je u sklopu projekta *e-Kultura: digitalizacija kulturne baštine* i predstavlja suvremeni informacijski sustav temeljen na sustavu NIAS, gdje se osigurava prihvati i trajna pohrana metapodataka i datoteka u sigurnom okruženju državnog oblaka.

Na radionici će se predstaviti proces registracije knjižnica u ulozi nakladnika te mogućnosti dostave različitih vrsta publikacija, ali i dati uvid u cjeloviti radni proces upravljanja obveznim primjerkom izvorno digitalne građe. Radionica je podijeljena tri cjeline.

U uvodnom dijelu prikazat će se dosadašnji načini dostave i prihvata obveznog primjerka te pojasniti zakonske odredbe koje se odnose na dostavu obveznog primjerka digitalne građe te opisati cjeloviti radni proces upravljanja obveznim primjerkom digitalne građe.

U drugom dijelu prikazat će se proces registracije pravne osobe, način dostave e-publikacija u sustav eOP prikazujući sve korake u radnom procesu prihvata obveznog primjerka e-publikacija. Detaljno će se pojasniti pravilno navođenje metapodataka, kao i ispravna dostava cjelovitih datoteka.

U trećem dijelu prikazat će se završni dio radnog procesa od načina integracije podataka u Središnji sustav za trajnu pohranu e-Kultura i u sustav digitalne knjižnice NSK.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje, radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će koristiti aplikaciju za provedbu registracije

Kompetencijska matrica: A.3.2., B.2.1., B.2.2., D.2.2.; D.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019, 114/2022, 36/2024) Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html
2. Pravilnik o obveznom primjerku (NN 66/2020). dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_06_66_1318.html
3. Standard za digitalne knjižnice (NN 103/2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
4. OAIS Reference Model ISO (14721). Dostupno na: <http://www.oais.info/>
5. Klarin Zadravec, Sofija; K. Holub (2025). Novi informacijski sustav za dostavu digitalnoga obveznog primjerka (sustav e-OP). Glas@nsk.hr : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 11, 21; 21-23. [citirano: 2025-11-19]. Dostupno na: https://nsk.hr/wp-content/uploads/2025/02/NSK_casopis_21_online.pdf

MODUL VIII: DIGITALIZACIJA GRAĐE

VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka

Sanja Jelušić, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima i ostalim zainteresiranim kandidatima za korištenje alata za izradu virtualnih izložbi.

Ishodi učenja:

1. Polaznici će povećati znanje o virtualnoj izložbi kao načinu predstavljanja digitalnog sadržaja, moći će prepoznati vrste virtualnih izložbi i alata za njihovu izradu.
2. Polaznici će biti u mogućnosti samostalno izraditi virtualnu izložbu – odabrati i pripremiti sadržaj virtualne izložbe, definirati njezinu strukturu u skladu s temom i sadržajem te odabrati primjerene načine predstavljanja.
3. Polaznici će naučiti osnove rada u administracijskom sučelju WordPress te će stečena znanja moći primijeniti na sve vrste predložaka (web-stranica) u navedenom sustavu.
4. Polaznici će biti osposobljeni za samostalnu izradu, objavljivanje i uređivanje sadržaja virtualne izložbe korištenjem CMS-a WordPress.

Sadržaj:

Virtualna izložba je „mrežno utemeljena višemedijska zbirka informacijskih objekata koja se uspostavlja oko određene teme, pojma ili ideje i tehnološki je primjerena za korisnički usmjereno iskustvo otkrivanja, učenja, sudjelovanja i zabave kroz svojstva dinamičnog proizvoda i usluge“ (S. Foo, 2012.). Izradom virtualnih izložbi nastoji se popularizirati i povećati korištenje digitaliziranih sadržaja, ali u manjim ustanovama one mogu predstavljati i prvi korak u izgradnji zbirke digitalizirane građe. Izrada virtualne izložbe nije nadomjestak za uspostavu sustava za upravljanje digitalnom građom (repozitorija, digitalne knjižnice) već njegova nadopuna. Za ustanove s već uspostavljenim digitalnim zbirkama, virtualne izložbe omogućuju okupljanje sadržaja radi boljeg predstavljanja i marketinga čitavoga sustava digitalne knjižnice i njezina sadržaja. Važan aspekt virtualnih izložbi njihova je obrazovna komponenta, pri čemu se građa može organizirati kroz različite razine složenosti za različite skupine korisnika, što utječe na odabir sadržaja, instrumente i definiranje usluga.

U radionici će se uvodno prikazati koncept virtualne izložbe digitalizirane građe, dosadašnji rad na izradi virtualnih izložbi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te ostalim knjižnicama i predstaviti alati za izradu virtualnih izložbi. Praktični dio radionice obuhvatit će izradu virtualne izložbe u CMS sustavu WordPress: prijavu u administracijsko sučelje, rad s nadzornom pločom, izradu i uređivanje sadržaja, strukturiranje putem stranica i kategorija, integraciju multimedijalnih elemenata u sadržaj te osnove administriranja CMS sustava.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi virtualnu izložbu u CMS sustavu WordPress.

Kompetencijska matrica: B.2.1, B.2.2, D.3, F.2, G.2.

Odabrana literatura:

1. INDICATE (International Network for a Digital Cultural Heritage e-Infrastructure) (2012, ed.). Handbook on virtual exhibitions and virtual performances. Version 1.0 (August 2012) [citirano: 2016-11-05]. Dostupno na: <http://www.indicate-project.eu/>
2. Foo, S. Online Virtual Exhibitions: Concepts and Design Considerations. // DESIDOC Journal of Library and Information Technology, Vol. 28, No. 4, July 2008, pp. 22-34
3. Marin, A. ; S. Sambolić. Virtualne izložbe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu // 18. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Rovinj, 26.-28. studenoga 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2015. Str. 290-299.
4. Klarin Zdravec, S. Radionica Virtualne izložbe i kreativne industrije. // 18. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Rovinj, 26.-28. studenoga 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2015. Str. 288.
5. Klarin Zdravec, S.; D. Koljenik; A. Marin. Posredovanje digitalne kulturne baštine : primjer izgradnje mreže virtualnih izložbi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 115–132.

VIII.2. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda (webinar)**Vrijednost tečaja:** 0.15 CEU**Predavač:**

dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Webinar je namijenjen svim knjižničarima koji namjeravaju pristupiti izradi digitalne zbirke ili su uključeni u održavanje već postojeće digitalne zbirke koju žele unaprijediti.**Ishodi učenja:** Sudionici će temeljna znanja vezana uz ključne segmente oblikovanja, izrade i održavanja digitalnih zbirki u online okolini.**Sadržaj:**

Polaznici će se upoznati s oblikovanje digitalne zbirke uz pomoć jednog od dostupnih open source softverskih rješenja. Tijekom webinara bit će upoznati s glavnim dijelovima online zbirke te kako ključne dijelove online digitalne zbirke popuniti sadržajima. Polaznicima će u kratkim crtama biti pojašnjeno i kako održavati online zbirku.

Trajanje: 1.5 sati**Metode poučavanja:** Predavanje**Mjerenje postignuća:** Polaznici će razmjenjivati praktična iskustva te prijedloge kako samostalno izgraditi digitalnu zbirku uz pomoć softvera otvorenog koda.**Kompetencijska matrica:** B.2; D.3.; G.2.; G.3.**Odabrana literatura:**

1. Pyrounakis, George; Nikolaidou, Mara; Hatzopoulos, Michael. Building Digital Collections using Open Source Digital Repository Software: A Comparative Study. http://galaxy.hua.gr/~mara/publications/IJDLIS_2014.pdf (11.9.2018.)
2. A Study on the Open Source Digital Library Software's: Special Reference to DSpace,

EPrints and Greenstone. <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1212/1212.4935.pdf> (11.9.2018.) 3.
Collection and Exhibition Platforms.
<https://wiki.harvard.edu/confluence/display/HLSLibraryInteroperability/Collection+and+Exhibition+Platforms> (11.9.2018.)

VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Matilda Justinić, viša knjižničarka

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka

Sanja Jelušić, knjižničarka

Namjena: Namijenjeno je knjižničarima svih vrsta knjižnica koji rade ili će raditi s digitalnom građom.

Ishodi učenja:

Polaznici će na radionici usvojiti znanja o radnim procesima i normama u postupcima trajne pohrane i korištenja digitalne građe (digitalizirane i izvorno digitalne) u knjižnicama. Polaznici će po odslušanoj radionici dobiti uvid u cjeloviti proces upravljanja digitalnom građom te biti u mogućnosti koristiti alate za trajnu pohranu i objavu na portalu e-Kultura uspostavljenom u sklopu projekta *e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine*.

Sadržaj:

Trajna pohrana i zaštita digitalne knjižnične građe na nacionalnoj razini omogućena je uspostavom Središnjeg sustava za trajnu pohranu koji je razvilo Ministarstvo kulture i medija.

Na radionici će se predstaviti proces uključivanja knjižnica u Središnji sustav za trajnu pohranu te dati smjernice i upute za korištenje novih alata i sustava e-Kultura. Radionica je podijeljena u četiri cjeline.

U uvodnom dijelu pojasnit će se uloga NSK kao matične knjižnice, domenskog agregatora i ustanove koja je zadužena za izgradnju Hrvatske digitalne knjižnice. Prikazat će se preduvjeti i modeli uključivanja knjižnica u sustav.

U drugom dijelu dat će se pregled izjava o pravima i licencijama koje je potrebno koristiti u izradi metapodataka digitalne građe za označivanje njihovog autorskopavnog statusa te naznačiti utjecaj autorskog prava na digitalizaciju i dostupnost građe.

U trećem dijelu predstaviti će se način pripreme građe za digitalizaciju te tehnički i administrativni metapodaci koje je potrebno bilježiti.

U četvrtoj cjelini prikazat će se načini integracije podataka u Središnji sustav za trajnu pohranu, predstaviti će se modul za praćenje radnog procesa digitalizacije građe i njegova uloga u procesu trajne pohrane te će se objasniti najvažniji elementi radnog procesa u Središnjem sustavu. Uz to, dat će se i prikaz metapodataka koji su nužni za dostavu na portal e-Kultura i u Europeanu.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te implementirati rješenja dobivena temeljem uvida u cjeloviti proces upravljanja digitalnom građom.

Kompetencijska matrica: B.2., C.1.1., D.2.1., D.3.

Odabrana literatura:

1. Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine. Dostupno na: https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/digitalizacija%20kulturne%20bastine/Smjernice%20za%20digitalizaciju%20gra%C4%91e%20eKultura%2C%20srpanj2023_.docx
2. Standard za digitalne knjižnice (NN 103/2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
3. Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_27_452.html
4. OAIS Reference Model ISO (14721). Dostupno na: <http://www.oais.info/>
5. Stančić, H. Teorijski model postojanog očuvanja autentičnosti elektroničkih informacijskih objekata. Doktorska disertacija. Zagreb : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005.
Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr:8443/244465>

VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavači:

Dr. sc. Jadranka Stojanovski, izv. profesorica u miru

Dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Knjižničarima koji namjeravaju pristupiti izradi digitalne zbirke ili su uključeni u održavanje već postojeće.

Ishodi učenja: Sudionici će usvojiti temeljna znanja vezana uz ključne segmente oblikovanja, izrade i održavanja digitalnih zbirki.

Sadržaj:

Polaznici će se upoznati s teorijskim postavkama digitalnih zbirki te s načelima i pristupima pri oblikovanju digitalnih zbirki u znanosti, obrazovanju i kulturi. Protumačit će im se osnovni kriteriji pri odabiru građe za uključivanje u digitalne knjižnice i detaljno će se upoznati s postupcima izgradnje digitalnih zbirki i njihovim životnim ciklusom. Opisat će se mogući postupci digitalizacije. Detaljniji pregled načina opisivanja sadržaja i organizacije digitalnih zbirki omogućit će uvid u najnovije trendove u primjeni standarda. Kraći osvrt pojasnit će pitanja vezana uz autorska prava, kao i važnost planiranja, praćenja, prosudbe i promocije. Na kraju će se opisati moguće usluge koje prate razvoj digitalnih knjižnica i elementi prosudbe korisničkih sučelja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati organizaciju jedne digitalne zbirke, metode njenog korištenja i razvoja.

Kompetencijska matrica: B2.2-3, D.3.1-2, G.2.

Odabrana literatura:

1. Banerjee, Kyle; Reese, Terry Jr. Building Digital Libraries. Neal-Schuman Publishers, 2018.
2. Lesk, Michael. Understanding digital libraries. San Francisco : Morgan Kaufman, 2005.

3. Holbrook, Gloria J. *Academic and Digital Libraries: Emerging Directions and Trends*. New York : Nova Science Publishers, 2018.
4. Xie, Iris; Matusiak, Krystyna K. *Discover digital libraries : theory and practice*. Amsterdam: Elsevier, 2016.

MODUL IX. GENERIČKE KOMPETENCIJE

IX.1. Organizacija stručnih događanja (skupa, okruglog stola i panela): od plana do izvedbe (tečaj) - novo

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica: mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz svih vrsti knjižnica koji žele svladati ili unaprijediti svoje znanje o organiziranju stručnog skupa, okruglog stola ili panel-rasprave. Cilj je osnažiti polaznike u planiranju različitih segmenata organizacije. Program kombinira teorijsko znanje i praktične vještine, osiguravajući da polaznici steknu kompetencije potrebne za profesionalnu i kvalitetnu organizaciju stručnih događanja.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja polaznici će biti osposobljeni za samostalno planiranje i provedbu stručnog skupa, prepoznavanje i organiziranje različitih oblika stručnih događanja, učinkovitu koordinaciju tima te primjenu komunikacijskih i promotivnih alata za angažiranje sudionika.

Sadržaj:

Tijekom tečaja polaznici će kroz kombinaciju predavanja, praktičnih primjera i vježbi steći razumijevanje različitih oblika stručnih događanja, poput stručnih skupova, konferencija, okruglih stolova i panel-rasprava, te naučiti kako ih uspješno organizirati u skladu s profesionalnim standardima.

Tečaj će započeti pregledom osnovnih pojmova i svrhe stručnih skupova, naglašavajući njihovu ulogu u razmjeni znanja, iskustava i dobre prakse među stručnjacima. Polaznici će naučiti razlikovati različite tipove događanja prema cilju, strukturi i ciljanoj publici te dobiti uvid u primjere dobre prakse iz lokalnog, nacionalnog i međunarodnog konteksta.

Osim toga, na tečaju će se proći kroz etape organizacije stručnog skupa, uključujući planiranje, pripremu, provedbu i evaluaciju. Polaznici će naučiti kako definirati ciljeve skupa, odabrati temu i ciljani skup sudionika te sastaviti okvirni budžet i program. Naglasit će se razlika između organizacije događanja u fizičkom, virtualnom i hibridnom obliku te na što treba posebno obratiti pozornost. Također, dio će biti posvećen i pripremi programa, poziva i prijava, logističku organizaciju te tehničke i administrativne aspekte događanja.

Potom će se obraditi važnost organizacijskog tima i uloga sudionika. Polaznici će upoznati različite funkcije, uključujući ulogu voditelja, koordinatora, moderatora i tehničke podrške, te naučiti kako učinkovito koordinirati tim i koristiti alate za planiranje i praćenje aktivnosti.

Drugi dio tečaja posvećen je promociji i komunikaciji sa sudionicima. Polaznici će naučiti kako napisati poziv, izraditi prijavnice i objaviti službeni program te kako koristiti različite kanale komunikacije za uključivanje sudionika prije, tijekom i nakon događanja.

Središnji dio tečaja je praktična radionica, u kojoj polaznici u manjim grupama izrađuju vlastiti mini-plan stručnog skupa. Radionica uključuje odabir teme, definiranje ciljeva, sastavljanje programa, planiranje uloga i zadataka tima te izradu vremenskog okvira i osnovnog promotivnog plana. Sudionici prezentiraju svoje planove i dobivaju povratne informacije, što omogućava primjenu stečenih znanja u praktičnom kontekstu.

Tečaj završava modulom evaluacije i refleksije, gdje se sažimaju ključni koraci organizacije stručnog skupa i analiziraju iskustva sudionika. Polaznici će naučiti kako procijeniti uspješnost događanja prema definiranim kriterijima i kako iskoristiti povratne informacije za poboljšanje budućih stručnih skupova.

Tečaj je osmišljen kako bi knjižničarima pružio znanja i vještine potrebne za planiranje, prijavu i realizaciju stručnih događanja. Polaznici će kroz uvodni dio tečaja biti upoznati s vrstama stručnih događanja, njihovim osobitostima i odabiru pravog oblika koji odgovara temi i cilju stručnog događanja te koracima koji prethode samoj organizaciji stručnog događanja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati i raditi na pripremi stručnih događanja.

Kompetencijska matrica: F.1., F.2., F.5, G.1. – G.6.

Odabrana literatura:

1. Brown, S., Campbell, F., Race, P i Alison Robinson (2003) Essential Tips for Organizing Conferences & Events. London: Routledge.
2. Devney, D. C. (2001) Organizing Special Events and Conferences A Practical Guide for Busy Volunteers and Staff. Sarasota: Pineapple Press

IX.2. Komuniciranje kao podrška poslovanju knjižnica – izrada komunikacijske strategije i akcijskog plana

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica:

Snježana Bahtijari, savjetnica u područjima strateškog komuniciranja i održivosti

Namjena: Osnaživanje voditeljskog kadra u knjižnicama za bolje razumijevanje važnosti komunikacijske strategije i njezine implementacije kroz akcijski plan kao podrške poslovanju knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će dobiti strateški uvid u važnost komunikacija za poslovanje knjižnica, bolje odnose s korisnicima i zaposlenicima te veći ugled institucije. Također će moći u vlastitom okruženju implementirati strateške komunikacijske elemente kao su:

- planiranje komunikacijskih aktivnosti i resursa
- komunikacijski procesi
- kvalitetno komuniciranje s dionicima (zaposlenicima, korisnicima, javnošću i dr.)
- komunikacijski kanali; ključne poruke te prepoznavanje rizika i prilika vezano uz komunikaciju u svakodnevnom poslu.

Sadržaj: Komunikacija je osnovna ljudska potreba koja u suvremenom društvu, posebno poslovnom okruženju, dobiva sve veći značaj, ali istodobno predstavlja sve veći izazov. Rastu očekivanja i zahtjevi korisnika usluga, što je posljedica recentnih promjena u kontekstu razvoja i primjene informacijsko-komunikacijskih tehnologija u knjižničarskoj djelatnosti. Dolaze nove generacije korisnika kojima su digitalni pristup i održivost važan dio očekivanja u komunikaciji s knjižnicama. Do izražaja dolazi integrirana strateška komunikacija sa svim dionicima uključujući zaposlenike i korisnike usluga. Cilj je osigurati komunikacijsku podršku poslovanju kako bi se ostvarili ciljevi ustanove koji se odnose na ugled, poziciju i zadovoljstvo korisnika i drugih dionika.

Radionica za voditeljski kadar u hrvatskim knjižnicama ima za cilj dati praktična znanja i alate za izradu komunikacijske strategije i akcijskog plana. Potrebno je osnažiti polaznike za upravljanje komunikacijama i komunikacijskim aktivnostima u njihovim knjižnicama. Na

jednodnevnoj radionici o izradi komunikacijske strategije i akcijskog plana polaznici će identificirati važnost planiranja i razumijevanja strateškog komuniciranja te njegove integracije sa strategijama razvoja knjižničarske djelatnosti. Naučit će zašto je potrebno osigurati kvalitetno upravljanje procesima i resursima, ključnim porukama i sadržajem te komunikacijom prema dionicima i ciljanoj publici.

Dio radionice bit će fokusiran na izradu komunikacijskih ciljeva i procesa, definiranje različitih javnosti, određivanje komunikacijskih kanala, ključnih poruka, rizika i prilika, planiranje te mjerenje učinkovitosti komuniciranja u knjižnicama.

Kako je komunikacija neodvojiv dio odgovornosti rukovoditelja koji se nikako ne može prenijeti niti delegirati, ova će radionica obuhvatiti primjere odgovornosti i prakse rukovoditelja u komunikaciji prema organizaciji, timovima te svim javnostima.

U okviru radionice predviđena je i izrada akcijskog komunikacijskog plana, kojim se osigurava prioritizacija i fokus komunikacijskih aktivnosti i resursa u određenom razdoblju.

U radu ćemo posebno naglasiti komunikacijske elemente koji su podrška poslovanju knjižnice, aktualne komunikacijske trendove u knjižnoj djelatnosti, strategije koje mogu značajno poboljšati iskustvo i zadovoljstvo korisnika. Putem konkretnih primjera i alata polaznici će dobiti dobru podlogu za kvalitetnu komunikaciju u svom poslu i prema drugim dionicima.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će tijekom predavanja i radionice sastaviti akcijski plan i komunikacijsku strategiju.

Kompetencijska matrica: F.1., F.2., F.3., F.5., G.1., G.4., G.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Tkalac Verčić, A. Odnosi s javnošću. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2015.
2. Holtz, Shei. Korporativni razgovori: vodič za provedbu učinkovite i prikladne interne komunikacije. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2008.
3. Potter, Lester R. Komunikacijski plan – srž strateških komunikacija. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2008.
4. Theaker, Alison. PRiručnik za odnose s javnošću. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2007.
5. Kesić, Tanja. Integrirana marketinška komunikacija: oglašavanje, unapređenje prodaje, internet, odnosi s javnošću, publicitet, osobna prodaja. Zagreb: Opinio, 2003.
6. Godin, Seth. Svi marketinški stručnjaci su lažljivci: moć kazivanja vjerodostojnih priča u sumnjičavu svijetu. Zagreb: Naklada Ljevak, 2006.
7. Tench, Ralph, Yeomans, Liz. Otkrivanje odnosa s javnošću. Zagreb: Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2009.

IX.3. Canva – internetski alat za grafički dizajn (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina kao

osnovni uvid u zanimljiv mrežno dostupan i besplatan alat za izradu različitih vrsta grafičkih materijala. Alat omogućava definirane različite predloške: postere, čestitke, infografike, prezentacije, objave na društvenim mrežama (FB/Instagram i slično), kao i mogućnost kreiranja vlastitih materijala. Korisnik Canve ima pristup velikom broju resursa (slike, ikone, fontovi i slično), unutar kojih može odabrati i kreirati materijale po svom nahođenju.

Ishodi učenja: Polaznici će se upoznati s jedim od zanimljivijih mrežno dostupnih alata za izradu različitih vrsta grafičkih materijala: www.canva.com. Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovne vještine za izradu vlastitog personaliziranog materijala.

Sadržaj:

Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu predstaviti će se web-alat Canva, objasniti će se mogućnost logiranja na stranicu te personaliziranog korištenja alatom. Pojasnit će se sve opcije koje alat Canva nudi, autorska prava na korištenje dostupnih materijala i mogućnosti izrade materijala koji bi mogli koristiti knjižnici. U drugom dijelu proći će se praktično kroz izradu i kreiranje primjeraka različitih materijala (poster, objava za društvene mreže, uputa za korisnike ili nešto slično). Polaznici će moći postavljati pitanja na kraju.

Trajanje: 1.5 sati

Kompetencijska matrica: D.3.3; F.2.; G.2.; G.5.

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će kreirati vlastite materijale uz pomoć alata *Canva*.

Odabrana literatura:

1. Canva. <https://www.canva.com/>
2. M. Cua, Brianna (2018). Ways To Use Canva In Your Library & Classroom Instruction [online]. SAD : Engaged Media Solutions.
3. Perkins, Kendra (2016). Canva: an Amazing Time Saving, Free Poster/Infographic Creator. Dostupno na: <https://theinspiredlibrarian.com/2016/12/06/2016-12-06-canva/>

IX.4. Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavačica:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina koji već imaju osnovno iskustvo u korištenju mrežno dostupnog, besplatnog alata za izradu grafičkih materijala Canva.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru istražiti mogućnosti kreiranja sadržaja uz pomoć alata [Canva](https://www.canva.com/). Ovaj alat nudi unaprijed definirane predloške (postere, čestitke, infografike, prezentacije, objave na društvenim mrežama i slično), kao i mogućnost kreiranja vlastitih materijala. Korisnik ima pristup resursima (slikama, ikonama, fontovima i sl.) unutar kojih može odabirati i kreirati materijale. Polaznici će se upoznati s mogućnostima rada u alatu, te će ih se korak po korak provesti kroz izradu nekoliko primjera materijala. Po završetku tečaja polaznici će usvojiti konkretne radnje za izradu vlastitog personaliziranog materijala.

Sadržaj:

Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu ukratko će se proći kroz osnove mrežnog alata Canva, objasniti će se dodatni savjeti i trikovi za učinkovito korištenje alata te će se razjasniti opcije koje alat Canva nudi, kao i autorska prava za korištenje dostupnih materijala i

moгуćnosti izrade materijala koji bi mogli koristiti knjižnici i knjižničarima. U drugom dijelu praktično će se proći kroz izradu i kreiranje materijala. Naglasak će se staviti na izradu zahtjevnijih materijala poput prezentacije ili video-prezentacije, tiskane ili online publikacije/brošure, te korištenje umjetne inteligencije unutar alata Canva. Polaznici će moći postavljati pitanja tijekom i na kraju webinaru.

Trajanje: 1.5 sati

Metode poučavanja: Predavanje, vježbe, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi prezentaciju ili video prezentaciju, te tiskanu ili online publikaciju/brošuru koristeći se alatom Canva.

Kompetencijska matrica: D.3.3, F.2., G.2., G.5.

Odabrana literatura:

1. Canva. Dostupno na: www.canva.com [19.11.2023.]
2. Gehred, A. P. (2020). Canva. *Journal of the Medical Library Association*, 108(2), 338-340. <https://doi.org/10.5195/jmla.2020.940> [19.11.2023.]
3. Gehred, A. P. (2020). Canva. *Journal of the Medical Library Association*, 108(2), 338-340. <https://doi.org/10.5195/jmla.2020.940> [19.11.2023.]
4. Hurt, E., & English, S. (2017). Creating with canva. *HLG Nursing Bulletin*, 36(3), 72-80.
5. How to get canva pro for free 2022: Is it worth paying for canva? (2022, Feb 17). M2 Presswire. Dostupno na: <https://www.proquest.com/wire-feeds/how-get-canva-pro-free-2022-is-worth-paying/docview/2629265697/se-2> [19.11.2023.]
6. Sophy, J. (2022). Small business trends: Can you sell products made with canva?. Chatham: Newstex. Dostupno na: <https://www.proquest.com/blogs-podcasts-websites/small-business-trends-can-you-sell-products-made/docview/2675662033/se-2> [19.11.2023.]

IX.5. Knjižničarska početnica (dostupno i u obliku webinaru)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačice:

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica

dr. sc. Kristina Romić, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen studentima završnih godina studija knjižničarstva, knjižničarima početnicima, odnosno osobama koje se pripremaju za ulazak na tržište rada ili su se tek zaposlile, kao i svim ostalim zainteresiranim knjižničarima iz svih vrsta knjižnica koji žele utvrditi i osvježiti svoja stručna znanja i kompetencije u području knjižničnog rada.

Ishodi učenja: Polaznici će moći opisati knjižničarsko okruženje i hrvatski knjižnični sustav te prepoznati ključne dionike, njihova prava i obveze. Također će moći primijeniti znanje o važećim zakonskim propisima i zadacima propisanim za različite vrste knjižnica.

Sadržaj:

Tijekom tečaja polaznici će se upoznati s hrvatskim knjižničnim sustavom, važećim zakonskim i drugim normativnim aktima te osnovnim zadacima koje knjižničari obavljaju u školskim i narodnim knjižnicama. Tečaj obuhvaća pregled vrsta knjižnica, područja njihova djelovanja i različitih oblika knjižničnog ustroja.

Posebna pozornost posvetit će se Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj i obvezi redovite prijave promjena podataka, sustavu matičnih knjižnica i obvezi sudjelovanja u aktivnostima

nadležne matične razvojne službe, kao i obvezama provođenja revizije i otpisa knjižnične građe sukladno Pravilniku o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe.

Polaznici će se upoznati i s obvezom izrade planova rada i izvještaja o radu knjižnica, sustavom obveznog primjerka, zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara te Sustavom jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, uključujući obvezu godišnjeg unosa statističkih podataka u Sustav.

U okviru tečaja obradit će se i sustav knjižničarskih zvanja te postupak stručnog napredovanja, sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci te Pravilniku o napredovanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Kompetencijska matrica: E.1.2., E.2.1., E.3.1., G.1., G.2., G.3., G.4., G.6.

Mjerenje postignuća: Polaznici će identificirati ključne dionike hrvatskog knjižničnog sustava, njihova prava i obveze.

Odabrana literatura:

1. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (2021). Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 81, 1506. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_81_1506.html
2. Pravilnik o obveznom primjerku (2020). Pravilnik o obveznom primjerku. Narodne novine 66, 1318. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_06_66_1318.html
3. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (2002). Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe. Narodne novine 21, 503. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2002_03_21_503.html
4. Pravilnik o Upisniku knjižnica (2020). Pravilnik o Upisniku knjižnica. Narodne novine 78, 1483. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2020_07_78_1483.html
5. Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (2021). Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci. Narodne novine 107, 1886. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_107_1886.html
6. Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (2005). Pravilnik o zaštiti knjižnične građe. Narodne novine 52, 1001. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_04_52_1001.html
7. Standard za digitalne knjižnice (2021). Standard za digitalne knjižnice. Narodne novine 103, 1836. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
8. Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (2021). Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 103, 1834. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html
9. Standard za specijalne knjižnice (2021). Standard za specijalne knjižnice. Narodne novine 103, 1835. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html

[novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html)

10. Standard za školske knjižnice (2000). Standard za školske knjižnice. Narodne novine 34, 698. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html

11. Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice (2022). Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice. Narodne novine 81, 1182. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_07_81_1182.html

12. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019). Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Narodne novine 17, 356. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html.

IX.6. Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavačica:

dr. sc. Kristina Posavec, znanstveni suradnik

Namjena: E-tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina. Izrada videozapisa i animiranih prezentacija može pomoći knjižničarima kako bi izradili edukativne i/ili promotivne materijale za svoje korisnike, ali i kolege u svrhu kvalitetnijeg prijenosa znanja, informacija i podataka.

Ishodi učenja: Polaznici će tijekom e-tečaja usvojiti osnovne vještine za izradu animacija i videozapisa te će saznati kako mogu izraditi prezentacije obogaćene animacijama. Polaznici će po odslušanom e-tečaja biti u mogućnosti samostalno izraditi animiranu videoprezentaciju te pronaći i odabrati alate za snimanje i uređivanje prezentacija.

Sadržaj:

E-tečaj bavi se temom izrade animiranih prezentacija u mrežnom alatu PowToon. Tečaj je podijeljen u pet cjelina. Prva cjelina bavi se teorijskim aspektima PowToon aplikacije te načinima korištenja za izradu edukativnih i promotivnih videomaterijala. Druga cjelina bavi se objašnjenjem i pregledom sučelja aplikacije te će polaznici imati priliku upoznati se s dostupnim funkcionalnostima i značajkama alata.

Treća i četvrta cjelina kroz praktične primjere upoznaju polaznike s procesima izrade, obrade i editiranja animiranih prezentacija.

Trajanje: 4 sata

Kompetencijska matrica: G.1., G3., G.4.

Pristup e-tečaju u sustavu Srca za e-učenje MoD: <https://mod.srce.hr/course/view.php?id=544>

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](https://mod.srce.hr) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Osnove preventivne zaštite pisane građe”.

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja

(istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Nakon što prođu sve cjeline, polaznici će pristupiti rješavanju online testa.

Odabrana literatura:

1. CARNET (2016). PowToon. Dostupno na: <https://e-laboratorij.carnet.hr/powtoon/>.
2. Chandler, P. (2015). PowToon. *The School Librarian*, 63(2), 84. Dostupno na: <https://www.proquest.com/openview/8128335ae7a556b51ae9116e9ec1a26f/1?pq-origsite=gscholar&cbl=296199>.
3. Edwards, Luke (2022). What is Powtoon and How Can It Be Used for Teaching? Tips and Tricks. Dostupno na: <https://www.techlearning.com/how-to/what-is-powtoon-and-how-can-it-be-used-for-teaching-tips-and-tricks>.
4. Powtoon. Dostupno na: <https://www.powtoon.com/>.

IX.7. Knjižnično zagovaranje (tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačica:

Aleksandra Šutalo, dipl. novinarka i viša knjižničarka

Namjena:

Tečaj je namijenjen knjižničarima koji žele unaprijediti svoje vještine strateškog promišljanja i javnog zagovaranja. Cilj je osnažiti polaznike u planiranju i provedbi kampanja koje promiču vrijednosti knjižničarske struke, povećavaju vidljivost knjižnica i osiguravaju podršku za njihove programe i usluge. Tečaj je prikladan za sve razine stručnog usavršavanja, s naglaskom na praktične metode i timski rad.

Za tečaj nije potrebno predznanje.

Ishodi učenja:

Po završetku tečaja polaznici će moći:

- definirati ključne ciljeve, ciljanu publiku i elemente uspješne zagovaračke kampanje
- razviti učinkovite ključne poruke i prilagoditi ih različitim ciljanim skupinama
- osmisli plan komunikacije koji uključuje odabir odgovarajućih kanala i strategija za promociju knjižničnih usluga
- organizirati javne događaje i aktivnosti koje podržavaju ciljeve zagovaračke kampanje
- procijeniti uspješnost kampanje koristeći se kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima
- primijeniti naučene metode i alate za zagovaranje u svakodnevnom radu knjižnice, s ciljem povećanja vidljivosti i podrške knjižničnih programa.

Sadržaj:

Tečaj je osmišljen kako bi knjižničarima pružio znanja i vještine potrebne za planiranje i provođenje učinkovitih zagovaračkih kampanja. Polaznici će kroz teorijski dio tečaja upoznati ključne pojmove zagovaranja, njegovu važnost u knjižničarskoj struci te elemente uspješne kampanje. Fokus je na razumijevanju kako knjižnice mogu osigurati vidljivost, podršku i prepoznatljivost u zajednici kroz promicanje svojih usluga i programa.

U praktičnom dijelu tečaja polaznici će raditi u timovima s jasno definiranim ulogama (Strateg, Kreativac, Komunikator, Organizator i Evaluator), što omogućuje svakom članu da doprinese kampanji prema svojim vještinama. Timovi će raditi na osmišljavanju kampanje koja uključuje

definiranje ciljeva, identificiranje ciljane publike, kreiranje ključnih poruka, odabir komunikacijskih kanala, planiranje događaja te procjenu uspješnosti kampanje.

Tečaj se temelji na interaktivnom pristupu i praktičnim zadacima koji osiguravaju aktivno sudjelovanje svih polaznika. Simulacijom kampanje knjižničari će naučiti kako prilagoditi poruke različitim ciljanim skupinama, komunicirati putem odgovarajućih kanala i mjeriti utjecaj svojih aktivnosti. Završni dio tečaja uključuje prezentaciju timskih rješenja i zajedničku diskusiju, uz naglasak na primjenu naučenih strategija u vlastitom radu.

Poseban naglasak u tečaju stavlja se na definiciju i praćenje pokazatelja uspješnosti provedene kampanje, koji ovise o ciljevima kampanje, a mogu uključivati razne statističke podatke poput broja posjetitelja, broja posudbi, konkretnih angažmana korisnika i posjetitelja i slično.

Cilj ovog tečaja osnažiti je knjižničare kao zagovaratelje koji će aktivno promicati vrijednosti knjižnica, povećati njihovu vidljivost i osigurati podršku za knjižnične programe, usluge i inicijative. Polaznicima će tečaj pružiti konkretne alate i ideje za kreiranje kampanja prilagođenih njihovim zajednicama, čime će doprinijeti jačanju uloge knjižnica u društvu.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu osmisliti zagovaračke kampanje.

Kompetencijska matrica: F.1-5., G.1., G.3., G.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Valčić, M.; Breslauer, N. Menadžment događaja: teorija, istraživanje i politika za planiranje događanja. Zagreb : [Školska knjiga](#), 2024
2. Duraj, E. Odnosi s medijima u lokalnoj i regionalnoj samoupravi u Hrvatskoj. Zagreb : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2017.
3. Dragičević Šešić, M.; Stojković, B. Kultura : menadžment, animacija, marketing. Zagreb : [Kulturno informativni centar](#), 2013
4. Van Der Wagen, L.; Carlos, B.R. Upravljanje događanjima = Event management : za turistička, kulturna, poslovna i sportska događanja. Zagreb : [Mate](#) : [Zagrebačka škola ekonomije i managementa](#), 2008
5. Bačić, E. Zagovaranje za knjižnice i partnerstvo za održivi razvoj // Vjesnik bibliotekara Hrvatske - 61 (2018), 2 ; str. 367-380

IX.8. Savladajte stvaranje teksta, slike i videa pomoću alata generativne umjetne inteligencije (webinar) - novo

Vrijednost webinara: 0.2 CEU

Predavačica: dr. sc. Ana Ćorić Samardžija, voditeljica službe za inovativna digitalna rješenja u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Namjena: svim zainteresiranim polaznicima koji imaju osnovne digitalne kompetencije

Ishodi učenja: Polaznici će nakon odslušanog webinara moći:

- odabrati prikladan alat generativne umjetne inteligencije za određenu primjenu
- razlikovati različite strategije oblikovanja upita kako bi se najbolje iskoristile mogućnosti alata generativne umjetne inteligencije
- analizirati kako promjene strategije upita utječu na rezultate
- identificirati različite vrste podataka koje umjetna inteligencija može koristiti
- procijeniti kvalitetu i točnost rezultata generiranih umjetnom inteligencijom.

Sadržaj: Polaznici će steći vještine primjene umjetne inteligencije u obrazovanju, poslovanju i kreativnosti te savladati kako umjetna inteligencija generira tekst, sliku i videozapise na osnovnoj razini. Putem ovog webinara polaznici će naučiti kako koristiti najpopularnije generativne alate umjetne inteligencije za izradu teksta, slike i videa: ChatGPT, NotebookLM i Midjourney. Sudionici će naučiti praktične vještine potrebne za postizanje najboljih mogućih rezultata iz ChatGPT-ja, bilo da je riječ o kreiranju tekstualnog sadržaja, analizi podataka ili rješavanju problema. Naučit će kako dobiti što točnije odgovore na pitanja na temelju konkretnog stvarnog materijala primjenom alata NotebookLM te na taj način smanjiti vjerojatnost pogrešaka umjetne inteligencije i halucinacija. Također, naučit će kako izraditi slike i video u alatu Midjourney korištenjem tekstualnih uputa ili pretvaranjem slika u video te koja su ograničenja videozapisa generiranih umjetnom inteligencijom.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će se koristiti generativnim alatima umjetne inteligencije pri kreiranju različitih sadržaja, odnosno analizi podataka i rješavanju problema.

Kompetencijska matrica: D.3.1.; F.1.; G2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Chatterji, A., Cunningham, T., Deming, D. J., Hitzig, Z., Ong, C., Shan, C. Y., & Wadman, K. (2025). How people use chatgpt (No. w34255). National Bureau of Economic Research.
2. Takefuji, Y. (2023). A brief tutorial on generative AI. *British Dental Journal*, 234(12), 845-845.
3. Opara, E., Mfon-Ette Theresa, A., & Aduke, T. C. (2023). ChatGPT for teaching, learning and research: Prospects and challenges. Opara Emmanuel Chinonso, Adalikwu Mfon-Ette Theresa, Tolorunleke Caroline Aduke (2023). ChatGPT for Teaching, Learning and Research: Prospects and Challenges. *Glob Acad J Humanit Soc Sci*, 5.
4. Haseeb, Muhammad. "Context Engineering for Multi-Agent LLM Code Assistants Using Elicit, NotebookLM, ChatGPT, and Claude Code." *arXiv preprint arXiv:2508.08322* (2025).
5. Reyna, Jorge. "The Potential of Google NotebookLM for Teaching and Learning." 2025,
6. Adetayo, Adebawale Jeremy. "Reimagining learning through AI art: the promise of DALL-E and MidJourney for education and libraries." *Library Hi Tech News* ahead-of-print (2024).
7. Zierock, Benjamin, and Asmar Jungblut. "Leveraging prompts for improving AI-powered customer service platforms: a case study of Chat GPT and midjourney." *Learning* 116 (2023): 63-76.

IX.9. Portal e-Građani – osnove korištenja i prijenos znanja korisnicima (webinar) - novo

Vrijednost webinara: 0.1 CEU

Predavačica: dr. sc. Tamara Horvat Klemen – voditeljica Službe za obradu i objavu službenih dokumenata i informacija u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Namjena: zaposlenima u svim vrstama knjižnica

Ishodi učenja: Po završetku webinara od polaznika se očekuje da mogu identificirati informacije dostupne na portalu e-Građani, razlikovati sadržaje koji se nalaze u rubrikama e-Informacije, e-Usluge i na podportalu Životne situacije, kako su međusobno povezane te kako se koristiti dostupnim virtualnim asistentom (*chatbotom*). Nakon odslušanog webinara polaznici će moći izabrati način prijave u portal, prepoznati razine ulaza u portal te navesti informacije koje mogu pronaći u korisničkom pretincu. Polaznici će moći koristiti nekoliko dostupnih (često korištenih) usluga na portalu i otkriti što u njima mogu ishoditi za svoje privatne ili poslovne potrebe. Dodatno, moći će prepoznati važnost pristupačnosti javnih usluga i mogućnost promjene postavki

na portalu kako bi one bile pristupačnije, primjerice, osobama s invaliditetom ili starijim osobama. Polaznici će nakon odslušanog webinara biti kompetentni primijeniti naučena znanja u svakodnevnom životu i poslu. Također, naučeno će moći prezentirati onim korisnicima knjižnica koji im se obraćaju za pomoć pri korištenju portala e-Građani.

Sadržaj:

Upoznavanje sa sadržajem portala, postojećim rubrikama i primjerima informacija koje se mogu pronaći, prije svega, u rubrikama e-Informacije i e-Usluge te na podportalu Životne situacije. Na podportalu Životne situacije polaznici će biti upoznati i s virtualnim asistentom (*chatbotom*) koji odgovara na upite vezane uz teme na podportalu. Pokazat će se i mogući načini pretraživanja i filtriranja informacija i usluga po temama.

Polaznicima će se predstaviti načini prijave (vjerodajnice) u portal e-Građani, kao i razlika između tri razine sigurnosti ulaza na portal.

Nakon prijave u portal, polaznicima će se prikazati korisnički pretinac koji služi za zaprimanje poruka fizičkim osobama, a omogućuje i primanje službenih poruka zakonskim zastupnicima poslovnih subjekata.

Prikazat će se i pojedine dostupne usluge na portalu koje omogućuju interakciju s javnom upravom i dobivanje dokumentacije bez fizičkog odlaska u nadležnu instituciju. Primjerice, promjena liječnika (Portal zdravlja), podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatu za djecu ili izdavanje e-radne knjižice (e-Usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje), podnošenje zahtjeva za izdavanje uvjerenja da se ne vodi kazneni postupak ili zahtjeva kojima se mogu zatražiti e-Domovnica, e-Rodni list, e-Vjenčani list, e-Potvrda o životnom partnerstvu i slično.

Dodatna pozornost skrenut će se na digitalnu pristupačnost portala e-Građani, prije svega, za potrebe osoba s invaliditetom i starijih osoba, u smislu kako prilagoditi kontrast, veličinu slova ili promijeniti slova u slova pogodna za osobe koje pate od disleksije.

Sadržaj je osmišljen na način da polaznik nakon odslušanog webinara može upravljati osnovnim postavkama na portalu e-Građani, svojim korisničkim pretincem i nekima od ponuđenih e-usluga u sklopu portala. Također, polaznici će stjecanjem osnovnih vještina korištenja portala navedeno moći prilagoditi i pokazati korisnicima knjižnica.

Trajanje: 1 sat

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: polaznici će se samostalno koristiti uslugama na portalu e-Građani

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., D.3., G.1., G.2., G.3., G.6.

Odabrana literatura:

1. Portal e-Građani. [citirano: 2025–11–12]. Dostupno na: <https://gov.hr/>
2. Portal Životne situacije[citirano: 2025–11–12]. Dostupno na: <https://zivotne-situacije.gov.hr/>
3. Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. // Narodne novine, 17(2019)
URL: http://digarhiv.gov.hr/arhiva/263/192306/narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_02_17_358.html

IX.10. Od informacijske do UI pismenosti: obrazovna uloga knjižničara (tečaj) - novo

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavačice:

izv. prof. dr. sc. Ivana Martinović

doc. dr. sc. Dejana Golenko

doc. dr. sc. Alica Kolarić

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz školskih, visokoškolskih i narodnih knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti:

1. razumjeti i opisati obrazovnu ulogu knjižničara u razvoju informacijske i UI pismenosti (pismenosti o umjetnoj inteligenciji) korisnika
2. objasniti povezanost između informacijske i UI pismenosti u kontekstu suvremenog obrazovanja korisnika i cjeloživotnog učenja
3. prepoznati i opisati temeljne koncepte umjetne inteligencije te objasniti njihovu važnost za razumijevanje tehnologija koje stoje iza UI aplikacija u razvoju UI pismenosti
4. prepoznati i opisati etičke i pravne aspekte i izazove povezane s uporabom UI tehnologija u informacijskom i UI opismenjavanju
5. pripremiti i provesti program informacijskog i UI opismenjavanja
6. primijeniti odabrane digitalne i UI alate u informacijskom i UI opismenjavanju
7. evaluirati primjere dobre prakse provedbe programa informacijskog i UI opismenjavanja

Sadržaj:

Uloga knjižničara u suvremenom informacijskom okružju nadilazi tradicionalno posredovanje informacija te obuhvaća aktivno osposobljavanje korisnika za kritički pristup informacijama, odgovorno korištenje digitalnih tehnologija i sudjelovanje u digitalnom okružju na etičan način. Polazište ovom predavanju i radionicama jest informacijska pismenost kao temeljna kompetencija informacijskih stručnjaka, a sadržaj se nadovezuje na to polazište uključivanjem rastućeg područja UI pismenosti, koje postaje sve važnije u kontekstu knjižničnih usluga i korisničkih potreba. Kroz predavanje i interaktivnu radionicu polaznici će istražiti i osvijestiti kako umjetna inteligencija oblikuje suvremene informacijske prakse te kako knjižničari mogu razvijati vlastite kompetencije u području UI pismenosti. Sudionici će kroz praktične zadatke, demonstracije i analize autentičnih primjera učiti kako primjenjivati UI alate u svakodnevnom radu, kako prepoznati i promišljati etičke i pravne izazove njihove uporabe te kako osmišljavati i provoditi programe informacijskog i UI opismenjavanja za različite skupine korisnika. Polaznicima će biti pružene konkretne smjernice za planiranje programa, definiranje očekivanih ishoda učenja te oblikovanje sadržaja knjižničnih programa koji potiču kritičko mišljenje, digitalnu autonomiju i odgovorno korištenje tehnologija u suvremenom informacijskom okružju.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će primjenjivati UI alate te planirati programe informacijskog te UI opismenjavanja za različite skupine korisnika.

Kompetencijska matrica: C.2., D.3., G.1. – G.6.

Odabrana literatura:

1. Golenko, D.; Kolarić, A.; Martinović, I. (2025). Law students' knowledge practices construction of cognitive authority in challenging digital and AI environment // The Ninth European Conference on Information Literacy, September 22nd-25th, 2025, Bamberg, Germany : (ECIL) / Špiranec, Sonja; Kurbanoglu, Serap; Kos, Denis et al. (eds.). InLitAs – Information Literacy Association, 2025. (rad u tisku)
2. Martinović, I., Golenko, D., & Badurina, B. (2025). The level of digital competencies among students at two Croatian universities: A comparative study. *Education for Information*, 41(4), 259–276. <https://doi.org/10.1177/01678329251323454>

3. Lakuš, J., Martinović, I., & Badurina, B. (2024). Younger adolescents' perspectives on book censorship: A case of Croatia. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), Article 1726. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-04215-7>
4. Golenko, D., Martinović, I., & Badurina, B. (2024). Stavovi i mišljenja studenata Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku o vlastitim digitalnim vještinama i ulozi visokoškolske knjižnice u digitalnom opismenjivanju. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 67(3), 25–52. <https://doi.org/10.30754/vbh.67.3.1302>
5. Grgić, M., & Martinović, I. (2024). Fostering development of information literacy skills in early school-age children. In S. Kurbanoglu, S. Špiranec, J. Boustany, et al. (Eds.), *Information experience and information literacy: 8th European Conference on Information Literacy, ECIL 2023, Kraków, Poland, October 9–12, 2023, Revised selected papers, Part II* (pp. 254–267). Springer Cham.
6. Martinović, I., Pongrac, S., & Stepić, S. (2023). Iz sobe za bijeg u svijet knjige: Istraživanje djelovanja sobe za bijeg na motivaciju učenika za čitanje. In M. Togonal & J. Čurković Nimac (Eds.), *Čitatelj i čitanje u digitalno doba: Zbornik radova s međunarodnoga interdisciplinarnog znanstvenog skupa održanog 11. studenoga 2021. u Zagrebu* (pp. 217–234). Hrvatsko katoličko sveučilište.
7. Peša Pavlović, N., Jurić, M., & Kolarić, A. (2023). Trust in nutrition information sources used by university students. *Education for Information*, 39(4), 471–491.
8. Kolarić, A. (2023). Croatian adolescents' credibility judgments in making everyday life decisions. *IFLA Journal*, 49(1), 52–60. <https://doi.org/10.1177/034003522210951>
9. Kolarić, A., & Stričević, I. (2022). Odabiranje izvora informacija potrebnih u svakodnevnim životnim situacijama: Istraživanje među adolescentima u Rijeci. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 65(1), 153–176. <https://doi.org/10.30754/vbh.65.1.934>
10. Kolarić, A., Juric, M., & Peša Pavlović, N. (2021, September). College students' credibility judgments on healthy diet information on social media. In *European Conference on Information Literacy* (pp. 62-74). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-99885-1_6
11. Golenko, D. (2023). Information literacy programmes at the academic level in the field of law: Croatian perspective. *Knjižnica: Revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti*, 67(3-4), 35-68.
12. Golenko, D., Petr Balog, K., & Siber, L. (2016, October). Information literacy programs in the field of law: Case study of two law faculties in Croatia. In *European Conference on Information Literacy* (pp. 385-393). Cham: Springer International Publishing. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-52162-6_38
13. Golenko, D., & Siber, L. (2017, September). Information literacy of lawyers in their working environment. In *European Conference on information literacy* (pp. 78-86). Cham: Springer International Publishing. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-74334-9_9

POPIS PREDAVAČA CENTRA ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: iadzagaasperger@nsk.hr

dr. sc. Gabriela Aleksić, dipl. ing. grafičke tehnologije, viša konzervatorica-restauratorica te koordinatorica procesa Opremanje i uvez građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *III.8. Osnove preventivne zaštite pisane građe*.

E-pošta: galeksic@nsk.hr

Marina Babić, dipl. novinar, zaposlena kao viši stručni savjetnik u Hrvatskom zavodu za norme. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VII.1. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake* i webinar *VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje*.

E-pošta: Marina.Babic@hzn.hr

Edita Bačić, knjižničarska savjetnica i diplomirana pravica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *I.2. Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi*.

E-pošta: edita1bacic@gmail.com

Snježana Bahtijari, savjetnica u područjima strateškog komuniciranja i održivosti (ESG). U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IX.2. Komuniciranje kao podrška poslovanju knjižnica – izrada komunikacijske strategije i akcijskog plana*.

E-pošta: snjezana.bahtijari1@gmail.com

Frida Bišćan, prof., knjižničarska savjetnica u mirovini. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.14./II.15 Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama)*.

E-pošta: frida.biscan@gmail.com

Maja Bodiš, viša knjižničarka, zaposlena u Knjižnicama grada Zagreba. Dio je razvojnog tima knjižničnog programa ZaKi unutar kojeg razvija modul revizije i otpisa. U Centru za stalno

stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.10. Upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe*.

E-pošta: maja.bodis@kgz.hr

Sanja Bunić, knjižničarska savjetnica, zaposlena u Matičnoj i razvojnoj službi Knjižnica grada Zagreba. Sudjeluje u organizaciji različitih oblika neformalne edukacije KGZ-a te educira kolege o komunikaciji s korisnicima. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži tečaj *II.26. Višekanalna komunikacija s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti*.

E-pošta: sanja.bunic@kgz.hr

dr. sc. Drahomira Cupar, izv. prof. na Sveučilištu u Zadru, Odjel za informacijske znanosti i tehnologije, gdje predaje kolegije na temu sadržajnog označivanja, sociologije knjige i čitanja, znanstveno-istraživačkog rada i otvorene znanosti. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *V.6. Kako napisati recenziju za znanstveni i/ili stručni članak* i *V.7. Kako napisati znanstveni i/ili stručni članak*.

E-pošta: dcupar@unizd.hr

Kristina Čunović, prof., knjižničarska savjetnica, ravnateljica Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu i voditeljica Županijske matične službe. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.10./II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti*.

E-pošta: kristina@gkka.hr

doc. dr. sc. Ana Ćorić Samardžija, voditeljica službe za inovativna digitalna rješenja u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare *II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama* i *IX.8. Savladajte stvaranje teksta, slike i videa pomoću alata generativne umjetne inteligencije*.

E-pošta: Ana.CoricSamardzija@mpudt.hr

Suzana Dimovski, viša knjižničarka, katalogizatorica i redaktorica predmetnih odrednica za prirodne i primijenjene znanosti u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.3. Sadržajna obrada knjižnične građe* te webinar *IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava*.

E-pošta: sdimovski@nsk.hr

izv. prof. dr. sc. Martina Dragija Ivanović, profesorica na Sveučilištu u Zadru, Odjel za informacijske znanosti i tehnologije. Područja interesa su joj teme iz poslovanja narodnih

knjižnica te vrednovanje njihova poslovanja, sociologija knjige i čitanja te promjene koje se događaju s informacijskim ustanovama u informacijskom društvu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve V.6. *Kako napisati recenziju za znanstveni i/ili stručni članak* i V.7. *Kako napisati znanstveni i/ili stručni članak*.

E-pošta: mdragija@unizd.hr

mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, voditeljica Matične i razvojne službe i pomoćnica ravnateljice Knjižnica grada Zagreba za razvoj struke. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve II.1. *Krizno komuniciranje u knjižnicama*, II.2. *Odnosi s javnošću u knjižnicama* i II.22. *Kako predstaviti rad i vrijednost knjižnice prema javnosti*.

E-pošta: ivancica.dukec@kgz.hr

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka, katalogizatorica u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Knjige i druga omeđena tekstualna građa* unutar ciklusa webinara IV.4. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*, webinar IV.6. *Mjesto pravilnika KAM u bibliografskom univerzumu*, i e-tečaj IV.5. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata*.

E-pošta: eekinovic@nsk.hr

Snježana Ercegovac, knjižničarska savjetnica, zaposlena u Knjižnicama grada Zagreba kao koordinatorica Knjižnice Savica. Članica je HKD-ove Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj I.2. *Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi*.

E-pošta: snjezana.ercegovac@kgz.hr

dr. sc. Sanjica Faletar, red. prof. na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II.4. *Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica*.

E-pošta: sfaletar@ffos.hr

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica za narodne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve II.16. *Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi* i V.2. *Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici*, webinar V.3. *Sustav*

jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške te tečaj i webinar IX.5. Knjižničarska početnica.

E-pošta: dgabriel@nsk.hr

Ida Gašpar, mag. bibliotekarstva, viša knjižničarka u Dječjem odjelu Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici.*

E-pošta: ida@knjiznica-koprivnica.hr

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica, koordinatorica procesa Izrada identifikatora (ISSN, ISBN, ISMN, DOI, URN:NBN i dr.) u Odjelu bibliografsko središte, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VII.1. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*, te webinare *IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK*, *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI* i *VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje*

E-pošta: dgetliher@nsk.hr

doc. dr. sc. Dejana Golenko, knjižničarska savjetnica, voditeljica knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *II.18. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja* i *IX.10. Od informacijske do UI pismenosti: obrazovna uloga knjižničara.*

E-pošta: dejana.golenko@pravri.uniri.hr

Iva Grković, viša knjižničarka, zaposlena u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.17. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica.*

E-pošta: ivapezer@gmail.com iva@gkvk.hr

dr. sc. Damir Hasenay, redoviti profesor u trajnom izboru na Filozofskom fakultetu u Osijeku gdje predaje kolegije vezane za zaštitu i upravljanje zaštitom pisane baštine. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.6. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine.*

E-pošta: dhasenay@ffos.hr

dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof. na Katedri za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama* te *VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa*.

E-pošta: ihrgic@ffzg.hr

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica i koordinatorica procesa Centar za razvoj hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama* i *VI.5. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba* te webinare *VI.6. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba*, *VII.6. Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica* i *Digitalizacija, ključ očuvanja* unutar ciklusa webinaru *III. 9. Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*.

E-pošta: kholub@nsk.hr

dr. sc. Tamara Horvat Klemen, voditeljica Službe za obradu i objavu službenih dokumenata i informacija u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare *II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama* i *IX.9. Portal e-Građani – osnove korištenja i prijenos znanja korisnicima* te e-tečaj *III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje*.

E-pošta: Tamara.Horvat@mpudt.hr

Sanja Jelušić, mag. informatol., knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: sjelusic@nsk.hr

Maja Jurenić, knjižničarka je u Knjižnicama grada Zagreba, Gradskoj knjižnici Ante Kovačića u Zaprešića te kao profesorica talijanskog jezika održava radionice talijanskog jezika i kulture za najmlađe. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži tečaj *II.24. Čitateljski klubovi – program poticanja čitanja u narodnim i školskim knjižnicama*.

E-pošta: maja.jurenic1@gmail.com

Matilda Justinić, viša knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj*

statistiki i VIII.3. *Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama* te webinar V.3. *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške.*

E-pošta: mjustinic@nsk.hr

dr. sc. Anita Katulić, viša knjižničarka na Odjelu za nabavu i izgradnju zbirki pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *I.1. Odgovorno upravljanje osobnim podacima korisnika: smjernice i preporuke.*

E-pošta: akatulic@nsk.hr

izv. prof. dr. sc. Tihomir Katulić, profesor pravnih znanosti na Katedri za pravo informacijskih tehnologija i informatike Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *I.1. Odgovorno upravljanje osobnim podacima korisnika: smjernice i preporuke.*

E-pošta: tihomir.katulic@pravo.unizg.hr

Jasmina Kenda, viša knjižničarka, zaposlena u Knjižnicama grada Zagreba na mjestu koordinatorice Središnjeg odjela nabave. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *III. 10. Upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe* te webinar *III.11. Elektronička zvučna knjiga.*

E-pošta: jasmina.kenda@kgz.hr

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama.*

E-pošta: sklarin@nsk.hr

Blaženka Klemar Bubić, viša knjižničarka. Predmetna knjižničarka u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Predsjednica Komisije za zelene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.19. Zelena knjižnica.*

E-pošta: bklemar@ffzg.hr

Ana Knežević Cerovski, prof., viša knjižničarka na odjelu Normativni nadzor i sadržajna obrada, redaktorica normativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Nadzor nad imenima i nazivljem* unutar ciklusa

webinara *IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*, i webinar *IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena*.

E-pošta: acerovski@nsk.hr

dr. sc. Alica Kolarić, docentica je na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži webinar *II. 5. Sigurnost djece na internetu* i tečaj *IX.10. Od informacijske do UI pismenosti: obrazovna uloga knjižničara*.

E-pošta: akolaric@unizd.hr

Keti Krpan, dipl. pedagoginja i knjižničarska savjetnica, koordinatorica Knjižnice Selčina, Knjižnice grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.14./II.15. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama)*.

E-pošta: keti.krpan@kgz.hr

dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta* i *III.4. Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničnu baštinu*.

E-pošta: mksmiljanec@net.hr

Maja Krulić Gačan, prof., viša knjižničarka, voditeljica Odjela za odrasle u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici*.

E-pošta: maja@knjiznica-koprivnica.hr

Iva Lorković, voditeljica je knjižnice i voditeljica nabave knjižnice S. S. Kranjčevića te je koordinatorica čitateljskih klubova Knjižnica grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži tečaj *II. 24. Čitateljski klubovi – program poticanja čitanja u narodnim i školskim knjižnicama*.

E-pošta: iva.lorkovic@kgz.hr

Jelena Lešaja, viša knjižničarka, voditeljica odjela posudbe Hrvatske knjižnice za slijepe. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska* i webinar *VII.5. Inkluzivno izdavaštvo*.

E-pošta: jelena.lesaja@hkzasl.hr, jlesaja@gmail.com

Petar Lukačić, prof., viši knjižničar. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici*.

E-pošta: plukacic@yahoo.com

Anamarija Ljubek, knjižničarka zaposlena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, gdje obavlja poslove vezane uz Hrvatski arhiv weba i e-obvezni primjerak. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VI.5. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba* te webinare *VII.6. Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica* i *VI.6. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba*.

E-pošta: aljubek@nsk.hr

Klaudija Mandić, viša knjižničarka, zaposlena u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.17. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica*.

E-pošta: klaudija.ladan@gmail.com

Janja Maras, viša knjižničarka, stručna suradnica za marketing, odnose s javnošću i međunarodnu suradnju Matične i razvojne službe Knjižnica grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama*, *II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama* i *II.22. Kako predstaviti rad i vrijednost knjižnice prema javnosti*.

E-pošta: janja.maras@kgz.hr

izv. prof. dr. sc. Ivana Martinović zaposlena je na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IX.10. Od informacijske do UI pismenosti: obrazovna uloga knjižničara*.

E-pošta: imartinovic@ffos.hr

dr. sc. Mira Miletić Drder, knjižničarska savjetnica, koordinatorica Zbirke zemljovida i atlasa u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje

knjižničara drži webinar *Kartografska građa* unutar ciklusa webinara IV.4. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: mmiletic-drder@nsk.hr

dr. sc. Sanda Milošević, voditeljica Odjela Zaštita i pohrana u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Zaštita knjižnične baštine: restauracija i konzervacija* unutar ciklusa webinara III. 9. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*.

E-pošta: smilosevic@nsk.hr

dr. sc. Svjetlana Mokriš, knjižničarska savjetnica, knjižničarska savjetnica u Razvojnoj matičnoj službi za visokoškolske i specijalne knjižnice u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj III.2. *Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama*.

E-pošta: svjetlana.mokris@gmail.com

Vesna Mravunac, viša suradnica specijalistica u Upravi za politički sustav i opću upravu Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj III.5. *Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje*.

E-pošta: Vesna.Mravunac@mpudt.hr

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica, rukovoditeljica Odjela Korisničke službe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar I.3. *Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja*.

E-pošta: dmucnjak@nsk.hr

Dolores Mumelaš, viša knjižničarka u Zbirci službenih publikacija u Odjelu korisničke službe i Europskom dokumentacijskom centru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj III.5. *Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje* i webinare II.23. *Građanska znanost u knjižnicama* i II.19. *Zelena knjižnica*.

E-pošta: dmumelas@nsk.hr

Petra Pancirov, viša knjižničarka. Ključna knjižničarka za normativnu bazu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Redovna članica Komisije za katalogizaciju Hrvatskoga

knjižničarskog društva. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena*.

E-pošta: pancirov@nsk.hr

Silvija Perić, knjižničarska savjetnica te voditeljica Matične razvojne službe za narodne i školske knjižnice Virovitičko-podravske županije. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *I.2. Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi* i *II.24. Čitateljski klubovi – program poticanja čitanja u narodnim i školskim knjižnicama*.

E-pošta: silvijaperic1610@gmail.com

Mia Perković, konzervator za baštinske zbirke u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži ciklus webinara *III. 9. Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*.

E-pošta: mperkovic@nsk.hr

prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog, redovita profesorica u trajnom zvanju na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica*.

E-pošta: kpetr@ffos.hr

Danijela Petrić, knjižničarka, voditeljica dječjeg odjela u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.10./II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti*.

E-pošta: danijela@knjiznica-koprivnica.hr, dnjlptrc@gmail.com

Renata Petrušić, knjižničarska savjetnica u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *I.4. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe* te webinare *I.5. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju*, *I.6. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: rpetrusic@nsk.hr

mr. sc. Sonja Pigac, knjižničarska savjetnica, koordinatorica procesa Obrade neomeđene građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje

knjižničara drži webinar VII.6. *Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica.*

E-pošta: spigac@nsk.hr

dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica i znanstvena suradnica, zaposlena u Odjelu za CroRIS u Centru za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare V.1. *Metodologija anketnog istraživanja* te V.5. *Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu.*

E-pošta: apikicj@irb.hr

dr. sc. Kristina Posavec, znanstveni suradnik na Institutu za migracije i narodnost. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj IX.6. *Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon.*

E-pošta: kristina.posavec@imin.hr

Dragica Pršo, profesorica hrvatskog i talijanskog jezika i diplomirana knjižničarka u zvanju stručne suradnice savjetnice. Radi u OŠ Monte Zaro koja je i Međunarodna ekoškola od 1999. godine kao školska knjižničarska. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži webinar II. 20. *Školske zelene knjižnice.*

E-pošta: dragica.prso@gmail.com

mr. sc. Branka Purgarić-Kužić, knjižničarska savjetnica u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj IV.7. *Načela izgradnje žanrovskog sustava.*

E-pošta: bpurgaric-kuzic@nsk.hr

Maela Rakočević Uvodić, viša knjižničarka u Središnjem odjelu Mediateke Gradske knjižnice, Knjižnica grada Zagreba. Radi na edukaciji djece predškolske i osnovnoškolske dobi u korištenju novih tehnologija i njihovoj zaštiti na internetu te senzibilizaciji i edukaciji djece o načinima ophođenja s djecom s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II. 26. *Višekanalna komunikacija s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti.*

E-pošta: maela.rakocevic@kgz.hr

dr. sc. Kristina Romić, knjižničarska savjetnica za školske knjižnice. U Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj

knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj V.2. *Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici*, webinare V.3. *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške*, V.4. *Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama* te tečaj i webinar IX.5. *Knjižničarska početnica*.

E-pošta: kromic@nsk.hr

Ingeborg Rudomino, knjižničarska savjetnica u Odjelu obrade omeđene građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj VI.5. *Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba*, i webinare VII.6. *Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica* i VI.6. *Arhiviranje weba : identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba*.

E-pošta: irudomino@nsk.hr

dr. sc. Ljiljana Sabljak, knjižničarska savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II.16. *Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logobiblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi*.

E-pošta: lili.sabljak@gmail.com

dr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, knjižničarska savjetnica. Dobitnica je niza nacionalnih nagrada i priznanja za postignuća i inovativnost u radu. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži tečaj II. 25. *Inkluzija i pristupačnost – koncepti i primjena u knjižnici*.

E-pošta: dkrajina@gmail.com

Daniela Sestrić zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao knjižničarka u Informacijskom centru, u Službi za međuknjižničnu posudbu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar II.21. *Međuknjižnična posudba u suvremenom knjižničarstvu*.

E-pošta: dsestric@nsk.hr

Zrinka Stepanić Hofer, voditeljica je Odjela za Registar kulturnih dobara u Upravi za arhive, knjižnice i muzeje. U Centru za stalno stručno usavršavanje drži webinar *Zaštita knjižnične baštine, zakonodavni okvir* unutar ciklusa webinarâ III. 9. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*.

E-pošta: Zrinka.Stepanic.Hofer@min-kulture.hr

dr. sc. Jadranka Stojanovski, izv. prof. u miru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice*.

E-pošta: jadranka.stojanovski@irb.hr

mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica, stručna suradnica za školske knjižnice u Matičnoj službi Knjižnica grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *III.1. Revizija i otpis u školskim knjižnicama* i tečaj *IX.1. Organizacija stručnih događanja (skupa, okruglog stola i panela): od plana do izvedbe*.

E-pošta: alka.stropnik@kgz.hr

Ana Sudarević, prof., knjižničarka u Osnovnoj školi Dubovac u Karlovcu, u zvanju stručne suradnice izvrsne savjetnice. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare *II.12. Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara*, *II.13. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps* i *VI.7. Struktura i sadržaj mrežnih stranica – smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica*.

E-pošta: ana.sudarevic@yahoo.ca

Ivana Sudarević, povjesničarka umjetnosti i muzeologinja. Voditeljica Ureda za kvalitetu na Veleučilištu u Karlovcu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.13. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps*.

E-pošta: isudarev@gmail.com

Jelena Šančić zaposlena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao knjižničarka u Informacijskom centru, u Službi za međuknjižničnu posudbu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.21. Međuknjižnična posudba u suvremenom knjižničarstvu*.

E-pošta: jsancic@nsk.hr

Silvana Šehić Marković, mag. informatol. djelatnica Hrvatskog ureda za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI*.

E-pošta: ssehicmarkovic@nsk.hr

Lucija Šimundić, mag. informatol., knjižničarka u Hrvatskom uredu za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI*.

E-pošta: lsimundic@nsk.hr

Marija Šimunović, viša knjižničarka, zaposlena u Knjižnično-dokumentacijskom centru Ekonomskog fakulteta u Zagrebu kao koordinatorica Europskog dokumentacijskog centra. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj VI.1. *Izvori podataka Europske unije* te webinare IX.3. *Canva – internetski alat za grafički dizajn* i IX.4. *Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn*.

E-pošta: msimunov4@efzg.hr

Ana Škvarić, prof., viša knjižničarka, zaposlena na Odjelu nabave građe u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II.3. *Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici*.

E-pošta: ana@knjiznica-koprivnica.hr

dr. sc. Tamara Štefanac, arhivistica i kustosica, zaposlena je u Zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj III.7. *Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*.

E-pošta: tstefanac@nsk.hr

Annemari Štimac, prof., viša knjižničarka, zaposlena u Matičnoj i razvojnoj službi Knjižnica grada Zagreba kao stručni suradnik za poslove razvoja. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve I.4. *Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe* i I.2. *Etika u knjižničarstvu – primjena u praksi* te webinar I.6. *Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama*.

E-pošta: annemari.stimac@kgz.hr

Aleksandra Šutalo, dipl. novinarka i viša knjižničarka, s dugogodišnjim iskustvom rada u školskim i narodnoj knjižnici. Od 2013. do 2025. godine bila je ravnateljica Gradske knjižnice Požega. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar II.9. *Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom* te tečaj IX.7. *Knjižnično zagovaranje*.

E-pošta: aleksandra.sutalo88@gmail.com

dr. sc. Ksenija Tokić, znanstvena suradnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II.6. *Knjižnice i turizam*.

E-pošta: ksenija.tokic01@gmail.com

Lucija Martina Vežić, bacc. knjižničarstva, knjižničarka u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, radni proces Normativni nadzor i sadržajna obrada. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.7. Načela izgradnje žanrovskog sustava*.

E-pošta: lvezic@nsk.hr

Marlena Vičević, knjižničarka zaposlena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo. Zadužena je za poslove vezane uz procese digitalizacije građe te rad u Sustavu eOP. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.6. Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica*.

E-pošta: mvicevic@nsk.hr

dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica, voditeljica Odjela knjižnice u Muzeju Slavonije Osijek. Znanstveni rad, usmjerila je na baštinsku knjižničnu građu i njezino tumačenje u širem kulturno-povijesnom kontekstu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.7. Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*.

E-pošta: marina.vinaj@mso.hr

Ivan Volarević, knjižničar za baštinske zbirke u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Registracija knjižnične baštine, studije slučaja* unutar ciklusa webinar *III. 9. Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*.

E-pošta: ivolarevic@nsk.hr

dr. sc. Radovan Vrana, redoviti profesor na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice*, *VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta*, *VI.3. Digitalni repozitoriji*, i webinar *VIII.2. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda*.

E-pošta: rvrana@ffzg.hr

dr. sc. Ana Vukadin, knjižničarska savjetnica, urednica Univerzalne decimalne klasifikacije u Konzorciju UDK. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata*.

E-pošta: vukadin.ana23@gmail.com

dr. sc. Mirna Willer, red. prof. u trajnom zvanju u miru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Ontologija (imenski prostor) za Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima* unutar ciklusa webinara IV.4. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: willer.mirna@gmail.com

Karolina Zlatar Radigović, knjižničarka, ravnateljica Hrvatske knjižnice za slijepe. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare II.7. *Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska* i VII.5. *Inkluzivno izdavaštvo te tečaj II. 25. Inkluzija i pristupačnost – koncept i primjena u knjižnici*.

E-pošta: ravnateljica@hkzasl.hr

dr. sc. Goran Zlodi, izv. prof. na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *Ontologija (imenski prostor) za Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima* unutar ciklusa webinara IV.4. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: gzlodi@ffzg.hr

Tomislava Žilić, knjižničarka u Odjelu digitalne knjižnice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar VII.6. *Upravljanje dostavom, prihvatom i pohranom obveznog primjerka digitalne građe knjižnica*.

E-pošta: tzilic@nsk.hr

ADRESE MJESTA ODRŽAVANJA TEČAJEVA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Hrvatske bratske zajednice 4

10000 ZAGREB

E-pošta: cssu@nsk.hr

URL <https://www.nsk.hr/>

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA

Starčevićev trg 4

10000 ZAGREB

E-pošta: kgz@kgz.hr

URL <http://www.kgz.hr/hr>

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR

J. Marohnića 5

10000 ZAGREB

E-pošta: ured@srce.hr

URL <https://www.srce.unizg.hr/>

NARODNA KNJIŽNICA „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR

Trg Eugena Kvaternika 11

43000 BJELOVAR

E-pošta: matricna-sluzba@knjiznica-bjelovar.hr

URL <https://knjiznica-bjelovar.hr/>

KNJIŽNICA „NIKOLA ZRINSKI“ ČAKOVEC

Trg Republike 4

40000 ČAKOVEC

E-pošta: matricna@kcc.hr

URL <http://www.kcc.hr/>

DUBROVAČKE KNJIŽNICE

Cvijete Zuzorić 4

20000 DUBROVNIK

E-pošta: dubrovacke-knjiznice@dkd.hr

URL <https://www.dkd.hr/>

SAMOSTALNA NARODNA KNJIŽNICA GOSPIĆ

Franje Tuđmana 5

53000 GOSPIĆ

E-pošta: knjiznica.gospic@gs.t-com.hr

URL <https://snk-gospic.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA „IVAN GORAN KOVAČIĆ“

Ljudevita Šestića 1

47000 KARLOVAC

E-pošta: matcna@gkka.hr

URL <http://www.gkka.hr/>

KNJIŽNICA I ČITAONICA „FRAN GALOVIĆ“

Zrinski trg 6

48000 KOPRIVNICA

E-pošta: matcna_sluzba@knjiznica-koprivnica.hr

URL <https://www.knjiznica-koprivnica.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA KRAPINA

49000 KRAPINA

Šetalište Hrvatskoga narodnog preporoda 13

E-pošta: info@gkkr.hr

URL <https://www.gkkr.hr/>

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Europska avenija 24

31000 OSIJEK

E-pošta: matcna.sluzba@gskos.hr

URL <https://www.gskos.unios.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA POŽEGA

Antuna Kanižlića 1

34000 POŽEGA

E-pošta: info@gkpz.hr

URL <https://gkpz.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA PULA
Svetog Ivana 1/A
52100 PULA
E-pošta: knjiznica.pula@gkc-pula.hr
URL <https://www.gkc-pula.hr/hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA PULA
Herkulov prolaz 1
52100 PULA
E-pošta: skpu@unipu.hr
URL <http://www.skpu.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA RIJEKA
Matije Gupca 23
51000 RIJEKA
E-pošta: gkri@gkri.hr
URL <https://gkr.hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA
Dolac 1
51000 RIJEKA
E-pošta: maticna@svkri.uniri.hr
URL <https://svkri.uniri.hr/hr/>

NARODNA KNJIŽNICA I ČITAONICA „VLADO GOTOVAC“
Rimska bb
44000 SISAK
E-pošta: nkc-sisak@nkc-sisak.hr
URL <https://www.nkc-sisak.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA SLAVONSKI BROD
Trg Stjepana Miletića 12
35000 SLAVONSKI BROD
E-pošta: gksb@gksb.hr
URL <http://www.gksb.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA MARKA MARULIĆA
Ulica slobode 2

21000 SPLIT

E-pošta: maticna@gkmm.hr

URL <http://www.gkmm.hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU

21000 SPLIT

Ruđera Boškovića 31

E-pošta: info@svkst.hr

URL <https://www.svkst.unist.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA "JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK

Poljana 1

22000 ŠIBENIK

E-pošta: gks@knjiznica-sibenik.hr

URL <http://www.knjiznica-sibenik.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA „METEL OŽEGOVIĆ“

Trg slobode 8a

42000 VARAŽDIN

E-pošta: info@knjiznica-vz.hr

URL <http://www.knjiznica-vz.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA VINKOVCI

Gundulićeva 6

32100 VINKOVCI

E-pošta: knjiznica@gkvk.hr

URL <https://gkvk.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA VIROVITICA

Trg bana J. Jelačića 5

33000 VIROVITICA

E-pošta: gkc@vt.htnet.hr

URL <https://www.knjiznicavirovitica.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA ZADAR

Stjepana Radića 11b

23000 ZADAR

E-pošta: gkzd@gkzd.hr

URL <https://www.gkzd.hr/>